

<i>1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA</i>	3
1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuvat muutokset.....	5
1.2.1. Kaupunginvaltuusto	5
1.2.2. Kaupunginhallitus	5
1.2.3. Lautakunnat, jaostot ja toimikunnat.....	6
1.2.4. Tilivelvolliset viranhaltijat.....	6
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys.....	7
1.3.2. Kunnallistalouden kehitys.....	8
1.3.3. Kehitys Nilsissä.....	9
1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	12
1.4.1. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa.....	12
1.4.2. Olennaiset muutokset kaupungin taloudessa	14
1.5. Henkilöstö	16
1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista.....	16
<i>2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ</i>	17
<i>3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS</i>	18
3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	18
3.2. Toiminnan rahoitus	22
<i>4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET</i>	26
<i>5. KOKONAISTULOT JA -MENOT</i>	30
<i>6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS</i>	32
6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	32
6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	33
6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	33
6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	34
6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	35
<i>7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET</i>	40
7.1. Asiaa koskeva sääntely	40
7.2. Tilikauden tuloksen käsittely	40
7.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	41
<i>8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN</i>	41
8.1. Seuranta koskeva sääntely.....	41
8.2. Tavoitteiden toteutuminen	42
8.3. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	42
8.3.1. Käyttötalouden toteutuminen.....	42
<i>YLEISHALLINTO</i>	42
Keskusvaalilautakunta	42
Tarkastuslautakunta	43
Kaupunginvaltuusto	44
Kaupunginhallitus	46
Hallinto-osasto	47
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi	49
Elinkeinojen edistäminen.....	50
<i>MAASEUTULAUTAKUNTA</i>	52
Maaseutuelinkeinot	52
Lomatoimi.....	53

<i>PERUSTURVALAUTAKUNTA</i>	55
Perusturvan hallinto	55
Perhepalvelut.....	56
Vanhuspalvelut.....	58
Hoitopalvelut.....	61
<i>SIVISTYSLAUTAKUNTA</i>	64
Sivistystoimen hallintopalvelut.....	64
Nilsin peruskoulu E – 9-lk:t	65
Lukio	67
Kansalaisopisto	69
Kirjasto.....	71
<i>YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA</i>	72
Ympäristölautakunnan hallintopalvelut	72
Maankäyttöpalvelut.....	74
Siivoustoimi	75
Kiinteistöhuolto.....	77
Ruokahuolto	78
Yhdyskuntapalvelut	79
Tarkastustoimi.....	81
Pelastustoimi	82
Liikuntatoimi.....	84
Vesihuoltolaitos	85
8.3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	87
8.3.3. Investointien toteutuminen.....	88
8.3.4. Rahoitusosan toteutuminen.....	93
8.3.5. Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	94
<i>9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT</i>	96
9.1. Tuloslaskelma	96
9.2. Rahoituslaskelma	97
9.3. Tase	98
9.4. Konsernilaskelmat.....	99
<i>10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT</i>	103
10.1. Tuloslaskelman liitetiedot	103
10.2. Tasetta koskevat liitetiedot.....	107
10.3. Vakuutuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	110
10.4. Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	111
10.5. Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat.....	112
<i>11. LUETTELOT JA SELVITYKSET</i>	114
<i>12. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT</i>	115

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vuonna 2007 ensi oireensa näyttäneet ongelmat Yhdysvaltojen asunto- ja rahoitusmarkkinoilla laajenivat nopeasti viime vuonna ja ensimmäinen globaali talouskriisi on nyt tosiasia. Voimakkaimmatkaan valtioiden tekemät elvytyspanostukset eivät ole voineet sitä estää. Suomessa oli laajalti vallalla näkemys, että 1990-luvun lamasta oli opittu, eikä maamme joutuisi ongelmiin. Nyt kuitenkin taantuma kohtelee kaltoin vientiteollisuuttamme. Kuluvan vuoden tammikuussa vientimme oli 35 % vuoden takaista määrää alemmalla tasolla. Ulkomaankauppamme myönteinen piirre on kuitenkin se, että kauppa- ja vaihtotaseemme on ollut ylijäämäinen jo 15 vuoden ajan, vaikkakin ylijäämä on kuluvalla vuosikymmenellä pienentynyt.

Edelleen kulutuskykyisen väestömme luottamus talouskehityksen tulevaisuutta kohtaan on romahtanut. Epävarmuuden tuloksena oli kaiken kulutuskysynnän heikkeneminen, vaikka kotitalouksien tulot kasvoivat reaalisesti 2,7 %, ja toisaalta inflaatio ja korkotasot alenivat. Tuotannon kasvu hidastui jo vuoden alusta alkaen ja kääntyi laskuun viimeisellä vuosineljänneksellä. Tutkimuslaitokset ovat alentaneet edelleen aikaisempia suhdanne-ennusteitaan ja nousun alkamisesta ei ole yhteistä näkemystä. Monet kuitenkin arvelevat käänteen tapahtuvan kuluvan vuoden lopulla.

Nilsiä on säästynyt toistaiseksi suurilta menetyksiltä, mutta taantuma tuntuu täälläkin erityisesti rakentamisen hiljennyttyä. Kuitenkin rakentamisessa on palattu vasta pitemmän ajan normaalitasolle muutaman vuoden ajan vallinneesta korkeasuhdannetasosta. On ilmeistä, ettemme välty täälläkään ongelmilta, mikäli talouden käänne ei piakkoin tapahdu. Taantumien vaikutus matkailuelinkeinon ei vielä ollut nähtävissä. Viime vuosi oli vielä vahvaa etenemistä. Sitä kuvaa mm. Tahkon alueella ennätysellinen käyttöön otettujen uusien majoituspaikkojen määrä, noin 1200 vuodepaikkaa. Myös asuntojen rakentaminen on ollut vilkasta. Nilsialaiset yritykset ovat olleet aktiivisia ja uusia työpaikkoja syntyi merkittävien investointien ja toimintojen laajenemisen myötä.

Kaupungin investointitaso oli vielä kuluneella tilikaudella korkea. Merkittävin hanke, Pajulahden koulu ja päiväkotikoulu valmistui. Se osoitti tarpeellisuutensa heti. Alue kiinnostaa ja uutta asutusta on tullut alueelle. Välttämättömiä kunnallistekniikan kohteita toteutettiin. Kaupunki osallistui Tahkon matkailualueella Sääskiniementien kevyen liikenteen väylien rakentamiskustannuksiin. Tielaitos on ollut meille hyvä yhteistyökumppani. Se toteutti myös Kantatie 75:n valaistuksen Siilinjärveltä Nilsiään. Uusia yhteistyökohteita on tulossa jatkossakin.

Työttömyyden aleneminen on pysähtynyt ja kääntynyt lievään nousuun teollisuuden lomautusten ja irtisanomisten myötä. Kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausityöttömyys oli Nilsissä Pohjois-Savon toiseksi matalin: 7,1 %. Siinä oli nousua edellisestä vuodesta 0,1 prosenttiyksikköä. Vaikka työttömyys nyt tilapäisesti nouseekin, lähivuosina tulee kilpailu osaavasta työvoimasta nopeasti kiristymään. Kaupungin kiinnostavuus työyhteisönä ja kotikuntana ratkaisee sen, miten pystymme kilpailemaan muiden alueiden kanssa osaajista ja asukkaista.

Viime valtuustokauden tulokset osoittivat, että kauden alussa yhteisesti laadittu kehittämisstrategia oli onnistunut. Niin yritystoiminta yleisesti kuin matkailuelinkeino erityisenä toimialana kehittivät vahvasti edelleen. Muuttovoitolla korvattiin luonnollisen väestömuutoksen menetyksiä. Palvelutuotantoa kehitettiin ja valmistautuminen Siiliset-yhteistyöhön jatkui. Myös maaseutualueet kehittivät myönteisesti. Kuluneen vuoden toiminnalliset tulokset olivat valittujen strategioiden mukaisia. Tavoite kustannustehokkaasti tuotettujen, laadukkaiden peruspalvelujen järjestämiseksi nilsiläisille täyttyi.

Kuluneen toimintavuoden työ sujui suunnitelmassa kaavailulla tavalla. Talousarviossa pysymistä on korostettu johtamisessa. Hyvästä tulokehityksestä huolimatta taloudellinen tulos ei silti vastannut tavoitteita. Kustannustaso kohoaa liian nopeasti. Pettymykseksi on kirjattava se, että tilinpäätöksen tulos kääntyi negatiiviseksi. Tämä tapahtui siitä huolimatta, että kahtena viime vuotena on talouden tasapainotukseen kiinnitetty tehostetusti huomiota ja kaikilta toimialoilta on etsitty lisätuottojen ja säästöjen mahdollisuuksia. Asetettu talouden tasapainotustavoite sinänsä saavutettiin, mutta viimeaikaisten talouskehityksessä esiintyneiden turbulenssien voima vaikutti jo loppuvuotena taloudelliseen tulokseemme kielteisesti. Toimintatuotot eivät kehittyneet tavoitteen mukaisesti ja verotulot näyttävät supistuvan niin voimakkaasti, että tilanteeseen on reagoitava.

Kuntaliiton viestit kertovat kuntatalouden heikkenevän ennakoituakin nopeammin. Olemme siinä tilanteessa, että joudumme taas jatkamaan talousprojektia. Tämä merkitsee sitä, että uudella valtuustolla on edessään kovana haasteena uudistaa kehittämis- ja palvelustrategiaamme sellaiseen muotoon, joka tarjoaa mahdollisuuden sopeuttaa toimintaamme taloudellisiin reunaehtoihin. Kaiken hyvän jakajien sijaan nyt tarvitsemme rohkeita ja selkokieleisiä päätöksentekijöitä. Urautuneita rakenteita ja opittuja, vanhentuneita toimintamalleja on murskattava uusien tieltä. Toimintoja on pelkistettävä. On myös uskallettava osoittaa se raja, jossa yhteiskunnan vastuu päättyy ja yksilön oma vastuu alkaa. Palautan mieleen vanhan toimittajan toteamuksen 10 vuoden takaa: ”Sel-laista yhteiskuntaa ei ole eikä tule, joka kykenee kantamaan kaiken vastuun yksilöiden puolesta”. Siksi yhteiskunnan tulee keskittyä toimimaan jäsentensä tukiverkoston roolissa.

Vuosi 2008 oli koko päättyneen valtuustokauden tavoin toiminnallisesti onnistunut, mutta taloudellisesti haasteellinen. Päätäjillämme oli rohkeutta ja näkemystä kehittää kaupungin kilpailukykyä ja tulevaisuuden toimintakykyä ottamalla hallittua riskiäkin. Merkittävät hankkeet olisivat jääneet toteutumatta, ellei hankkeita olisi toteutettu velkaantumisenkin uhalla. Kiitän päättäjiämme yksituumaisuudesta ja rohkeudesta sekä henkilökuntaamme hyvin tehdystä työstä nilsiläisten hyväksi.

Jorma Autio
kaupunginjohtaja

1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuvat muutokset

1.2.1. Kaupunginvaltuusto

Nilsiän kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 27 valtuutettua. Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuoden aikana 8 kertaa ja kokouksissa käsiteltiin 92 asiaa.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana on vuonna 2008 toiminut Jaakko Leskinen (Keskusta), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Kari Putkonen (Kokoomus) ja toisena varapuheenjohtajana Kati Kuutsa (Kokoomus).

Kaupunginvaltuustoon ovat kuuluneet lisäksi seuraavat valtuutetut (puoluekanta suluissa).

Ahonen Matti	(SDP)
Airaksinen Veli	(KD)
Asikainen Ritva	(VAS)
Eronen Tuula	(KOK)
Hartikainen Kaisa	(KESK)
Heikkinen Janne	(KESK)
Holopainen Jorma	(KESK)
Iskanius Raija	(KD)
Jonninen Jorma	(VAS)
Jääskeläinen Viljo	(KESK)
Kinnunen Heikki	(KESK)
Lipponen Teija	(KD)
Liukkunen Markku	(KESK)
Maaranen Kari	(SDP)
Partanen Markku	(KOK)
Pentikäinen Sakari	(KD)
Pitkänen Jorma	(KESK)
Puustinen Saara	(VAS)
Räsänen Tiina	(KESK)
Selkimäki Erkki	(VAS)
Tengvall Pekka	(KESK)
Tiihonen Pekka M.	(KESK)
Tiihonen Pekka P.	(KOK)
Tolppanen Tapio	(KESK)

1.2.2. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus huolehtii Nilsiän kaupungin hallinnon ja toiminnan johtamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitukseen kuuluu 9 jäsentä. Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2008 aikana 24 kertaa ja kaupunginhallituksessa käsiteltiin 459 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2008 toiminut Pekka M. Tiihonen (Keskusta), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Veli Airaksinen (KD) ja toisena varapuheenjohtajana Tuula Eronen (Kokoomus).

Kaupunginhallitukseen ovat lisäksi kuuluneet seuraavat varsinaiset jäsenet:

Asikainen Ritva	(VAS)
Hartikainen Kaisa	(KESK)
Maaranen Kari	(SDP)
Räsänen Tiina	(KESK)
Tiihonen Pekka P.	(KOK)
Tolppanen Tapio	(KESK)

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja Jorma Autio.

1.2.3. Lautakunnat, jaostot ja toimikunnat

Nilsin kaupungissa toimi vuonna 2008 kuusi lautakuntaa, kaksi jaostoa ja kaksi toimikuntaa.

Lautakunnat ja jaostot

Lautakunnat ovat: keskusvaali-, tarkastus-, maaseutu-, perusturva-, sivistys- ja ympäristölautakunnat. Lautakuntien tehtävänä on huolehtia toimialansa toiminnan ja talouden johtamista ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta. Toimitusjaoston tehtävänä on yksityisteitä koskevien asioiden käsittely ja valvontajaosto toimii rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vesi- huoltolain mukaisena valvontaviranomaisena.

Toimikunnat

Toimikunnat huolehtivat niille asetettujen tehtävien toteuttamisesta. Vuonna 2008 toimi kaksi toimikuntaa: ympäristölautakunnan rakentamistoimikunta ja siivoustyön mitoitusryhmä.

1.2.4. Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain 75 §:n mukaan tilivelvollisia viranhaltijoita ovat asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Vuonna 2008 tilivelvollisia viranhaltijoita ovat olleet:

Kaupunginhallitus:

- kaupunginjohtaja Jorma Autio
- hallintojohtaja Riitta Kokkonen
- elinkeinoasiamies Mikko Lehto

Maaseutulautakunta:

- maaseutuelinkeinoasiamies Kalevi Juutinen/toimistoagrobiologi Juha Poukko

Perusturvalautakunta:

- perusturvajohtaja Arja Kekoni

Sivistyslautakunta:

- rehtori Heikki Kuikkaniemi

Ympäristölautakunta:

- tekninen johtaja Janne Airaksinen
- rakennustarkastaja Matti Markkanen
- ympäristötarkastaja Pirkko Nevalainen

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden epävakaus paheni kriisiksi syyskuun puolivälissä ja lokamarraskuussa sen vaikutukset levisivät nopeasti ympäri maailmaa. Maailmantalous on taantumassa ja uuteen nousuun pääsy näyttää siirtyvän aiemmin arvioitua etäämmälle. Kasvu on taittunut erittäin nopeasti. Maailmantalouden vuoden takainen 4,5 prosentin kasvu hiipui vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 0,5 prosentin tuntumaan.

Rahoituskriisin vaikutukset näkyvät mm. yleisen luottamuksen romahtamisena, luoton saannin vaikeutumisena ja varallisuusarvojen putoamisena. Seurauksena on ollut maailmankaupan ja investointien hiipuminen, kotitalouksien varovaisuussäästämisen kasvu sekä lopulta tuotannon kasvun pysähtyminen kehittyneissä maissa.

Vuoden 2008 lopun ohella ainakin vuoden 2009 alkupuolisko tulee olemaan maailmanlaajuisesti vaikeaa. Kansainväliseen kehitykseen liittyy epävarmuutta rahoituskriisin jatkokehityksen ja sen reaalitytöiden seurausten ohella myös öljyn ja raaka-aineiden hintojen tuntuvan laskun sekä talouspolitiikan elvytystoimien vaikutusten osalta. Inflaation nopea hidastuminen lisää kotitalouksien kulutusmahdollisuuksia ja mahdollistaa myös korkojen lisälaskun.

Euroalueella talousnäkymät heikentyivät kesän jälkeen nopeasti. Kuluttajahintojen nopea nousu ja vahva euro olivat heikentäneet kasvunäkymiä jo aikaisemmin, mutta taantumaa laajuus ja syvyys paljastuivat vasta syksyllä. Raaka-aineiden ja öljyn hintojen kääntynyt voimakkaaseen laskuun euroalueen inflaatio on hidastunut. Vuonna 2009 inflaatio hidastuu edelleen. Joulukuun alussa EKP laski ohjaukorkonsa 2,5 prosenttiin ja finanssipolitiikassa talouskasvua tuetaan suurilla elvytyspaketeilla.

Suomessa vuoden 2008 bruttokansantuotteen kasvu jäi aiemmin arvioitua vähäisemmäksi, runsaaseen 1,5 prosenttiin. Vuonna 2009 tuotannon arvioidaan supistuvan ja bruttokansantuote supistuu tuntuvasti aiempia arvioita enemmän, noin 5 %. Tilannetta vakauttaa se, että julkisen sektorin ohella yritysten taseiden tila on vielä keskimäärin tyydyttävä.

Vuonna 2008 työllisten määrä lisääntyi keskimäärin 36.000 henkilöä eli 1,4 %. Työllisyysaste nousi 70,6 prosenttiin ja työttömyysaste aleni 0,5 prosenttiyksikköä 6,3 prosenttiin. Vuoden alkupuoliskon vahvan kasvun jälkeen työllisyystilanne on kuitenkin heikentynyt ja vuoden lopussa oltiin jo lähellä viime vuoden työllisyystasoa. Työpaikkojen määrä vähenee kuluvana vuonna yli 100.000 työpaikalla. Työttömien määrä kasvaa noin 70.000 henkilöllä ja työttömyysaste nousee 9 prosenttiin. Työvoiman saatavuusongelma on nopeasti hellittämässä, sillä yritysten rekrytoinnit ovat lähes pysähtyneet.

Vuonna 2008 hintataso nousi keskimäärin 4 prosenttia. Vuonna 2009 kuluttajahintojen nousu hidastuu nopeasti. Vuonna 2009 kuluttajahinnat noussevat vain runsaan 1 prosentin. Palkansaajien ansiotasoindeksi kohosi vuonna 2008 keskimäärin 5,5 prosenttia. Vuonna 2009 sen arvioidaan kohoavan 5 prosenttia ja kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot lisääntyvät hieman edellisestä vuodesta enemmän, 3,5 prosenttia.

Suomi kohtasi taantuman vahvan julkisen talouden tukemana. Julkinen talous heikkenee kuitenkin lähivuosina jyrkästi ja sen arvioidaan rikkovan jopa EU:n vakaus- ja kasvusopimuksessa asetetun 3 prosentin alijäämärajan.

(Lähde: Suhdannekatso 4/2008, valtiovarainministeriö
Taloudellinen katsaus kevät 2009, valtiovarainministeriö)

1.3.2. Kunnallistalouden kehitys

Kuntien toimintamenot kasvoivat tilinpäätösarvioiden mukana vuonna 2008 yli 7 %. Kunta-alan palkkasummaan kasvu oli 6-7 %. Palkkasumman kasvun nopeutuminen edellisestä vuodesta johtui mm. sopimuskorotusten tasosta, myös palkkaliikumukset ja työpanoksen kasvattivat palkkasummaa. Vuonna 2009 palkkasumman kasvu hidastuu pienempien sopimuskorotusten johdosta ja palkkasumman arvioidaan kasvavan 4-4,5 % vuoteen 2008 verrattuna.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2010 loppuun ja Tehyn sopimuskausi jatkuu vuoden 2011 loppuun. Kokonaistaloudellisen tilanteen heikentyminen edelleen pienentää palkankorotusvaran lähes olemattomaan.

Vuonna 2008 kuntien verotulojen tilitykset kasvoivat 7,6 %. Kunnallisveroa kertyi noin 8 % enemmän ja yhteisöverokertymä kasvoi noin 4 %. Vuodelle 2009 laadittuja verotuloarvioita on jouduttu heikentämään kokonaistaloudellisen kehityksen heikentymisen myötä. Tämän hetken näkemyksen mukaan kuntien verotulot vähenisivät kuluvana vuonna 2,7 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntatalouden tilanne on nopeasti heikkenemässä verotulojen supistuessa ja toimintamenojen vielä verrattain nopean kasvun johdosta. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan yhteenlasketut vuosikatteet vuonna 2008 näyttäisivät jäävän samalle tasolle kuin vuonna 2007, kun aikaisemmin arvioitiin vuosikatteiden paranemisen vuodesta 2007. Suomen Kuntaliiton arvion mukaan kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos vuonna 2009 olisi negatiivinen. Vuonna 2009 kuntien lainakannan arvioidaan kasvavan edelleen.

Valtio on helpottanut kuntien vaikeaa taloustilannetta korottamalla kuntien jako-osuutta yhteisöverosta. Kuntien yhteisöverosuus nousee 22,03 prosentista 32,03 prosenttiin vuosiksi 2009–2011. Yhteisöveron jako-osuuden noston on arvioitu lisäävän kuntien tuloja vuonna 2009 noin 390 miljoonalla. Kela-maksun poisto vähentää kuntien kustannuksia 248 miljoonaa euroa vuodesta 2010 lähtien. Ratkaisu vähentää jo tänä vuonna kuntien työvoimakustannuksia 78 miljoonaa euroa, kustannukset siirtyvät valtion maksettaviksi.

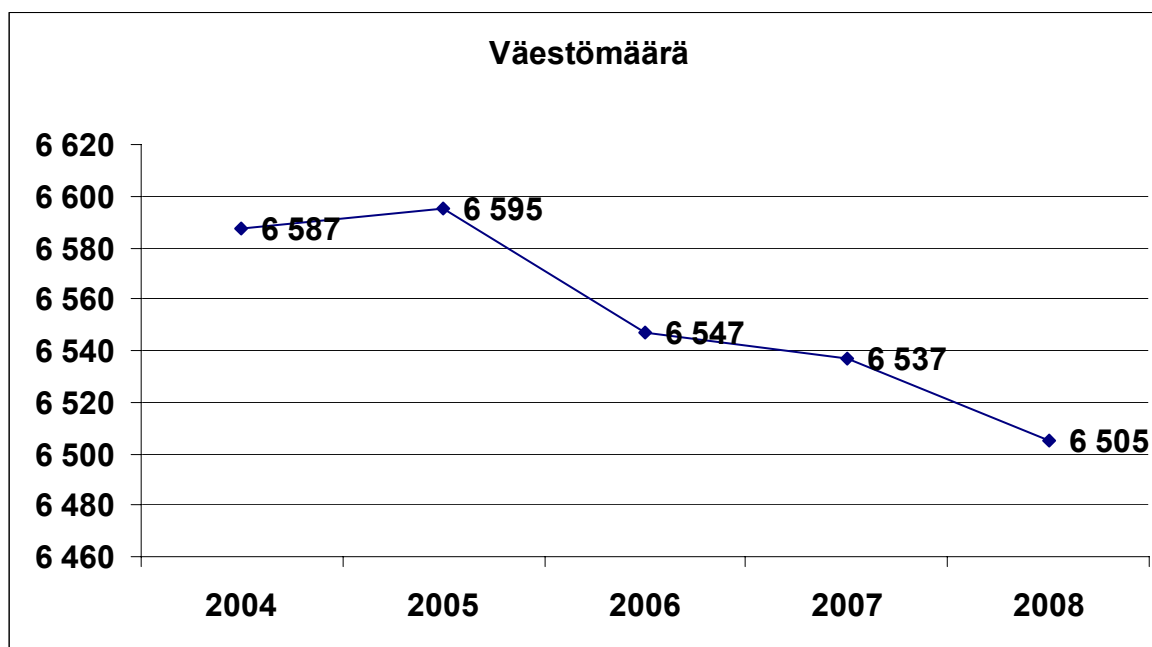
(Lähde: Kuntataloustiedote 1/2009, Suomen Kuntaliitto ja
Valtioneuvoston tiedote 24.3.2009)

1.3.3. Kehitys Nilsissä

Väestö

Nilsin kaupungin väestömäärä väheni 32 henkilöllä vuonna 2008 ja väestömäärä oli vuoden lopussa 6.505. Ennakkotiedon mukaan kaupunkiin muutti 304 henkilöä ja kaupungista muutti 299 henkilöä, joten nettomuutto oli 5 henkilöä. Nettomaahanmuutto oli puolestaan 4 henkilöä vuonna 2008. Vuonna 2008 syntyneitä oli 62 ja kuolleita 101, siten väestömäärän vähennys johtui kuolleiden enemmyydestä. Vuonna 2007 väestö vähentyi vähemmän kuin vuonna 2008, tällöin vähennys oli 10 henkilöä.

Väestömäärä vuosina 2004 – 2008

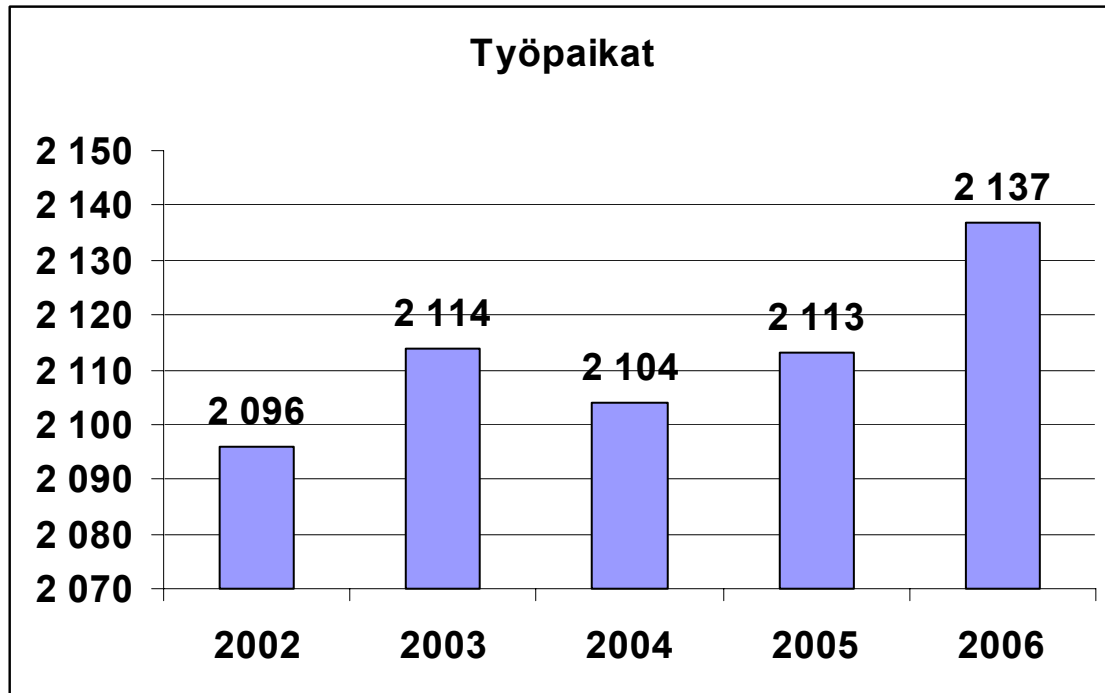

Tilastokeskuksen tilaston mukaan vuoden 2008 lopussa Nilsin kaupungin väestöstä 15,0 % kuului ikäryhmään 0 – 14-vuotiaat, kun Pohjois-Savossa tähän ikäryhmään kuului 15,8 % väestöstä. 15 – 64-vuotiaiden ikäryhmään kuului nilsiäläisistä 62,0 %, vastaava määrä Pohjois-Savossa oli 65,3 %. Vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä oli 22,9 %, kun se Pohjois-Savossa oli keskimäärin 18,9 %. Siten Nilsin väestössä oli 0 -14- ja 15 - 64-vuotiaita vähemmän kuin Pohjois-Savossa keskimäärin, mutta yli 65-vuotiaita enemmän kuin Pohjois-Savossa keskimäärin.

Nilsissä väestö on keskimäärin vanhempaa kuin Pohjois-Savossa, sillä väestön keski-ikä vuonna 2007 oli Nilsissä 45,6 vuotta, kun se on Pohjois-Savossa 42,4 vuotta. Pohjois-Savon väestö on keski-ikänsä selvästi nuorinta Siilinjärvellä, 38,2 vuotta ja seuraavaksi nuorinta Kuopiossa, 40,0 vuotta. Vanhinta väestö oli Rautavaaralla 49,8 vuotta ja Vesannolla 49,2 vuotta.

(Lähde: Tilastokeskus)

Elinkeinorakenne ja työllisyys

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) vuosina 2002 – 2006

Vuoden 2006 lopussa Nilsin kaupungissa oli 2.137 työpaikkaa. Työpaikkojen lukumäärä on lisääntynyt edellisestä vuodesta 24 työpaikalla.

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) toimialoittain 1995, 2000 ja 2006 sekä alueella asuva työllinen työvoima

Toimiala	1995	2000	2006
Maa- ja metsätalous	661	559	463
Mineraalin kaivu	35	24	28
Teollisuus	70	78	35
Sähkö -, kaasu ja vesihuolto	21	16	8
Rakentaminen	81	115	166
Kauppa ja majoitustoiminta	313	346	372
Kuljetus ja tietoliikenne	102	112	137
Rahoitus-, vakuutus - yms. toiminta ja kiinteistön vuokraus	147	181	248
Yhteiskunnalliset palvelut	612	627	637
Toimiala tuntematon	45	54	43
Työpaikat yhteensä	2087	2112	2 137
Alueella asuva työllinen työvoima	2 332	2 357	2 519

Nilsin elinkeinorakenne on palveluvaltainen, sillä työpaikoista palvelualoilla oli 65 %, maataloudessa 22 % sekä teollisuudessa ja rakentamisessa 11 %.

Vuodesta 1995 vuoteen 2006 työpaikkojen kokonaismäärä on kasvanut 50 työpaikalla. Ko. aikana maa- ja metsätalouden työpaikat ovat vähentyneet lähes 200 työpaikalla. Vastaavana aikana ovat puolestaan lisääntyneet rakentamisen työpaikat 85 työpaikalla, kaupan ja majoitustoiminnan 59 työpaikalla sekä rahoitus-, vakuutus yms. ja kiinteistöjen vuokrauksen 101 työpaikalla. Yhteiskunnallisten palvelujen työpaikat ovat säilyneet lähes muuttumattomina, työpaikkalisäys on ollut 25.

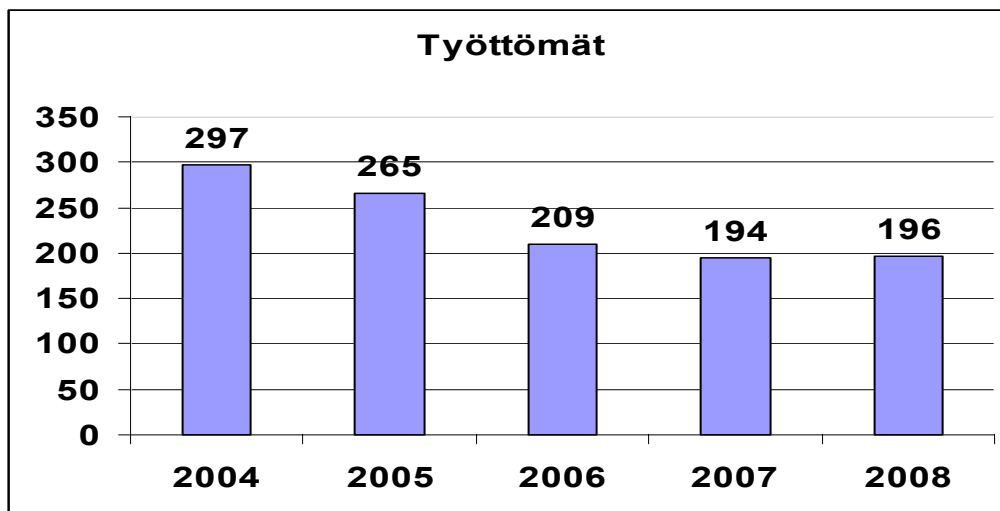
Alueella asuva työllinen työvoima toimialoittain on kasvanut vuodesta 1995 vuoteen 2006 noin 190 henkilöllä. Nilsissä asuva työllinen työvoima vuonna 2006 oli 2.519 henkilöä, kun se oli edellisenä vuonna 2.500 henkilöä. Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä on kasvanut vuodesta 2000 alkaen.

(Lähde: Tilastokeskus)

Työttömät työnhakijat ml. lomautetut keskimäärin vuodessa 2004 – 2008

Nilsin keskimääräinen työttömyysaste kuukaudessa säilyi vuonna 2008 vielä alhaisella tasolla. Työttömyysaste oli 7,1 %, kun se oli edellisenä vuonna 7,0 %. Nilsin keskimääräinen työttömyysaste oli toiseksi alhaisin Pohjois-Savossa, alhaisin työttömyysaste oli Siilinjärvellä (6,5 %) ja Terviossa se oli samansuuruinen kuin Nilsissä. Pohjois-Savossa työttömyysaste oli vuonna 2008 keskimäärin 9,7 %, edellisenä vuonna se oli korkeampi, 10,1 %.

Työttömät työnhakijat vuosina 2004 – 2008

Vuonna 2008 työttömiä työnhakijoita mukaan lukien lomautetut oli keskimäärin kuukaudessa 196 henkilöä. Määrä on 2 henkilöä enemmän kuin keskimäärin edellisenä vuonna.

(Lähde: Pohjois-Savon TE – keskus, työvoimaosasto)

Rakentaminen

Rakentaminen väheni vuonna 2008 usean vilkkaan rakentamisvuoden jälkeen. Rakennuslupia ja toimenpidelupia myönnettiin yhteensä 250 kpl, kun edellisellä vuonna myönnettiin 325 rakennus- ja toimenpidelupaa.

Uusien rakennusten rakennuslupia myönnettiin 146 kpl (210 kpl vuonna 2007). Näistä omakotitalojen rakennuslupia oli 30 kpl (27 kpl vuonna 2007), rivitalojen rakennuslupia 1 kpl ja vapaa-ajan rakennusten rakennuslupia 32 kpl (50 kpl vuonna 2007). Myönnettyissä rakennusluvuissa oli asuntojen lukumäärä 36 kpl (46 kpl vuonna 2007).

Kaavoitus

Vuoden 2008 aikana kaupunginvaltuusto teki 9 asemakaavoja koskevaa hyväksymispäätöstä. Näistä päätöksistä uusia asemakaavoja tai asemakaavojen muutoksia oli 6 ja ranta-asemakaavoja 3.

Uutta asemakaava-aluetta tuli 13,7 ha, uutta ranta-asemakaava-aluetta 18,4 ha ja asemakaavan muutosta 29,0 ha.

Kaikki asemakaavoitushankkeet sijoituivat Tahkovuoren matkailualueelle.

Maapolitiikka

Vuonna 2008 aikana myytiin omakotitontteja taajamasta 6 kpl ja haja-asutusalueelta 1 kpl. Lisäksi Petäjälammen alueelta myytiin 8 kpl lomarakennustontteja.

Vuonna 2008 kaupunki osti Konttimäestä noin 30 ha:n suuruisen metsätilan käytettäväksi vaihtomaatarkoituksiin. Samoin ostettiin noin 58 ha:n suuruisen määräalaa, joka käsittää asemakaavan mukaisia katu- ja puistoalueita sekä noin 47 ha:n suuruisen alueen, joka on ajateltu asutuksen laajenemissuuntana.

1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

1.4.1. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa

Kaupunginhallitus:

Nilsin kaupungin sekä Siilinjärven ja Maaningan kuntien Paras-toimeenpanosuunnitelman mukaisen yhteistoiminta-alueen valmistelu jatkui.

Nilsin kaupunki liittyi Kuhilas Oy:n osakkaaksi. Ostolaskujen sähköinen käsittely ja arkistointi (Rondo) otettiin käyttöön 1.5.2008 alkaen. Palkkahallintopalvelut päätettiin ostaa 1.4.2009 alkaen Kuhilas Oy:ltä, siirron valmistelu aloitettiin loppuvuodesta.

Valtakunnallisten kotiseutupäivien valmistelu jatkui.

Maaseutulautakunta:

Toteutettiin kysely kaikille maataloille tulevaisuuden toimista.

Kotieläinyrityksille hankittiin pelastusinfotaulut.

Perusturvalautakunta:

Nilsin kaupungin sekä Siilinjärven ja Maaningan kuntien Paras-toimeenpanosuunnitelman mukaisen yhteistoiminta-alueen valmistelu jatkuu.

Lapsiperhepalveluiden strategian valmistelu on aloitettu.

Päihdestrategian valmistelu on käynnissä, jatkotyössä huomioidaan Siiliset-yhteistyö.

Pesulan toiminta kunnallisena päättyi vuoden lopussa, toiminta siirtyi yrittäjälle vuoden vaihteessa.

Yksityisen dementiayksikön toiminta ei alkanut vuonna 2008.

Perhehoitoa ei ole voitu ostaa, koska perhehoitoyrittäjää ei ole saatu paikkakunnalle.

Vuodeosaston paikkamäärää vähennettiin loppuvuodesta kahdella paikalla.

Sivistyslautakunta:

Yhtenäiskoulun alakoululla määräaikainen luokanopettaja ja kouluavustaja lv 2008–2010.

Esteratsastusvalmennuksen yhteistyö käynnistyi lukiossa.

Lukion kurssitarjonta säilyi laajana, aloitettiin kahden uuden kielen opetus.

Laadittu kansalaisopistojen yhdistymisselvitys Koillis-Savon kuntien kanssa.

Juankosken, Kaavin, Nilsin ja Tuusniemen kirjastojen aineistotietokannat yhdistettiin kesäkuussa. Yhteinen kirjastoauto otettiin käyttöön heinäkuussa.

Ympäristölautakunta:

Keskustaajaman osayleiskaavan tarkistaminen on aloitettu. Tahkovuoren osayleiskaavan tarkistaminen on siirtynyt vuodelle 2009.

Maankäyttömaksua ei kertynyt arvioidusti.

Vedettömään siivoukseen siirrytty niissä kohteissa, joissa on pyykinpesukone. Lattioiden peruspesukertoja on harvennettu.

Kiinteistöjen kulutusseuranta on käynnistynyt. Omistajapoliittinen suunnitelma on toteutunut suunnitellusti.

1.4.2. Olennaiset muutokset kaupungin taloudessa

Toimintatuotot ja toimintakulut:

Toimintatuottojen määrärahoja kaupunginvaltuusto vähensi vuoden aikana talousarvion muutoksissa 0,200 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon verrattuna toimintatuotot alittuivat 0,085 milj. euroa. Suurimmat euromääräiset toimintatuottojen ylitykset olivat kaupunginhallituksella (noin 147.632 euroa), vanhuspalveluissa (85.682 euroa) ja yhdyskuntapalveluissa (43.806 euroa). Suurimmat toimintatuottojen euromääräiset alitukset olivat maankäyttöpalveluissa (159.972 euroa) ja lomatoimissa (95.365 euroa).

Toimintakulujen määrärahoihin kaupunginvaltuusto on tilikauden aikana tehnyt lisäyksiä yhteensä 0,571 milj. euroa, joista perusturvalautakunnan lisämäärärahoja oli 0,374 milj. euroa ja ympäristölautakunnan 0,144 milj. euroa. Lomatoimen toimintakuluja alennettiin 0,1 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon verrattuna toimintameno ylittivät yhteensä 0,372 milj. euroa. Suurimmat euromääräiset toimintamenojen ylitykset olivat hoitopalveluissa (269.161 euroa), kiinteistötoimissa (146.070 euroa), vanhuspalveluissa (86.062 euroa) ja kaupunginhallituksessa (56.251 euroa). Suurimmat euromääräiset säästöt toimintamenoissa olivat lomatoimissa (102.046 euroa) ja elinkeinojen edistämisessä (39.840 euroa).

Toimintatuottojen ja – kulujen toteutuma selvitetään tarkemmin tuloslaskelman yhteydessä. Määrärahojen poikkeamien syyt selvitetään asianomaisten tulosalueiden kohdalla käyttötalousoissa.

Verotulot v. 2004 – 2008 (milj. euroa)

	2004 €	2005 €	2006 €	2007 €	2008 €	muutos % 2007/2008
Kunnan tulovero	10,913	11,014	11,793	12,734	13,459	5,7
- josta vanhat vuodet	0,253	0,079	0,174	-0,302		
Kiinteistövero	1,052	1,158	1,289	1,392	1,603	15,2
Yhteisövero	0,803	1,020	1,243	1,452	1,359	-6,4
YHTEENSÄ	12,767	13,193	14,325	15,578	16,420	5,4

Vuonna 2008 tilitettiin kaupungille verotuloja yhteensä 16,420 milj. euroa, joka on 0,843 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2007. Verotulokertymä ylittää noin 170.000 eurolla talousarviossa olleen verotuloarvion.

Verotulojen kasvu vuonna 2008 oli 5,4 %, kun se edellisenä vuonna oli 8,7 %. Vuodelle 2008 ei korotettu veroprosentteja, tuloveroprosenttia korotettiin prosenttiyksiköllä vuodelle 2007 ja kiinteistöveroprosentteja on korotettu vuonna 2004. Vuonna 2007 verotulojen kasvuun vaikutti tuloveroprosentin korottaminen.

Kunnallisvero

Vuonna 2008 kunnallisverokertymä oli 13,459 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli 12,734 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli siten 0,725 milj. euroa eli 5,7 %.

Yhteisövero

Yhteisöveroa tilitettiin 1,359 milj. euroa, kun edellisellä vuonna tilitettiin 1,452 milj. euroa. Vähennyksestä edelliseen vuoteen on 93.000 euroa eli 6,4 %.

Kiinteistövero

Kiinteistöveroa tilitettiin kaupungille yhteensä 1,603 milj. euroa, kasvua edellisestä vuodesta on 0,211 milj. euroa eli 15,2 %.

Valtionosuudet v. 2004–2008 (milj. euroa)

	2004 €	2005 €	2006 €	2007 €	2008 €	muutos % 2007/2008
Yleinen valtionosuus	0,373	0,346	0,232	0,198	0,184	-7,1
Sosiaali- ja terveystoimi	8,652	8,804	9,270	9,484	10,755	13,4
Opetus- ja kulttuuritoimi	2,735	2,440	2,347	2,182	2,206	1,1
YHTEENSÄ	11,759	11,591	11,850	11,864	13,145	10,8

Nilsin kaupungin laskennalliset valtionosuudet vuonna 2008 ovat yhteensä 13,145 milj. euroa, josta verotulontasauksen osuus on 3,470 milj. euroa. Valtionosuudet ovat kasvaneet 1,280 milj. euroa eli 10,8 % edellisestä vuodesta. Valtionosuuksien kasvuprosentti on korkea verrattuna aikaisempiin vuosiin.

Talousarvion muutoksissa valtionosuuksien määrää lisättiin 0,350 milj. eurolla siten, että sosiaali- ja terveystoimen valtionosuuteen lisättiin 0,300 milj. euroa sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen 0,050 milj. euroa. Talousarviomuutoksen jälkeen valtionosuudet toteutuivat noin 95.000 euroa suurempina kuin talousarviossa arvioitiin.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet ovat kasvaneet. Sosiaali- ja terveystoimen valtionosuus on lisääntynyt huomattavasti, lähes 1,3 milj. edellisestä vuodesta, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus vain noin 24.000 euroa. Yleinen valtionosuus on vähentynyt edellisestä vuodesta noin 14.000 euroa. Sosiaali- ja terveystoimen valtionosuus on noussut koko tarkastelujakson ajan, kun taas opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on laskenut vuosittain vuoteen 2008 saakka.

Investoinnit

Alkuperäisen talousarvion mukaan investointien kokonaismenot olivat 4,106 milj. euroa ja tulot 1,702 milj. euroa. Talousarviomuutoksina hyväksyttiin lisäyksiä menoihin 0,651 milj. euroa. Investointien toteutuneet menot ovat 4,885 milj. euroa (102,7 %), joka on 0,121 milj. euroa korkeampi kuin talousarviossa. Tulojen toteutuma on 0,732 milj. euroa (43,0 %), joka on 0,969 milj. euroa pienempi kuin talousarviossa. Tulojen arvioitua pienempi toteutuma johtuu siitä, että maanmyyntitulot eivät kertyneet arvioitun mukaisesti.

Talonrakennuksen toteutuneet investointimenot olivat yhteensä 1,563 milj. euroa (toteutuma 96,9 %). Suurimmat investoinnit olivat Pajulahden koulun ja päiväkodin rakentaminen 1,237 milj. euroa sekä kalustus 0,169 milj. euroa. Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit olivat yhteensä 1,644 milj. euroa (toteutuma 94,9 %), joista suurimmat investoinnit olivat MT 5775 kevyen liikenteen väylät ja Tahkolahden liittymä 0,919 milj. euroa ja Petäjälammen tiestö 0,262 milj. euroa. Vesihuoltolaitoksen investoinnit olivat yhteensä 0,459 milj. euroa (toteutuma 77,5 %). Suurimmat investoinnit ve-

sihuoltolaitoksella olivat Haapaniemi-Tiirinniemi vesihuolto 0,146 milj. euroa ja Petäjälammen vesihuolto 0,131 milj. euroa.

1.5. Henkilöstö

31.12.2008 vakinaisen henkilöstön määrä oli 383, sama määrä kuin vuotta aikaisemmin. Vakinaisen henkilöstön määrä on siten pysynyt ennallaan. Sijaisten ja määräaikaisten sekä työllistettyjen määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta. Vuoden lopussa oli henkilöstöä yhteensä 537, vähennystä edelliseen verrattuna on 24 henkilöä.

	Vakinaiset	Sijaiset/ määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä
31.12.				
2004	394	132	20	546
2005	398	138	24	560
2006	393	178	16	587
2007	383	166	12	561
2008	383	150	4	537

Taulukko kertoo palkallisen henkilöstövahvuuden 31.12.. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan palvelussuhteiden lukumäärää 31.12., jolloin siihen sisältyy myös lomalla tai muuten poissa oleva henkilöstö.

Tarkemmin kaupungin henkilöstöstä sekä mm. sen määrästä, rakenteesta ja koulutuksesta kerrotaan liitetiedoissa ja erillisessä henkilöstöraportissa.

1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Maailmanlaajuinen talouskriisi on heikentänyt jo viime vuoden tulokertymää ja heikentää erityisesti tämän vuoden tulokertymiä. Suomen Kuntaliiton veroennusteen (3.3.2009) mukaan Nilsin kaupungin verotulot kuluvaan vuonna jäävät noin 1,3 milj. euroa alle budjetoidun. Kunnallisveron tuoton on arvioitu jäävän alle budjetoidun noin 0,8 milj. euroa ja yhteisöveron noin 0,5 milj. euroa. Kuntaliiton verotuloennusteen mukaan Nilsin kaupungin verotulot tänä vuonna ovat yhteensä noin 15,4 milj. euroa. Talousarviossa verotulojen määräksi arvioitiin 16,7 milj. euroa.

Suomen Kuntaliiton em. verotuloennusteen jälkeen maan hallitus on kuntien rahoitus pohjan vahvistamiseksi päättänyt nostaa kuntien yhteisöveron jako-osuutta 10 prosenttiyksiköllä 32,03 prosenttiin vuosiksi 2009–2011. Ko. noston arvioidaan lisäävän Nilsin kaupungin yhteisövero-osuutta noin 340.000 euroa kuluvaan vuonna tämän hetken arvioidulla yhteisöveron kokonaiskertymällä.

Valtionosuuspäätösten mukaan valtionosuudet ovat tänä vuonna noin 0,1 milj. euroa suuremmat kuin talousarviossa arvioitiin. Kuntatyönantajan kansaneläkemaksu alenee osana elvytyspakettia 0,8 prosenttiyksiköllä 1.4. alkaen, tämän vaikutus on noin 0,1 milj. euroa. Lisäksi rahoitustuotot ovat

noin 0,1 milj. suuremmat kuin arvioitiin. Siten positiivisia vaikutuksia talousarvion käyttötalouteen on noin 0,3 milj. euroa.

Kuluvan vuoden talousarvio oli laadintavaiheessa ylijäämäinen 0,238 milj. euroa. Edellä selostetun verotuloennusteen jälkeen on selvää, että talousarvio ei tule toteutumaan laaditussa muodossa. Huomioiden heikentynyt verotuloennuste tämän vuoden osalta, on arvioitavissa, että kuluvan vuoden talousarviossa on noin 0,750 milj. euron vaje, joka on 2,0 % käyttötalouden ulkoisista menoista. Lisäksi toimintamenot kasvavat joiltakin osin heikon taloudellisen tilanteen takia.

Kaupunginhallituksen käsittelyssä on kuluvan vuoden talousarvion sopeuttaminen. Ehdotuksen mukaan hallintokunnille annetaan velvoite vuoden 2009 talousarvion karsintaan siten, että käyttötalouden menojen säästöt ja/tai tulojen lisäykset ovat nettovaikutuksiltaan vähintään 2 % ulkoisten toimintakulujen määrästä. Muutokset talousarvioon tulee esittää ensimmäisen vuosikolmanneksen raportoinnin yhteydessä.

2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että voimavarat ja omaisuus turvataan.

Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauksikäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, jolle on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta.

Selonteko vuoden 2008 toimintakertomukseen on laadittu osastopäälliköiden raportointilomakkeiden/kirjallisen selvityksen pohjalta. Lomake on laadittu voimassa olevan sisäisen valvonnan ohjeen pohjalta ja sitä on täydennetty joitakin osin uusilla tehtävillä. Selonteon pohjaksi on arvioitu taloudenhoitoa, laskentatoimintaa ja rahaliikennettä, viranhaltijapäätöksiä, henkilöstöhallintoa, materiaalihallintoa, omaisuudenhoidon, tietojenkäsittelyä, projekteja, raportointia ja konserniohjausta. Osastopäälliköiden arviointi on kohdistunut oman hallinnonalan kaikkiin tulosalueisiin. Riskienhallinnan osalta on arvioitu vakuutusturvaa, muilta osin riskienhallintaa ei ole arvioitu.

Sisäinen valvonta on ollut riittävää. Riskienhallinta vaatii kehittämistoimenpiteitä. Vuoden 2009 talousarviossa on kaupunginhallituksen tulosalueella hyväksytty sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi talousarviovuodelle riskien hallintasuunnitelman hyväksyminen kaupungin toimintojen osalta. Tavoitteena on, riskien hallintasuunnitelma tehdään vuonna 2009 osana sisäistä valvontaa.

Sisäisen valvonnan ohje ja konserniohje uusittaneen vuoden 2009 aikana. Uusituissa ohjeissa huomioidaan muuttuneet säädökset.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa. Tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Tuloslaskelmatarkastelussa on esitetty tiedot vuosien 2008 ja 2007 tuloslaskelmista.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset tuhansina euroina)

	2008	2007
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	9 249	9 738
Toimintakulut	-37 682	-35 902
Toimintakate	-28 433	-26 164
Verotulot	16 420	15 578
Valtionosuudet	13 145	11 865
Korkotuotot	31	23
Muut rahoitustuotot	628	173
Korkokulut	-787	-543
Muut rahoituskulut	-285	-15
Vuosikate	719	917
Poistot käyttöomaisuudesta	-1 471	-1 156
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-752	-239
Poistoeron lisäys,vähennys -/+		
Suunnitelman ylittävät poistot		
Varausten lisäys,vähennys -/+		
Rahastojen lisäys,vähennys -/+		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-752	-239

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = 100xToimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)	24,5	27,1
Vuosikate/Poistot, % =100xVuosikate/Poistot	48,9	79,3

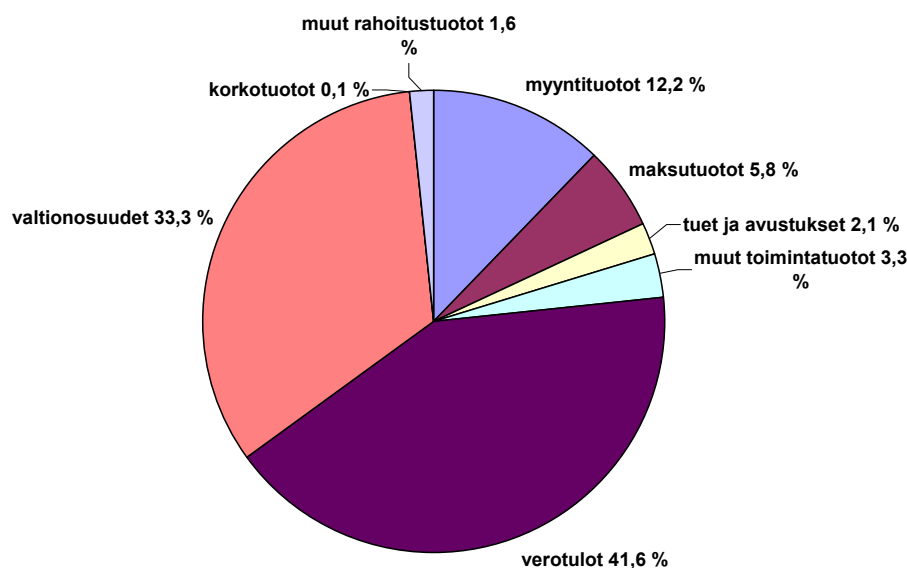
Vuosikate, euro/asukas	111	140
Asukasmäärä	6 505	6 537

Toimintatuottojen (ulkoiset) toteutuma oli 9,249 milj. euroa, mikä on 0,489 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2007. Toimintatuottojen vähennys oli 5,0 %, se on vähennyksenä huomattava. Alkuperäisessä talousarviossa toimintatuottoja arvioitiin olevan 9,810 milj. euroa ja muutetussa talousarviossa 9,610 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuotot alittuivat 0,361 milj. euroa.

Vuoden 2007 tilinpäätöksessä käyttöomaisuuden myyntivoittoja sisältyy toimintatuottoihin 1,034 milj. euroa, kun niitä kertyi vuoden 2008 tilinpäätöksessä 0,516 milj. euroa. Siten toimintatuottojen vähennys selittyy käyttöomaisuuden myyntivoitoista.

Verotulojen osuus toimintatuotoista on 41,6 %, edellisenä vuonna osuus oli samalla tasolla, 41,7 %. Valtionosuuksien osuus on kolmannes, 33,3 %, osuus on suurentunut edellisestä vuodesta (31,7 %). Toimintatuottojen kertymässä positiivista on verotulojen osuuden pysyminen ennallaan toimintatuottojen kokonaismäärästä. Myyntituottojen osuus on 12,2 % ja se on pienentynyt edellisestä vuodesta (13,5 %), maksutulojen sekä tukien ja avustusten osuudet ovat säilyneet lähes ennallaan. Muiden toimintatuottojen osuus on vähentynyt 5,0 %:sta 3,3 %:iin.

Vuoden 2008 tuotot

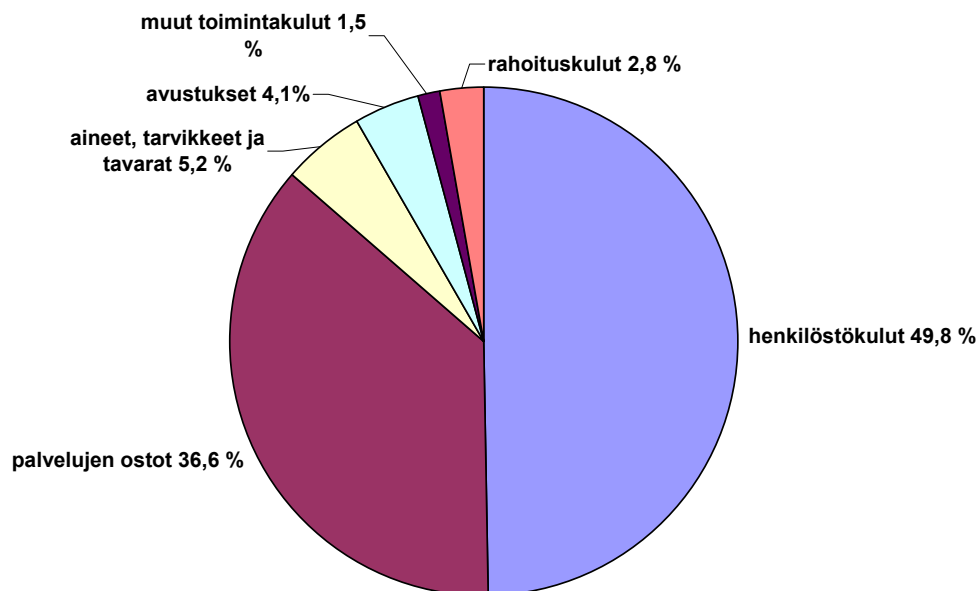

Vuoden 2008 kulut

Toimintakulujen (ulkoisten) toteutunut määrä oli 37,682 milj. euroa eli 1,780 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Alkuperäisessä talousarviossa toimintakulut olivat 37,114 milj. euroa ja muutetussa talousarviossa 37,585 milj. euroa, siten toimintakulujen toteutuma on 0,097 milj. euroa yli budjetoidun. Ulkoiset toimintakulut ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 5,0 %, kun vuonna 2007 toimintamenojen kasvu oli 5,4 %. Toimintamenojen kasvuprosentti on korkea.

Kuluista merkittävemmän erän muodostavat henkilöstökulut. Henkilöstökulut vuonna 2008 olivat yhteensä 19,306 milj. euroa eli kokonaismenoista 49,8 % ja palvelujen ostot 14,192 milj. euroa (36,6 % kokonaismenoista). Henkilöstökulut 0,533 milj. euroa korkeammat kuin edellisenä vuonna, kasvua henkilöstökuluissa on 2,8 %. Henkilöstökulujen alhaiseen kasvuun on osittain vaikuttanut palvelujen ostojen lisääntyminen.

Palvelujen ostot ovat lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna 1,280 milj. euroa (9,9 %). Palvelujen ostojen lisääntymisen on osittain vaikuttanut siirtyminen palvelujen ostoihin oman henkilöstön sijasta. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteutuma on 2,004 milj. euroa ja joka on 0,1 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Avustukset ovat toteutuneet lähes samansuuruisena kuin edellisenä vuonna, 1,584 milj. euroa. Sen sijaan muut toimintamenot ovat vähentyneet 0,088 milj. euroa, niiden toteutuma on 0,596 milj. euroa. Rahoituskuluissa on lisäystä 0,514 milj. euroa.

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuoden 2008 tilinpäätöksessä toimintakate on -28,433 milj. euroa, kun se oli edellisenä vuonna -26,164 milj. euroa, kasvua peräti 8,4 %. Varsinaisessa talousarviossa toimintakatteen arvioitiin olevan -27,304 milj. euroa ja muutetussa talousarviossa -27,975 milj. euroa, joten toimintakate toteutui 0,457 milj. euroa huonompana kuin muutetussa talousarviossa ennakoitiin.

Verotulot olivat kertomusvuonna 16,420 milj. euroa eli muutos edellisvuoteen verrattuna 0,842 milj. euroa. Talousarvioon nähden verotulot ylittyivät 170.000 euroa. Kunnallisvero- ja kiinteistöverotuotot olivat suurempia kuin edellisenä vuonna: kunnallisverotuotto 725.000 euroa ja kiinteistöverotuotto 211.000 euroa. Yhteisöverotuotto aleni 93.000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Valtionosuuksia tilitettiin vuonna 2008 yhteensä 13,145 milj. euroa, joka on 1,280 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Valtionosuudet toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti, ne ylittyivät noin 95.000 eurolla.

Korkotuotoissa ja muissa rahoitustuotoissa on lisäystä 463.000 euroa, korkokulut ja muut rahoituskulut ovat lisääntyneet 514.000 euroa.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuoden 2008 tilinpäätöksessä vuosikate on 0,719 milj. euroa, edellisenä vuonna 0,917 milj. euroa. Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteen arvioitiin olevan 1,408 milj. euroa ja muutetussa talousarviossa lähes samalla tasolla, 1,487 milj. euroa. Vuosikate toteutui siten 0,768 milj. euroa muutettua talousarviota huonompana.

Suunnitelman mukaiset poistot käyttöomaisuudesta olivat 1,471 milj. euroa, talousarviossa poistojen suuruudeksi oli arvioitu 1,223 milj. euroa.

Satunnaisia eriä ei vuonna 2008 ollut lainkaan, kuten ei vuonna 2007.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, minkä takia tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida tehdä sen perusteella.

Tilikauden tulos vuonna 2008 oli -752.247 euroa, kun se edellisenä vuonna oli -239.330 euroa.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Tilikauden alijäämä on 752.247 euroa.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

(100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön))

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan toimintatuottojen osuudella toimintakuluista. Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuonna 2008 toimintatuotot olivat 24,5 % toimintakuluista, edellisenä vuonna vastaava luku oli 27,1 %. Vuonna 2007 toimintatuotot olivat 24,6 % toimintakuluista koko maassa keskimäärin.

Vuosikate prosenttia poistoista

(100 x Vuosikate / Poistot)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletus on pätevä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritellään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu

suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla. Kuntalain mukaan kunnat ovat velvoitettuja antamaan liitetietona selvityksen suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten investointien määrästä silloin, kun määrät poikkeavat olennaisesti toisistaan.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä pitävät paikkansa vain, mikäli poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuonna 2008 vuosikate on 48,9 % poistoista, kun se vuotta aikaisemmin oli korkeampi, 79,3 %. Tulorahoitus ei tilinpäätöksessä ole riittävä. Tulorahoitus on alijäämäinen, koska vuosikate alittaa poistot. Vuonna 2007 vuosikate oli 135 % poistoista koko maassa keskimäärin.

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohti on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosentissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Vuonna 2008 vuosikate asukasta kohti oli 111 euroa/asukas, edellisenä vuonna se oli enemmän, 140 euroa/asukas. Vuonna 2007 vuosikate asukasta kohden oli koko maassa keskimäärin 382 euroa/asukas.

3.2. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella. Rahoituslaskelmatarkastelussa on esitetty tiedot vuosien 2008 ja 2007 rahoituslaskelmista.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

		2008	2007
		<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	+/-	719	917
Satunnaiset erät	+/-	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-457	-1 015
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-4 885	-5 030
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	74	41
Käyttöomaisuuden myyntituotot	+	1 112	1 635
Toiminnan ja investointien nettorahavirta		-3 437	-3 452
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainojen vähennys	+	0	0
Antolainojen lisäys	-	-34	-17
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	1 800	3 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-1 529	-1 388
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	755	1 245
Oman pääoman muutokset		0	40
Muut maksuvalmiuden muutokset		2 346	-383
Rahoituksen nettorahavirta		3 338	3 197
Rahavarojen muutos		-99	-257
Rahavarat 31.12.		787	886
Rahavarat 1.1.		-886	-1 143
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
		2008	2007
Investointien tulorahoitus, %		14,9 %	18,4 %
=100xvuosikate/Investointien omahankintameno(käyttöomaisuusinvestoinnit-rahoitusosuudet)			
Pääomamenojen tulorahoitus, %		11,3 %	14,3 %
=100xVuosikate/(Investointien omahankintamenot+Antolainojen nettolisäys+Lainan lyhennys)			
Lainanhoitokate		0,62	0,76
(Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Lainan lyhennys)			
Kassastamaksut/vuosi, 1 000 euroa		48 445	45 806
=Toimintakulut+Alv-takaisinperintä+Korkokulut+Muut rahoituskulut+Käyttöomaisuusinvestoinnit+Antolainojen lisäys+Pitkäaikaisten lainojen vähennys			

Kassan riittävyys (pv) =365 pv x Kassavarat/Kassasta maksut	6	7
Asukasmäärä	6 505	6 537

Rahoituslaskelman mukaan vuoden 2008 käyttöomaisuusinvestointimenot olivat 4,885 milj. euroa, rahoitusosuudet investointimenoihin 0,074 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituotot 1,112 milj. euroa. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta (rahoitustarve) oli tilinpäätös-vuonna -3,437 milj. euroa, kun se edellisellä vuonna oli saman suuruinen, -3,452 milj. euroa.

Pitkäaikaiset lainat lisääntyivät tilinpäätös-vuonna 0,271 milj. euroa, edellisellä vuonna pitkäaikaiset lainat lisääntyivät 2,312 milj. euroa. Lyhytaikaisen lainan määrä lisääntyi 0,755 milj. euroa. Lainakanta kasvoi tilinpäätös-vuonna 1,026 milj. euroa, kun se edellisellä vuonna kasvoi 3,557 milj. euroa. Rahoitustoiminnan nettokassavirta oli 3,338 milj. euroa, kun se edellisellä vuonna oli 3,197 milj. euroa.

Rahoituslaskelman viimeinen rivi kertoo kaupungin kassavarojen muutoksen. Kassavarat vuoden lopussa olivat 0,099 milj. euroa vähemmän kuin vuoden alussa.

INVESTOINNIT

Investointien tulorahoitus, %

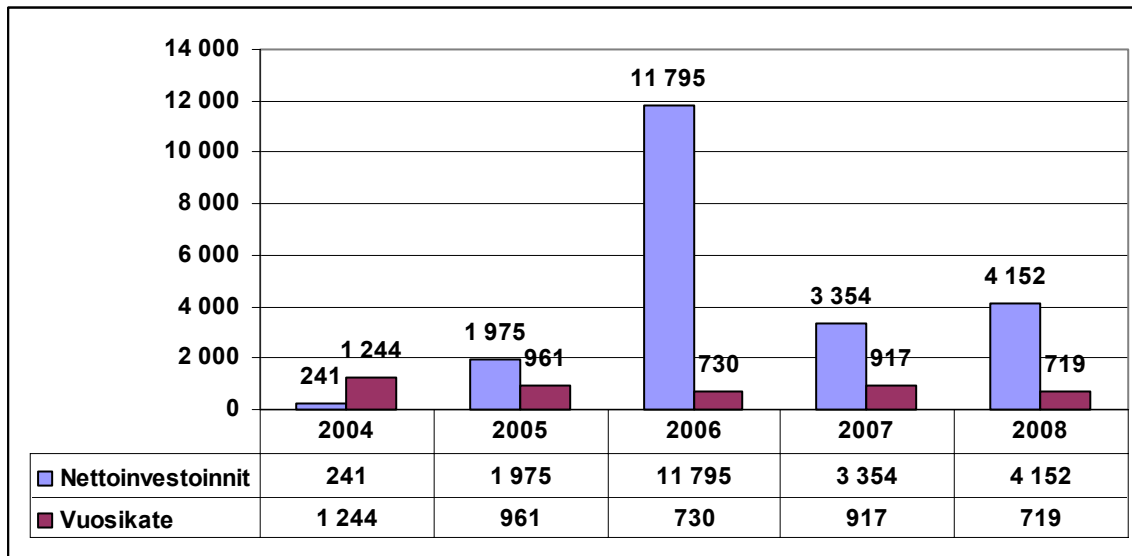
(100 x vuosikate / investointien omahankintameno)

Tunnusluku kuvaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta oli rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti tilinpäätös-vuonna oli 14,9 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 18,4 %.

Nettoinvestoinnit ja vuosikate vuosina 2004 – 2008

Vuonna 2008 nettoinvestointien määrä oli 4.152 milj. euroa, mikä on nettoinvestointitasona korkea. Vuonna 2007 nettoinvestointien määrä oli 3,354 milj. euroa ja vuonna 2006 se oli poikkeuksellisen suuri 11,795 milj. euroa. Vuosina 2004 - 2005 nettoinvestointien määrät olivat huomattavasti pienemmät, vuonna 2004 vain noin 0,2 milj. euroa ja vuonna 2005 noin 2 milj. euroa.

Vuosina 2004–2008 nettoinvestointien määrä oli keskimäärin 4,3 milj. euroa vuodessa, keskiarvoa nostaa vuoden 2006 korkea investointitaso. Vuonna 2004 vuosikate oli selvästi suurempi kuin nettoinvestointien määrä, sen sijaan vuosina 2005 – 2008 nettoinvestointien määrä on ollut selvästi suurempi kuin vuosikate. 5 vuoden tarkastelujaksolla poistojen määrä oli keskimäärin noin 1,2 milj. euroa vuodessa.

Pääomamenojen tulorahoitus, %

$(100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintamenot} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainan lyhennys}))$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä. Antolainojen nettolisäys voi olla myös negatiivinen, jos lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä. Kaupungin pääomamenoista katettiin 11,3 % vuosikatteella, edellisenä vuonna 14,3 %.

LAINANHOITO**Lainanhoitokate**

$((\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainan lyhennys}))$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko jos tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate on 0,62, joten Nilsin kaupungin lainanhoitokyky on heikko. Vuonna 2007 vastaava luku oli 0,76. Lainanhoitokate on lähes samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Vuosina 2005 ja 2004 lainanhoitokate oli noin 3.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Rahavarat vuoden lopussa olivat 787.000 euroa, rahavarojen muutos vuoden aikana oli -99.000 euroa. Edellisen vuoden lopussa rahavarat olivat samansuuruiset, 886.000 euroa.

Kassasta maksut/vuosi, 1.000 euroa

(toimintakulut + korkokulut + muut rahoituskulut + käyttöomaisuusinvestoinnit + antolainojen lisäys + pitkäaikaisten lainojen vähennys)

Kassasta maksut kootaan tuloslaskelmasta: toimintakulut – valmistus omaan käyttöön, korkokulut ja muut rahoituskulut sekä rahoituslaskelmasta: investointimenot, antolainojen lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset).

Kassasta maksut vuonna 2008 olivat 48,445 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 45,806 milj. euroa.

Kassan riittävyys (pv)

$(365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut})$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Kassavarojen riittävyys oli vuoden 2008 lopun saldon mukaan 6 päivää, kun se vuotta aikaisemmin oli 7 päivää. Vuonna 2007 kassan riittävyys oli 43 päivää koko maassa keskimäärin.

4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot tulee esittää siten eriteltynä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut.

Taseen loppusumma vuoden 2008 lopussa oli 45,189 milj. euroa, vuoden 2007 lopussa taseen arvo oli 43,507 milj. euroa.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2008	2007	VASTATTAVAA	2008	2007
PYSYVÄT VASTAAVAT	41300	38585	OMA PÄÄOMA	22485	23237
Aineettomat hyödykkeet	1734	432	Peruspääoma	23341	23341
Aineettomat oikeudet	41	13	Elinkeinojen kehittämisrahas-		
Muut pitkävaikutteiset me-	1693	419	to		
Aineelliset hyödykkeet	22842	20939	Liittymismaksupääoma		
Maa- ja vesialueet	4977	4237	Edellisten tilikausien		
Rakennukset	10507	7230	yli/alijäämä	-104	135
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6545	6216	Tilikauden yli/alijäämä	-752	-239
Koneet ja kalusto	683	404	PAKOLLISET VARAUK-	52	55
Muut aineelliset hyödykkeet	6	7	SET		
Ennakkomaksut ja kesken-	124	2845	Pakolliset varaukset		
eräiset hankinnat			Muut pakolliset varaukset	52	55
Sijoitukset	16724	17214	TOIMEKSIANTOJEN		
Osakkeet ja osuudet	16603	17128	PÄÄOMAT	404	480
Lainasaamiset			Valtion toimeksiannot	238	318
Muut saamiset	121	86	Lahjoitusrahastojen pääomat	137	136
TOIMEKSIANTOJEN			Muut toimeksiantojen pää-		
VARAT	375	454	omat	29	26
Valtion toimeksiannot	238	318	VIERAS PÄÄOMA	22248	19735
Muut toimeksiantojen varat	137	136	Pitkäaikainen	10596	10453
VAIHTUVAT VASTAA-			Lainat rahoitus- ja vakuutus-		
VAT	3514	4468	lait.	10546	10367
Vaihto-omaisuus	97	139	Lainat julkisyhteisöiltä	50	86
Aineet ja tarvikkeet	97	139	Lainat muilta luotonantajilta		
Saamiset	2630	3443	Siirtovelat	0	0
Pitkäaikaiset	830	852	Lyhytaikainen	11652	9282
Myyntisaamiset	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuutus-		
Lainasaamiset	830	852	lait.	4801	4625
Siirtosaamiset	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	36	85
Muut saamiset	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	1500	745
Lyhytaikaiset	1800	2591	Saadut ennakot	277	
			Ostovelat	2399	1544
			Siirtovelat	1958	1838
			Muut lyhytaikaiset velat	681	445
				45189	43507

Myyntisaamiset	915	1503
Lainasaamiset	107	107
Muut saamiset	425	625
Siirtosaamiset	353	356
Rahoitusomaisuusarvopaperit	447	729
Rahat ja pankkisaamiset	340	157
	45189	43507

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2008	2007
Omavaraisuus-% =100x(Oma pääoma+Kertynyt poistoero+Vapaaehtoiset varaukset+ Käyttöomaisuuden arvonkorotukset)/(Koko pääoma-Saadut ennakot)	50,1 %	53,4 %
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. euroa	-856	-104
Kertynyt yli-/alijäämä, euro/asukas	-131,6	-15,9
Suhteellinen velkaantuneisuus-% =100x(Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot	56,6 %	53,1 %
Lainat, euroa/asukas	2603	2434
Lainakanta 31.12., 1000 euroa =Vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)	16933	15908
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa =Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset	0	0
Asukasmäärä	6505	6537

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste- %

(100 x (Oma pääoma + Kertynyt poistoero + Vapaaehtoiset varaukset + Käyttöomaisuuden arvonkorotukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot))

Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona kuntataloudessa voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Nilsin kaupungin omavaraisuus heikentyi edellisestä vuodesta

ollen 50,1 %, kun se edellisenä vuonna oli 53,4 %. Vuonna 2007 omavaraisuusaste oli 67 % koko maassa keskimäärin.

Kertynyttä alijäämää on 0,856 milj. euroa, kun sitä edellisenä vuonna oli 0,104 milj. euroa. Kertynyttä alijäämää on 131,6 euroa/asukas, edellisenä vuonna 15,9 euroa/asukas.

Suhteellinen velkaantuneisuus - %

$(100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot})$

Tunnusluku osoittaa sen, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman maksumiin. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmät eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi luku on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Tunnusluku oli tilinpäätös vuonna 56,6 %, kun edellisenä vuonna oli 53,1 %. Vuonna 2007 suhteellinen velkaantuneisuus oli koko maassa keskimäärin 42 %.

Rahoitusvarallisuus €/asukas

$(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset} - \text{Vieras pääoma} + \text{Saadut ennakot}) / \text{Asukasmäärä}$

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman positiivinen erotus osoittaa määrän, mikä rahoitusomaisuudesta jää jäljelle, kun vieras pääoma on maksettu. Negatiivinen erotus osoittaa määrän, joka vieraasta pääomasta jää rahoitusomaisuudella kattamatta.

Nilsin kaupungin rahoitusvarallisuus oli -2.852 euroa/asukas. Tunnusluku heikkeni edellisvuodesta, sillä edellisenä vuonna se oli -2.357 euroa/asukas. Vuonna 2006 rahoitusvarallisuus oli -1.164 euroa/asukas koko maassa keskimäärin.

Lainakanta 31.12.

$(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}))$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Kaupungin lainakanta oli 16,933 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli 15,908 milj. euroa. Lainakanta kasvoi siten edellisestä vuodesta 1,025 milj. euroa.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Kaupungin lainat asukasta kohti on 2.603 euroa, kun edellisenä vuonna oli 2.434 euroa/asukas. Vuonna 2007 oli koko maassa keskimäärin lainaa 1.548 euroa asukasta kohti.

Lainasaamiset 31.12.

(Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset)

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Lainasaamisia ei ollut vuonna 2008 eikä vuonna 2007.

5. KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulosten ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulo- ja meno – käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

NILSIÄN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	2008	%	2007	%
	<i>milj. €</i>		<i>milj. €</i>	
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	9 249	21,6	9 738	22,8
Verotulot	16 420	38,4	15 578	36,4
Valtionosuudet	13 145	30,7	11 865	27,7
Korkotuotot	31	0,1	23	0,1
Muut rahoitustuotot	628	1,5	173	0,4
Satunnaiset tuotot		0,0		0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-516	-1,2	-1 035	-2,4
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointien.	76	0,2	41	0,1
Käyttöomaisuuden myyntitulot	1 112	2,6	1 635	3,8
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset		0,0		0,0

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 800	4,2	3 700	8,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	854	2,0	1 245	2,9
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	40	0,1
Kokonaistulot yhteensä	42 799	100,0	43 003	100,0
MENOT	2008	%	2007	%
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	37 682	83,3	35 902	79,4
- Valmistus omaan käyttöön		0,0		0,0
Korkokulut	787	1,7	543	1,2
Muut rahoituskulut	285	0,6	15	0,0
Satunnaiset kulut		0,0		0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
+/- Pakollisten varausten muutos	3	0,0	3	0,0
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-62	-0,1	-22	0,0
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	4 885	10,8	5 030	11,1
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	35	0,1	17	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 628	3,6	1 388	3,1
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0		0,0
Oman pääoman vähennykset		0,0		0,0
Kokonaismenot yhteensä	45 243	100,0	42 876	100,0

Nilsin kaupungin kokonaistulojen ja – menojen laskelma osoittaa, että vuonna 2008 kaupungin kokonaistulot olivat 42,799 milj. euroa ja kokonaismenot olivat 45,243 milj. euroa. Kokonaismenot olivat 2,444 milj. euroa kokonaistuloja suuremmat. Edellisenä vuonna sen sijaan kokonaismenot olivat 0,127 milj. euroa kokonaistuloja suuremmat.

6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Nilsin kaupungin konserniin kuului vuoden 2008 lopussa neljä tytäryhteisöä, viisi kuntayhtymää ja kaksi osakkuusyhteisöä, joista tytäryhteisöt ja kuntayhtymät yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen.

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt Yhtiöt Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kuntayhtymät	5	
Osakkuusyhteisöt		2
Yhteensä	9	2

Nilsin kaupungin konsernitilinpäätökseen yhdistetyt tytäryhteisöt:

Kiinteistö Oy Nilsin Vuokratalot	omistusosuus 93,06 %
Nilsin Teollisuuskylä Oy	omistusosuus 87,7 %
Asunto Oy Vellikello	omistusosuus 92,8 %
Tahkovuoren Liikuntakeidas Oy	omistusosuus 100,0 %

Nilsin kaupungin konsernitilinpäätökseen yhdistetyt kuntayhtymät:

Pohjois-Savon ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	osuus 1,14 %
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	osuus 3,93 %
Vaalijalan kuntayhtymä	osuus 2,75 %
Pohjois-Savon Liitto	osuus 2,40 %
Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä	osuus 0,72 %

Nilsin kaupungin konsernitilinpäätökseen kuuluvat osakkuusyhteisöt:

Koillis-Savon Kehitys Oy	omistusosuus 25 %
Tahkon Markkinointi Oy	omistusosuus 25 %.

6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaan kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kuntakonsernin toimintaa. Kaupunginhallitus valitsee edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimiin ja antaa ohjeet edustajille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallitus seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista.

Kaupunginjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumista. Kaupunginjohtajaa avustaa hallintojohtaja, joka toimii yhteyshenkilönä kaupungin ja tytäryhteisöjen välillä.

6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Nilsin Vuokratalot:

Kuntakonserniin kuuluva Kiinteistö Oy Nilsin Vuokratalot hallinnoi kaupungin aravavuokra-asuntoja. Vuokra-asuntoja on yhtiöllä omistuksessaan yhteensä 170 kpl. Kertomusvuosi oli vuokratilojen 24. toimintavuosi. Toimintaan kuuluu vuokra-asuntojen ylläpito, vuokraus ja tarvittaessa rakentaminen.

Kiinteistö Oy Nilsin Vuokratalot on hoitanut edelleen tilinpäätövuonna Nilsin Vanhustensuoja r.y:n isännöitsijän tehtävät, Nilsin kaupungin vuokra-asuntojen vuokrausasioiden hoidon, Asunto Oy Nilsin Vellikellon isännöintitehtävät sekä Nilsin Teollisuuskylä Oy:n vuokrien ja käyttökorvausten laskutuksen.

Vuokra-asuntojen kysyntä hiipui tilikauden lopussa lähinnä rakentamisen vähentymisen vuoksi. Jaskansiiven kohteen myynti toteutui vuoden 2008 alussa, myyntitappiota syntyi 13.860,57 euroa. Kerrostalojen julkisivukorjaus toteutettiin muilta osin, puuosien uusiminen ja pihatyöt jäivät vuodelle 2009. Opiskelijoiden asumisen osalta tehtiin tarveselvitys uuden vuokratalon rakentamisesta.

Yhtiön tilinpäätös vuodelta 2008 osoittaa tappiota 1,31 euroa 109.521,65 euron asuintalovaruksen purkamisen jälkeen, poistoja ei suoritettu. Vuonna 2007 poistoja suoritettiin 110.247 euroa ja tehtiin 130.000 euron suuruinen asuintalovaraus. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilivuonna 147.848,10 euroa.

Tulevaisuudessa on tärkeintä edelleen turvata mahdollisimman korkea käyttöaste ja kulujen minimoiminen. Vuoden 2009 alussa aloitettiin Karkuntie 2:n peruskorjaus, joka valmistuu syksyllä.

Asunto Oy Nilsin Vellikello

Asunto Oy Nilsin Vellikello käsittää 14 asuntoa, joista yksi on myyty ulkopuolisilla. Loput asunnot ovat kaupungin omistamia. Omistus pohja osakkeissa on 720/9280 kaupungin osakkeet viimeiseksi mainittuna. Asunnot ovat olleet kertomusvuoden lähes 100 prosenttisesti vuokrattuna. Ainoastaan muuttojen yhteydessä on tehty pieniä korjauksia, jolloin on syntynyt vuokravajetta.

Yhtiön tilinpäätös osoittaa 23.320,02 euron poistojen ja 13.860,70 euron asuintalovaruksen jälkeen 0-tulosta. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikauden aikana 42.234,58 euroa.

Nilsin Teollisuuskylä Oy:

Nilsin Teollisuuskylä Oy on pääosin Nilsin kaupungin omistama kiinteistöyhtiö, joka rakennuttaa, omistaa ja vuokraa elinkeinoelämää palvelevia toimitiloja. Yhtiön rakennuttamien toimitilojen yhteispinta-ala on noin 10.000 m², tiloja on luovutettu 18 yritykselle. Toimitilojen vuokrausaste oli noin 95 %.

Tilikauden aikana myytiin yksi teollisuustontti. Pesularakennus myynnistä kirjautui myyntitappiona 96.952,63 euroa. Vuoden aikana käynnistyi mm. Simolantien yritystalon laajennus- ja muutosinvestoinnit. Pisatuotteelle vuokrattujen rakennusten kuntoarvio selvitys valmistui osana Nilsin kaupungin tilaprojektia. Nilsin Teollisuuskylä Oy:n liikevaihto oli 143.867,46 euroa (146.656,57 euroa vuonna 2007) ja tilikauden tappio 306.796,43 euroa (tilikauden tappio 211.177,86 euroa vuonna 2007). Suunnitelman mukaiset poistot olivat 171.909,82 euroa, poistoprosentti oli 7 % (poistot 197.435,99 euroa vuonna 2007).

Tahkovuoren Liikuntakeidas Oy:

Tahkovuoren Liikuntakeidas Oy on kokonaan Nilsin kaupungin omistuksessa oleva kiinteistöosa-kehtiö. Yhtiöjärjestyksen mukaisena toimialana on omistaa ja hallita kiinteistöjä omistuksessaan olevalla tai vuokramaalla, omistaa ja rakennuttaa liike-, liikunta-, matkailu-, ravintola- ja kokous-toimintaa palvelevia kiinteistöjä sekä harjoittaa matkailutoimintaan liittyvää liiketoimintaa. Yhtiö omistaa Tahkovuoren matkailualueella olevan kylpylä-monitoimihallin, joka otettiin käyttöön v. 2005. Tahkovuoren Liikuntakeidas Oy on vuokrannut koko rakennuksen tiloissa liiketoimintaa harjoittavalle Tahko-Spa Oy:lle.

Tahkovuoren Liikuntakeidas Oy:n liikevaihto oli 190.074,50 euroa (98.160,58 euroa vuonna 2007) ja tilikauden voitto 26.812,54 euroa (tilikauden tappio 6.432,45 euroa vuonna 2007). Suunnitelman mukaiset poistot olivat 42.008,03 euroa (38.698,33 euroa vuonna 2007).

6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudelliset ja tulokselliset, päätösten perusteen oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaan kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kuntakonsernin toimintaa. Kaupunginhallitus on ohjeistanut yhtiökokousedustajia tytäryhteisöjen hallintoelimiin valittavista jäsenistä. Kuntakonsernin yhtiöiden osalta on talousarviossa mainittu talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien investointeja, mutta investointien toteuttamista ei ole erikseen käsitelty kaupunginhallituksessa. Vuoden 2008 talousarviossa ei ole asetettu konserniyhtiöille tavoitteita. Vuoden 2009 talousarviossa on asetettu konserniyhtiöille sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Kuntakonsernin toiminnasta on raportoitu kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle 31.8.-raportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä. Omistajapoliittinen suunnitelma hyväksyttiin myös konserniyhtiöiden osalta tilatarvesuunnittelun yhteydessä.

Kaupunginhallituksen kehittämistavoitteissa suunnitelmavuosina on todettu, että konserni- ja omistajaohjausta parannetaan. Konserni- ja omistajaohjauksen parantaminen edellyttää uuden konserniohjeen laatimista. Uusi konserniohje laaditaan vuoden 2009 aikana. Konsernivalvonta ei ole ollut riittävää. Konsernivalvontaa tehostetaan jatkossa uuden konserniohjeen myötä.

6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään rivi riviltä peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien tase, tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta on jäsenenä. Edellä mainitun lisäksi kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvi-tyks kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Konsernitilinpäätöstä ensimmäisen kerran laadittaessa vuoden 2008 osalta vertailutietoa edelliseltä vuodelta ei tarvitse esittää.

KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2008
Toimintatuotot	24 582
Toimintakulut	-52 281
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-13
Toimintakate	-27 712
Verotulot	16 420
Valtionosuudet	13 145
Rahoitustuotot-kulut	-604
Korkotuotot	64
Muut rahoitustuotot	631
Korkokulut	-1 003
Muut rahoituskulut	-296
Vuosikate	1 249
Poistot ja arvonalentumiset	-2 285
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 285
Tilikauden yli- ja alipariarvot	
Arvonalentumiset	
Satunnaiset erät	-16
Tilikauden tulos	-1 052
Tilinpäätössiirrot	130
Vähemmistöosuudet	-2
Tilikauden yli/alijäämä	-924
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47,0
Vuosikate/Poistot, %	55
Vuosikate, euroa/asukas	192
Asukasmäärä	6 505

Konsernituloslaskelman mukaan vuosikate on 1,249 milj. euroa. Poistot ja arvonalentumiset ovat 2,285 milj. euroa ja satunnaiset erät 0,016 euroa, joten tilikauden tulos on -1,052 milj. euroa. Tilinpäätössiirtojen ja vähemmistöosuuden jälkeen tilikauden alijäämä on -0,924 milj. euroa.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut. Toimintatuotot toimintakuluista ovat 47,0 %, vuosikate poistoista 55 % ja vuosikate on 192 euroa asukasta kohti.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2008
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	1 262
Satunnaiset erät	-16
Tulorahoituksen korjauserät	-473
Tulorahoitus	
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-5 861
Rahoitusosuudet	82
Luovutustulot	1 477
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 529
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	-71
Antolainojen lisäys	-71
Antolainojen vähennys	
Lainakannan muutokset	1 319
Pitkäaik.lainojen lisäys	2 866
Pitkäaik.lainojen vähennys	-2 247
Lyhytaik.lainojen muutos	700
Oman pääoman muutokset	42
Muut maksuvalmiuden muut	2 366
Toimeksiantojen muutos	6
Vaihto-omaisuus muutos	41
Saamisten muutos	834
Korottomien lainojen muut.	1 485
Rahoituksen rahavirta	3 656
	127
Rahavarojen muutos	127
Rahavarat 31.12.	1 878
Rahavarat 1.1.	-1 751

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	21,2
Pääomamenojen tulorahoitus, %	15,6
Lainanhoitokate	0,7
Kassan riittävyys	11

Konsernin rahoituslaskelman mukaan vuoden 2008 investointimenot olivat 5,861 milj. euroa, rahoitusosuudet investointimenoihin 0,082 milj. euroa ja luovutustulot 1,477 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli tilinpäätösvuonna -3,529 milj. euroa.

Pitkäaikaiset lainat lisääntyivät tilinpäätösvuonna 0,619 milj. euroa. Lyhytaikaisen lainan määrä lisääntyi 0,700 milj. euroa. Lainakanta kasvoi tilinpäätösvuonna 1,319 milj. euroa. Rahoitustoiminnan nettokassavirta oli 3,656 milj. euroa.

Rahoituslaskelman viimeinen rivi kertoo kaupungin kassavarojen muutoksen. Kassavarat vuoden lopussa olivat 0,127 milj. euroa enemmän kuin vuoden alussa.

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kun vastaavat kunnan rahoituslaskelman tunnusluvut. Investointien tulorahoitus on 21,2 %, pääomamenojen tulorahoitus 15,6 %, lainanhoitokate 0,7 ja kassan riittävyys 11 päivää.

KONSERNITASE

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2008	2007
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	45 090	42 509
Aineettomat hyödykkeet	1 931	604
Aineettomat oikeudet	235	175
Muut pitkävaikutteiset menot	1 696	429
Ennakkomaksut	0	0
Konserniaktiiva	0	0
Aineelliset hyödykkeet	41 196	39 525
Maa- ja vesialueet	5 539	4 937
Maa- ja vesialueet, arvonkorotukset		
Rakennukset	26 034	23 249
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 593	6 274
Koneet ja kalusto	1 745	1 443
Muut aineelliset hyödykkeet	530	575
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	755	3 047
Sijoitukset	1 963	2 380
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet		
Kuntayhtymät	0	0
Tytäryhtiöt	0	0
Osakkuusyhtiöt	49	254
Muut osakkeet ja osuudet	1 549	1 892
Kuntayhtymät		0
Tytäryhtiöt	0	0
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	365	234
ARVOSTUSERÄT	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	530	563
Valtion toimeksiannot	352	385

Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	146	145
Muut toimeksiantojen varat	32	33
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 908	5 590
Vaihto-omaisuus	249	279
Aineet ja tarvikkeet	144	129
Keskeneräiset tuotteet	8	10
Muu vaihto-omaisuus	97	140
Ennakkomaksut		
Saamiset	2 782	3 561
Pitkäaikaiset saamiset	82	94
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	81	81
Muut saamiset	1	13
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	2 700	3 467
Myyntisaamiset	1 631	2 206
Lainasaamiset kuntayhtymiltä	0	0
Lainasaamiset tytäryhtiöiltä	0	0
Lainasaamiset muilta	0	0
Siirtosaamiset	467	505
Muut saamiset	602	756
Rahoitusarvopaperit	454	736
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteih	447	729
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut arvopaperit	7	7
Rahat ja pankkisaamiset	1 423	1 014
	<u>50 528</u>	<u>48 662</u>
	2 007	2 007
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	19 663	20 529
Peruspääoma	23 341	23 341
Osakepääoma	0	0
Lainanlyhennysrahasto	107	102
Liittymismaksurahasto		
Muu oma pääoma		
Edellisten kausien yli-/alijäämä	-2 861	-2 416
Tilikauden yli-/alijäämä	-924	-498
VÄHEMMISTÖOSUUS	120	153
KONSERNIRESERVI		
VARAUKSET	676	801
Poistoero	33	21
Vapaaehtoiset varaukset	213	345
Pakolliset varaukset	430	435

ARVOSTUSERÄT	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	564	594
Valtion toimeksiannot	350	385
Lahjoitusrahastojen pääomat	152	150
Muut toimeksiannot	62	59
VIERAS PÄÄOMA	29 505	26 585
Pitkäaikainen	14 806	14 003
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 348	12 675
Lainat julkisyhteisöiltä	1 458	1 328
Laskennallinen verovelka	0	0
Lainat konserniyhtiöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat		
Muut velat	0	0
Lyhytaikainen	14 699	12 582
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 243	5 215
Lainat julkisyhteisöiltä	38	87
Lainat muilta luotonantajilta	1 500	745
Saadut ennakot	439	151
Ostovelat	3 225	2 448
Siirtovelat	3 377	3 087
Muut lyhytaikaiset velat	877	849
	<u>50 528</u>	<u>48 662</u>
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
	2008	2007
Omavaraisuus-%	39,7	43,1
=100x(Oma pääoma+Konsernireservi+Kertynyt poistoero+ Vapaaehtoiset varaukset+Pakolliset varaukset+ Käyttöomaisuuden arvonkorotukset)/(Koko pääoma-Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,7	
=100*(Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-3 785	-2 914
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-582	-446
Konsernin lainakanta 31.12./ 1.000 €	21 587	20 050
=Vieras pääoma-Saadut ennakot-Lyhytaikaisen vieraan pääoman osto- ja siirtovelat		

Konsernin lainat €/asukas	3 319	3 067
Kunnan asukasmäärä 31.12.	6505	6537
Lainasaamiset 31.12.	0	0
=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset		

Konsernitaseen loppusumma vuoden 2008 lopussa oli 50,528 milj. euroa, vuoden 200 lopussa konsernitaseen arvo oli 48,662 milj. euroa.

Konsernin omavaraisuus (%)

(100 x (Oma pääoma + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot))

Konsernin omavaraisuustunnusluvun laskennassa otetaan mukaan oman pääoman lisäksi vähemmistöosuus ja konsernireservi. Tunnusluku mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tilikautien sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Konsernin omavaraisuus heikkeni 43,1 %:sta 39,7 %:iin.

Muut konsernitaseen tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla konsernitaseen eristä kuin kunnan taseen tunnusluvut. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 53,7 %, kertynyt alijäämä 3,785 milj. euroa ja kertynyt alijäämä oli 582 euroa/asukas, kun se edellisenä vuonna oli 446 euroa/asukas. Konsernin lainakanta suureni 1,537 milj. eurolla ja lainakanta oli tilinpäätösvuoden lopussa 21,587 milj. euroa. Konsernin lainat euroa/asukas vuoden lopussa oli 3.319 euroa, edellisenä vuonna 3.068 euroa. Vuonna 2006 konsernin lainat asukasta kohti olivat 3.590 euroa koko maassa keskimäärin. Lainasaamisia ei ollut.

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASA-PAINOTTAMISTOIMENPITEET

7.1. Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 69 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

7.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Hallituksen tulee esityksessään ottaa kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen esitettäviin eriin, myös varauksen tai rahaston vähennykseen.

Vuoden 2008 tilinpäätöksessä tilikausi muodostui alijäämäiseksi. Tilikauden alijäämä on 752.247 euroa. Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden alijäämä euroa kirjataan tase-erään ”Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä”.

7.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tulopohjan vahvistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti korottaa tuloveroprosenttia yhdellä prosentilla vuodelle 2007. Korotuksen tuotto vuodessa on noin 0,6 milj. euroa.

Kaupunginhallitus käynnisti alkuvuodesta 2007 talouden tasapainottamisohjelman laadinnan. Talouden tasapainottamisohjelman laadinnan tavoitteena oli saada käyttötalous tasapainoon seuraavalla suunnittelukaudella. Talouden tasapainottamisohjelman laadinnalla ei saavutettu riittävää riittävä alenemaa käyttötalouden menoihin. Kaupunginhallitus päätti jatkaa talouden tasapainottamistyötä perusturvasektorin osalta ja tilasi perusturvasektorin tasapainottamisselvityksen Suomen Kuntatarkastus Oy:ltä. Laaditun tasapainottamisohjelman mukaan talouden tasapainottamistoimet ovat vuosin 2009–2011 yhteensä 0,856 milj. euroa. Vuodelle 2009 esitetyt toimenpiteet sisältyvät vuoden 2009 talousarvioon.

Vuoden 2007 taseessa on edellisiltä vuosilta syntynyttä alijäämää 104.112,20 euroa. Edellisessä kohdassa todettu vuoden 2008 tilinpäätöksen alijäämä lisää taseessa olevaa alijäämää.

Kuluvan vuoden talousarvio oli laadintavaiheessa ylijäämäinen 0,238 milj. euroa. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä kuluvan vuoden osalta on käsitelty edellä kohdassa 1.6.

8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1. Seurantaa koskeva sääntely

Kuntalain 65 §:n 4 momentin mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion käyttötalousosan toteutuminen on kuvattu kaupunginvaltuuston hyväksymällä sitovuustasolla. Käyttötalous on kaupunginvaltuuston nähden sitova tulosaluetasolla. Käyttötalousosan toteutuminen, joka sisältää myös sisäiset erät, on esitetty tulosalueittain toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden osalta sekä sitovien tunnuslukujen ja mittareiden osalta. Lisäksi esitetään ei-sitovat tunnusluvut ja mittarit.

Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu on esitetty sitovien määrärahojen osalta. Investointiosan toteutuminen on esitetty kaupunginvaltuuston päättämällä hanketasolla. Rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu on esitetty sitovien määrärahojen osalta.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän sitovuustason mukaisesti määrärahojen, tuloarvioiden, toimintakatteiden tai toiminnallisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat on selitetty.

8.2. Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteiden merkitystä korostetaan kuntalaissa. Kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteiden toteutumisesta ja tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko tavoitteet toteutuneet.

Kaikkia talousarvion tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite. Tavoitteiden sitovuustaso on kuitenkin erilainen. Se riippuu tavoitteen saavuttamisajasta, meno- tai tulosidonnaisuudesta tai siitä, kuinka paljon muut tekijät kuin omat toimenpiteet vaikuttavat tavoitteen saavuttamiseen.

Tavoitteiden toteutuminen tulosalueittain on selvitetty jäljempänä.

8.3. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

8.3.1. Käyttötalouden toteutuminen

YLEISHALLINTO

Keskusvaalilautakunta

Vastuhenkilö: elinkeinoasiamies Mikko Lehto

1. TOIMINTA-AJATUS

Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten ja kunnallisten vaalien järjestelyistä Nilsin kaupungissa. Sen tehtävänä on suorittaa vaalien toimittamiseksi tarpeelliset valmistelutoimenpiteet.

2. SITOVIENTOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Vuonna 2008 toimitetaan kunnallisvaalit.	Kunnallisvaalit toimitettiin lokakuussa.

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	10	0	0	0	0
Toimintakulut	-6	-16	-11	5	67,0
Toimintakate	4	-16	-11	5	67,0

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
	0,85	2,40	1,62

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Äänioikeutettujen lukumäärä		5.460	
Vaaleissa äänestäneet			
Nettomenot €/äänioikeutetut		2,88	

Tarkastuslautakunta

Vastuhenkilö: hallintojohtaja Riitta Kokkonen

1. TOIMINTA-AJATUS

Kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-21	-18	-28	-9	149,6
Toimintakate	-21	-18	-28	-9	149,6

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Asiantuntijapalvelut ovat ylittyneet 8.397 euroa ja matkakustannukset 2.793 euroa.

5. SITO VAT TOIMINTAA KUVA AVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	3,17	2,82	4,25

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Tarkastuslautakunnan määrärahoista on maksettu perusturvan talouden tasapainottamisohjelman laadinnan kustannukset, tasapainottamisohjelma tehtiin osana sisäistä valvontaa. Tasapainottamisohjelman kustannukset olivat 16.277 euroa.

7. EI SITO VAT TOIMINTAA KUVA AVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008

Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Riitta Kokkonen

1. TOIMINTA-AJATUS

Kaupunginvaltuusto ylimpänä hallintoelimenä vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Valtuustolla on keskeinen asema toimintojen ja talouden yhteensovittamisessa ja tavoitteiden asettamisessa.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Valtuustoseminaareja järjestetään vähintään kaksi kertaa vuodessa teema- tai yleisseminaareina.	<p><i>Valtuustoseminaarit järjestettiin Siilisetin valmistelusta 2.6. ja lautakuntien talousarvioehdotuksista 14.10.</i></p> <p><i>Kaupunginvaltuustolle on kokousten ulkopuolisina asioina esitelty Tilatarve-projektin loppuraportti, 3set-hankkeen yhteistoimintasopimusluonnos, Pajulahden koulu ja päiväkotikansalaisopiston toimintaa, Tahko Master Plan ja alueellinen maaseutuohjelma.</i></p> <p><i>Kaupunginvaltuuston kyselytunti pidettiin 11.3.</i></p> <p><i>Valtuustokauden arviointitilaisuus pidettiin 2.12.</i></p> <p><i>Uudelle kaupunginvaltuustolle järjestettiin tiedotustilaisuus Siilisetistä 24.11.</i></p>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	0	0			
Toimintakulut	-34	-29	-41	-12	140,8
Toimintakate	-34	-29	-41	-12	140,8

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Henkilöstökulut ylittyneet 6.427 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	5,18	4,42	6,26

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Kokousten lukumäärä	9	7	8
Käsiteltyjen asioiden lukumäärä	81	100	92

Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jorma Autio

1. TOIMINTA-AJATUS

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1.079	443	591	148	133,3
Toimintakulut	-1.090	-1.125	-1.175	-50	104,4
Toimintakate	-11	-682	-584	98	85,6

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot 491.383 euroa, ylitystä talousarvioon 141.383 euroa. Käyttöomaisuuden myyntitappiot 12.777 euroa.

Asiantuntijapalvelut ylittyivät 27.717 euroa talousarviosta.

Henkilöstön työterveyshuollon kustannukset ovat ylittyneet 17.753 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	1,65	103,75	90,34

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Käyttöomaisuuden myyntivoittoa kertyi 141.383 euroa arvioitua enemmän. Summaan sisältyvät loma-asuntotonttien, asunto-osakkeiden ja golfosakkeiden myyntivoitot. Käyttöomaisuuden myyntitappiot aiheutuvat rakennustonttien myynnistä.

Asiantuntijapalveluihin on kirjattu Inspira Oy:n palveluiden käyttö.

Henkilöstön työterveyshuollon kustannukset ovat olleet arvioitua suuremmat. Kela korvaa 50 % kustannuksista.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Kokousten lukumäärä	23	24	24
Käsiteltyjen asioiden lukumäärä	439	500	459

Hallinto-osasto

Vastuhenkilö: hallintojohtaja Riitta Kokkonen

1. TOIMINTA-AJATUS

Hallinto-osastolla hoidetaan kaupungin keskushallinnon ja muiden hallintokuntien keskitetyt hallinnon ja talouden palvelut.

2. SITOVIA TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Liittyminen taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelukeskus Kuhilas Oy:n osakkaaksi vuonna 2008. Ostolaskujen sähköisen käsittelyn ja sähköisen arkistoinnin käyttöönotto vuonna 2008 Kuhilas Oy:n kautta.	<i>Kaupunginhallitus päätti 7.1.2008, § 13, Kuhilas Oy:n osakkaaksi liittymisestä ja 17.3.2008, § 139, Kuhilas Oy:n osakkeiden merkitsemisestä. Ostolaskujen sähköinen käsittely ja arkistointi on otettu käyttöön 1.5.2008.</i>

	<i>Kaupunginhallitus (2.6.2008, § 226) päätti palkkahallintopalvelujen ostamisesta Kuhilas Oy:ltä 1.4.2009 alkaen. Valmistelu käynnistyi loppuvuodesta.</i>
Hyvän tiedonhallintatavan noudattaminen.	<i>Kaupunginhallitus on 4.2.2008, § 57, päättänyt arkistotoimen järjestämisestä. Tiedonhallintasuunnitelmien valmistelu on aloitettu.</i> <i>Kaupunginhallitus päätti 15.9.2008, 346, asianhallintajärjestelmän hankinnasta. Järjestelmän käyttöönotto on aloitettu marraskuussa ja jatkuu vuonna 2009.</i>
Talous- ja henkilöstöasioiden koulutuksen järjestäminen esimiehille.	<i>Esimiehille on vuoden aikana järjestetty tilaisuudet talousarvion täytäntöönpanoon ja talousarvion laadintaan liittyvistä asioista. Kuopion seudun hankintatoimi järjesti Nilsissä kuntatappamisen, joka oli tarkoitettu hankinnoista vastaaville.</i> <i>Työ- ja virkasuhdeasioista järjestettiin koulutus maaliskuussa 2009.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	553	620	616	-4	99,4
Toimintakulut	-717	-744	-800	-56	107,6
Toimintakate	-164	-124	-184	-60	148,4

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Hallinto-osaston posti- ja telepalvelumaksut ovat ylittyneet 32.710 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	25,21	15,26	28,35

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Posti- ja telepalvelumaksut on talousarvissa arvioitu liian alhaisiksi. Toteutunutta nostavat kaupungin tietoliikkeyhteyskustannukset.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Menot €/asukas (sis. poistot)	109,87	110,10	123,16
Palkansaajien lukumäärä 31.12./verokortin saajat	1.023	1.100	1.037
Maksetut palkat vuosi- ilmoituksen mukaan, milj. €	14,2	15,0	14,9
Ylläpidettyjen hallintover- kon työasemien määrä (ei päätteitä)	187	170	187

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

Vastuhenkilö: projektivastaava Jouko Lehtolainen

1. TOIMINTA-AJATUS

Toiminnan tarkoituksena on kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan ja niiden vaatimien olosuhteiden kehittäminen Nilsissä sekä kulttuuri- ja nuorisjärjestöjen, yksityisten taiteen harjoittajien ja nuorison toimintaryhmien toiminnan tukeminen erityisesti projektiluonteisissa hankkeissa.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Valtakunnallisen Kotiseutupäivien 2009 valmistelu.	<i>Valmistelu eteni suunnitellusti.</i>
Nilsin 48. Musiikki- ja tanssileirin järjestäminen.	<i>Toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Leiriläisiä suunnilleen entinen määrä.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	117	103	124	21	120,0
Toimintakulut	-421	-333	-348	-16	104,7
Toimintakate	-304	-230	-225	5	97,9

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Tuet ja avustukset olivat yhteensä 48.904 euroa, ylitystä talousarvioon 14.904 euroa.

Majoitus- ja ravitsemispalvelut ylittyneet 12.534 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	46,61	35,23	34,63

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Musiikkileirin tuet ja avustukset olivat 25.479 euroa, ylitystä talousarvioon 15.479 euroa. Ruskatröötä-tapahtuma on lisännyt musiikkileirin kustannuspaikalla sekä tuloja että menoja.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Avustetut nuorisojärjestöt	12	12	12
Avustukset €/järjestö	1.025	1.300	1208
Avustetut kulttuurijärjestöt	12	10	10
Avustukset €/järjestö	5.479	1.400	1180
Avustetut yksityiset taiteenharjoittajat	4	2	2
Avustukset €/henkilö	412	400	350

Elinkeinojen edistäminen

Vastuuhenkilö: elinkeinoasiamies Mikko Lehto

1. TOIMINTA-AJATUS

Elinkeinojen kehittäminen on jaettu yrityspalveluihin sekä matkailu- ja markkinointipalveluihin. Elinkeinopalveluita tarjotaan sekä Nilsin kaupungin oman elinkeinotoimen kautta että osallistamalla yhteisiin hankkeisiin.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Elinkeinopalvelut tarjotaan joustavasti ja yritysten tarpeisiin vastaten. Tavoitteena on yritysten ja yritysten perustamista suunnittelevien henkilöiden aktivointi ja vaikuttaminen työpaikkamääriin ja ylläpitää savutettu hyvä työllisyystilanne.	<i>Elinkeinopalveluita on tarjottu sekä kunnan oman henkilöstön toimesta että Seudulliset yrityspalvelut –hankkeen kautta. Vuoden 2008 keskimääräinen työttömyysaste oli 7,1 %.</i>
Painopistealueena on vaikuttaa Tahkovuoren alueen kilpailukykyyn kehittämiseen suhteessa tärkeimpiin kilpailija-alueisiin.	<i>Rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi 8,0 % (Kuusamo 2,2 % ja Jämsä -0,2 %). Vuoden 2008 aikana otettiin käyttöön n. 1200 uutta vuodepaikkaa.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	9	37	28	-9	75,6
Toimintakulut	-212	-329	-290	40	87,9
Toimintakate	-203	-292	-262	31	89,5

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Nilsin kaupungin internet-sivuston ja sen teknisen alustan uusimiseen oli varattu 25.000 euron määräraha, ei toteutunut vuoden 2008 aikana.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	31,12	44,76	40,32

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Nilsin kaupungin internet-sivuston uusiminen on käynnistynyt alkuvuodesta 2009.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Yritysten kokonaismäärä			406
Majoitusvuorokausien määrä	301.900	250.000	320.000
Tilastokeskus/Kaupalliset	130.156/171.744		140.688/180.000

MAASEUTULAUTAKUNTA**Maaseutuelinkeinot**

Vastuhenkilö: Toimistoagrologi Juha Poukko

1. TOIMINTA-AJATUS

EU:n maaseutuelinkeinoviranomaistehtävien hoito (Nilsia ja Rautavaara), yritysten ja maaseutuelinkeinon kehittäminen sekä kylätoiminnan aktivointi.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Järjestetään kaikkia maatiloja koskeva tulevaisuuden toimia koskeva maatilakysely.	<i>Kysely toteutettiin alkuvuonna 2008, vastausprosentti oli 75,36. Kyselyn tuloksia hyödynnettiin mm. koulutusten järjestämisessä viljelijöille.</i> <i>Kaikille kotieläinyrityksille hankittiin pelastusinfotaulut, yhteensä 160 kpl.</i>
Tiedotetaan yrityksille ja maatiloille uuden EU-rahastokauden tukimahdollisuuksista.	<i>Järjestettiin täsmäkoulutusta maatilakyselyssä esille tulleisiin tarpeisiin. Yrityksille tiedotettu yritystapaamisissa ja kokouksissa.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	14	11	21	10	191,7
Toimintakulut	-148	-182	-176	6	96,6
Toimintakate	-134	-171	-155	16	90,4

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Toimintatuotot ylittyneet 6.387 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	20,55	26,16	23,80

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Tiehallinto on maksanut 8.306 euroa Nilsiantien puistopuiden uusimisesta. Nilsiän kaupunkikeskustan kehittämissyhdistys Nike ry:lle on maksettu avustusmäärärahoja 23.285 euroa, nettona 14.754 euroa.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Maksetut maataloustuet, kpl	2.271	2.100	2245
Maksetut maataloustuet (1000 €)	8.600	7.200	8.774
EU-tukia hakeneiden tilojen lukumäärä	275	320	268
Nilsiään myönnetty			
• investointiavustukset, kpl	40	20	19
• investointiavustukset, (1000 €)	2.000	1.000	210
• investointilainat, kpl	37	15	17
• investointilainat, (1000 €)	3.300	800	1.006

Lomatoimi

Vastuuhenkilö: Lomitusvastaava Margetta Pasanen

1. TOIMINTA-AJATUS

Lainmukaisten lomituspalvelujen järjestäminen maatalousyrittäjille Melan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti Nilsiään ja Rautavaaralle.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Järjestetään lypsyautomaatiokurssi ja muuta ammatikoulutusta tarvelähtöisesti.	<i>Emolehmien hoitokurssi, asiakaspalveluvalmennus koulutus, traktoreiden ja työkoneiden käyttökurssi. Lisäksi oli virkistys- ja koulutuspäivä, aiheena omavalvonta, täydentävät ehdot ja velvoitteet.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	2.280	2.464	2.369	-95	96,1
Toimintakulut	-2.278	-2.470	-2.368	102	95,9
Toimintakate	2	-6	1	7	17,2

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Menot €/lomituspäivä (brutto) päiväkustannus.	152	166	160

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Lomituspäivät yhteensä		15.000	14788
Siitä:			
• vuosilomapäivät	8.280	7.500	7972
• sijaisapupäivät	5.258	6.500	5739
• ostolomitus	1.400	1.500	1077

PERUSTURVALAUTAKUNTA**Perusturvan hallinto**

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Arja Kekoni

1. TOIMINTA-AJATUS

Perusturvalautakunnan toiminta-ajatuksena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja omaehtoista suoriutumista sekä järjestää perusturvan tarpeellisia palveluita laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Sosiaali- ja terveystoimi jakautuu hallinto-, perhe-, vanhus- ja hoitopalveluihin.

Hallintopalveluiden vastualueen tehtävänä on tuottaa perusturvan hallinto-, toimisto- ja edunvalvontapalveluita.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Valmistellaan Paras-toimeenpanosuunnitelman mukaista ”3-set” -yhteistoiminta-alueen toteutumista Siilinjärven ja Maaningan kuntien sosiaali- ja terveystoimen kesken.	<i>Toteutunut suunnitelman mukaisesti.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN
(1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	323	534	501	-33	93,8
Toimintakulut	-669	-897	-886	11	98,8
Toimintakate	-346	-363	-385	-22	106,1

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Kehittämisprojektien tuotot eivät ole tuloutuneet viimeisien maksuosuuksien osalta kalenterivuoden aikana.

5. SITOVAAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	53,08	55,59	59,36

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Kehittämisprojektien osalta muutettiin toimintavuoden aikana tapahtunut laskutusjaksotus kolmeen jaksoon. Kesäkuussa päättyvän hankkeen osalta tulot saatiin, mutta lokakuussa loppuvan VANHU5 hankkeen osalta viimeinen maksuerä ei kalenterivuoden aikana vielä tuloutunut, vaikka rahoitus-suunnitelman mukaan se olisi ollut mahdollista.

7. EI SITOVAAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008

Perhepalvelut

Vastuuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä Minna Pitkänen

1. TOIMINTA-AJATUS

Perhepalvelujen toiminta-ajatuksena on tarjota kaikille kaupungin asukkaille hyviä oman sektorinsa perus- ja erityispalveluja.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Aloitetaan lapsiperhepalveluiden strategian valmistelu.	<i>Strategian valmistelu on aloitettu.</i>
Kehitetään päihdepalveluja, vuoden alusta käynnistetään akuuttivastaanotto ja avokatkaisu.	<i>Päihdepalveluja on kehitetty ja akuuttivastaanotto käynnistyi tammikuussa, mutta keskeytyi toukokuussa henkilöstövaihdoksen vuoksi.</i>
Aloitetaan päihdestrategian luominen.	<i>Päihdestrategian teko on aloitettu ja jatko-työstäminen liittyy oleellisesti Siiliset-yhteistyöhön.</i>

Selvitetään, säilytetäänkö pesulan toiminta kaupungin omana toimintana.	<i>Pesulan selvitys valmistui elokuussa ja pesulan toiminta siirtyi yksityiselle vuoden vaihteessa.</i>
---	---

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1.353	1.222	1.222	0	100,0
Toimintakulut	-6.275	-6.976	-6.939	37	99,5
Toimintakate	-4.921	-5.753	-5.716	37	99,4

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Perhepalveluiden tulosalue on pysynyt talousarviossa syksyisten lisämäärärahojen myötä niin, että toimintatuottojen toteuma on 1.222.294 euroa (100 %) ja toimintakulujen toteuma 6.938.574 euroa (99,5 %), alitus talousarvioon 36.914 euroa.

5. SITOVAAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	754,29	885,60	880,10

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Neuvolatoiminnan ylitys 4.917 euroa muodostuu palveluiden sekä lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden ostoista.

Päivähoidon tulosityksikön tulot ovat 21.331 euroa budjetoitua suuremmat, johtuen hoitopäivämaksujen sekä ulkokuntamyynnin ennakoitua paremmasta kertymästä. Merkittävin menojen alitus 55.210 euroa oli lasten kotihoidon tuessa, jossa saajien määrä laski.

Sosiaalityön tulosityksikössä tulokertymä oli 22.506 euroa suunniteltua suurempi. Tulojen parempi kertymä muodostuu pääasiassa elatustukimaksuista, jossa perintä on ollut tehokasta sekä perustoi-meentulotuen valtionosuudesta. Menojen merkittävimmät ylitykset ovat toimeentulotuessa 26.982 euroa sekä lastensuojelun laitoshoidon kustannuksissa 26.673 euroa. Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on pysynyt ennallaan, mutta maksettava tuen määrä kotitaloutta kohti on kasvanut. Merkittävin menojen alitus on työmarkkinatuen kuntaosuudessa 23.268 euroa, joka johtuu yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden onnistuneesta aktivoinnista.

Mielenterveys-perheneuvontatyön yksikön tulokertymä oli 4.159 euroa suunniteltua suurempi. Tulojen ylitys muodostuu kasvatus- ja perheneuvonnan psykologin ja puheterapeutin palveluiden myynnistä toisiin kuntiin. Merkittävin ylitys on palveluiden ostoissa 4.405 euroa, joka muodostuu pääasiassa asumispalveluiden ostoista.

Vammaispalveluiden tulosityksikön merkittävimmät menojen ylitykset muodostuvat matkustus- ja kuljetuspalveluiden ylityksestä 12.665 euroa, asiakaspalvelujen ostoista 14.913 euroa ja vammaisille annetuista avustuksista 14.279 euroa. Kehitysvammayksiköiden ateriakuljetuskustannukset ovat olleet suunniteltua suuremmat ja asiakaskuljetuksia on uusien päivätoiminta-asiakkaiden myötä tullut ennakoitua enemmän. Vammaisille annettujen avustusten ylitys muodostuu asunnon muutostöistä, joita tuli vielä vuoden lopussa. Tulokertymän jääminen alle suunnitellun 29.786 euroa, johtuu asiakasmaksujen muutoksesta.

Työtoiminnan tulosityksikön toimintatuottojen ylitys 10.640 euroa muodostuu työtoiminnan myyntituloista. Merkittävimmät menojen alitukset ovat rakennusmateriaaleissa 47.331 euroa sekä palkkatukityöllistettyjen palkoissa 46.584 euroa. Palkkatukityöllistettynä on ollut keskimäärin 7,4 henkilöä kuukaudessa, jolloin toteuma on 60 % suunnitellusta.

Kiinteistö Oy Nilsin Vuokrataloille toimeentulotuesta annettuja vuokravakuuksia voimassa 31.12.2008: 22 kappaletta yhteismäärältään 14.132,80 euroa.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Läsnäolopäivät päivähoiossa	27.606	28.300	29.747
Päivähoidon käyttöaste	90,02	90,00	83,4
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	243	230	242
Lastensuojelun nettomenot €/asukas	43,93	88,28	92,13

Vanhuspalvelut

Vastuhenkilö: vs. vanhustyönjohtaja Marja-Liisa Ahonen

1. TOIMINTA-AJATUS

Vanhuspalveluilla tuetaan ja edistetään nilsiäläisten perheiden, vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden toimintakykyä ja hyvinvointia järjestämällä palveluja kotihoitona, omaishoidon tukena, erilaisina tukipalveluina ja laitoshoidon tukena. Palveluja tuotetaan kaupungin omana toimintana ja ostopalveluina.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Keskeisten palveluprosessien kuvausta jatketaan kaikissa tulosityksiköissä.	<i>Toteutunut tavoitteen mukaisesti.</i>
Henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut sekä tehdään osaamiskartoitus ja koulutussuunnitelma kaikissa yksiköissä. Hoivakoti Ollukan yöhoito toteutetaan edelleen ostopalveluna, jolloin henkilöstöresursseja voidaan hyödyntää dementoituneiden hoitotyössä.	<i>Kehityskeskustelut käyty lähes koko henkilöstön kanssa. Osaamiskartoitusta suunniteltu ja se toteutetaan yhdessä KYS:n mallin mukaan vuonna 2009. Koulutussuunnitelma tehty yksiköihin tulosalueen suunnitelmien mukaan. Ollukan yöhoito toteutettu tavoitteiden mukaisesti.</i>
Rava toimintakykymittari otetaan käyttöön kaikissa yksiköissä. Mittarin avulla voidaan arvioida ikään-tyvän asiakkaan toimintakykyä ja päivittäisen avun tarvetta. Projektin tavoitteena on parantaa vanhusten toimintakykyä ja kartoittaa ravitsemukseen liittyviä ongelmia.	<i>Rava on käytössä kaikissa yksiköissä. Ikä-Energia-projektiin on osallistuttu ja se nostanut kehittämiskohteita erityisesti vanhusten ravitsemuksen suhteen.</i>
Nilsin Vanhustensuoja ry:n Palvelutalo Tilhilästä ostetaan asumispalveluja ostopalvelusopimuksen mukaisesti.	<i>Toteutunut osittain tavoitteen mukaisesti: asumispalveluja on ostettu kaikille Tilhilän asukkaille.</i>
Uudesta dementiayksiköstä ostetaan palveluja 2 uudelle asiakkaalle neljäksi kuukaudeksi. Jatketaan aiemmin ostettujen palvelujen ostamista yksityisten palvelutuottajien kanssa.	<i>Dementiayksikkö ei ole vielä käynnistynyt. Jatkettu asumispalvelujen ostamista aiemmin sovittujen yksityisten palvelutuottajien kanssa yhdeksälle henkilölle vuoden aikana (31.12.08 kuudelle henkilölle).</i>
Perhehoitoa ostetaan 3 asiakkaalle 10 kuukaudeksi nilsiäläiseltä palveluntuottajalta.	<i>Perhehoitoyrittäjää ei ole saatu paikkakunnalle. Perhehoitoa ei ole voitu ostaa.</i>
Ehkäisevät kotikäynnit jatkuvat aikuisneuvolan terveydenhoitajan toimesta.	<i>Toiminnallinen vastuu EHKO-käynneistä oli aikuisneuvolassa kesään 2008 asti. Kesällä ja syys-lokakuussa niitä tehtiin yhdessä Vanhu5-hankkeeseen kuuluneen kotihoidon EHKO-pilotin vetäjän kanssa.</i>
Kotihoidon tiimityöskentelyä kehitetään sekä nykyistä jo vakiintunutta työkiertoa jatketaan yhtenä keinona työssä jaksamisen edistämiseksi. Perustetaan yksi 50% lähihoitajan toimi vahvistamaan henkilöstöresursssia.	<i>Tiimipalaverit ja työpaikkakokoukset on pidetty säännöllisenä toimintana. Tiimivastaavat on nimetty kotihoidon ryhmissä ja heidän tehtävänsä on tarkennettu. Työkiertoa on jatkettu kotihoidon tiimien välillä, yksi työntekijä on ollut myös hoivakoti Ollukassa. Lähihoitajan toimi perustettiin tavoitteen mukaisesti</i>

Tukipalveluissa viikonlopun ateriakuljetukset arvioidaan uudelleen koskien hoitajien siihen käyttämää työaikaa.	<i>Helmikuusta 2008 alkaen kotihoidon tukipalveluna myönnetyt annospakatut lounaat on kuljetettu arkipäivisin, viikonlopun ateriailukset on toimitettu jo perjantaisin. Ateriakuljettaja on saatu osittaisella palkkatuella koko vuodeksi. Tällä järjestelyllä on voitu helpottaa viikonlopun työkuormaa ja kiirettä hoitajien osalta ja saatu asiakkaille enemmän aikaa varsinaiseen hoiva- ja huolenpitotyöhön.. Järjestely on toiminut hyvin.</i>
Omaishoidon sopimuksen yhteydessä laadittavan hoito- ja palvelusuunnitelman lomakkeeksi otetaan käyttöön seudullinen suunnitelma	<i>Toteutunut tavoitteen mukaisesti.</i>
Omaishoitajille laaditaan kysely sekä toimintasuunnitelma	<i>Toteutunut tavoitteen mukaisesti.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1.076	1.076	1.161	86	108,0
Toimintakulut	-5.107	-5.295	-5.381	-86	101,6
Toimintakate	-4.031	-4.219	-4.220	0,4	100,0

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Vanhuspalveluiden toimintatuotot ovat ylittyneet 85.682 euroa ja toimintakulut 86.062 euroa.

5. SITOvat TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	617,84	645,77	650,05
Nettomenot €/kotihoiton käynti (sis.kotisairaanhoidon)	17,72	19,14	19,04
Nettomenot €/palveluasumispäivä (sis. poistot) Ollukka	83,10	77,90	92,70

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Laitoshoidon maksutuotot ylittyivät 140.001 euroa ja myös kodinhoitotuotot ylittyivät 10.864 euroa. Sen sijaan Valtionkonttorilta saatavat sotainvalidien korvaukset alittuivat 40.242 euroa johtuen heidän lukumääränsä luonnollisesta pienentymisestä vuoden aikana.

Henkilöstökulut kokonaisuudessaan ylittyivät 234.284 euroa (7,5 %) johtuen sijaisten suuresta tarpeesta. Minimimitoituksella toimivan henkilöstön vuosi- ja sairauslomiin samoin kuin harkinnanvaraisiin työvapaisiin on välttämätöntä ottaa sijainen.

Asiakaspalveluiden ostot (yksityisiltä palveluntuottajilta) olivat suunniteltua vähäisemmät, alitusta talousarvioon 125.592 euroa. Lääkkeisiin ja hoitotarvikkeisiin arvioitu budjetti ylittyi 42.036 euroa (19,2 %), mutta tähän osioon kuuluvat mm. kaikkien kaupunkilaisten saamat ilmaiset hoitotarvikkeet.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Kodinhoitoavun käyntien lukumäärä	67.082	65.000	68.559
Omaishoidontuen saajien lukumäärä	48	52	62
Omaishoidontuki €/saaja	3.426	3.992	3.656
Palveluasumisen asumispäivät, kpl. Ollukka	10.636	10.600	10.082

Hoitopalvelut

Vastuhenkilö: vs. johtava hoitaja Sisko Hyvönen

1. TOIMINTA-AJATUS

Hoitopalvelujen tulosalueen tehtävänä on tuottaa tarpeenmukaisia ja laadukkaita perusterveydenhuollon palveluita. Niitä ovat sairauksien ennaltaehkäisy, varhainen tunnistaminen, tutkiminen ja hoito, ensihoito ja sairaankuljetus, lääkinnällinen kuntoutus, suun terveydenhoito, työterveyshuolto ja kiireellinen sairaanhoito potilaan asuinpaikasta riippumatta sekä ympäristöterveydenhuolto.

Lisäksi hoitopalveluihin kuuluu hoidon porrastuksen mukaisesti tuotettuja erikoislääkäripalveluja ja sairaanhoitopiiriltä sekä muilta yhteisöiltä hankittuja erikoissairaanhoidon palveluita.

2. SITOVIA TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Ryhmätoiminnot vakiintuneena toimintamuotona.	<i>Vakiintuneena toimintamuotona toteutettu moniammatillisia painonhallinta-, diabeteksen omahoito- ja tulpparyhmiä. Tupakasta vieroitusr ryhmään ei riittävästi halukkaita. Fysioterapiassa ja suun terveydenhuollossa ryhmätoiminnot ovat jatkuvaa toimintaa.</i>
Henkilöstö osaa käyttää laadittuja palvelu- ja prosessikuvauksia hyödyksi omassa työssään ja perheyksessään.	<i>Prosessikuvauksia hyödynnetty erityisesti uusien työntekijöiden perehdytyksissä.</i>
Henkilöstön osaamiskartoitusten laatiminen aloitetaan jokaisessa yksikössä.	<i>Yhteinen osaamiskartoituksen arviointilomake yleisellä tasolla laadittu perusturvan esimiesten yhteistyönä ja se on pilotoitu eri yksiköissä. Tarkoitus ottaa käyttöön vähitellen. Yksikötason osaamista arvioitu lähinnä perehdytysohjelmien pohjalta.</i>
Laatukäsikirjojen laatiminen käynnistetään kaikissa yksiköissä.	<i>Laadunhallintaohjelman mukaisesti edetty itsearvioinneissa ja kehittämissuunnitelmissa. Laatukäsikirjojen laadinta käynnistetty.</i>
Vuodeosaston potilaiden toimintakyvyn arvioinnissa otetaan käyttöön arviointimittari.	<i>Potilaiden toimintakyvyn arvioinnissa käytetty RAVATAR-mittaria. IkäEnergia –hankkeeseen liittyen ravitsemustilan arvioinneissa käytetty MNA-testiä.</i>
Vuodeosastolla tavoitteena on vähentää 2-4 potilaspaikkaa touko-syyskuun aikana, kun osa potilaista saadaan sijoitettua perhehoitoon tai uuteen dementiakotiin.	<i>17.11.2008 alkaen potilaspaikkamääräksi vahvistettu 35. Dementiakodin valmistuminen lykkääntynyt seuraavalle vuodelle. Perhehoitopaikkoja ei ole löytynyt.</i>
Erikoissairaanhoidon käyttö pyritään säilyttämään toiminnallisesti (hoitopäivät, hoitajaksot, poliklinikakäynnit) vuoden 2007 tasolla.	<i>Hoitopäivät erikoissairaanhoidossa vähenivät 16,9 % vuoteen 2007 verrattuna, sen sijaan hoitajaksot lisääntyivät 5,8 % ja poliklinikakäynnit 3,0 %.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1.270	1.334	1.320	-14	98,9
Toimintakulut	-11.284	-11.169	-11.438	-269	102,4
Toimintakate	-9.955	-9.835	-10.168	-283	102,9

Hoitopalveluista perusterveydenhuolto (sis. ympäristöterveydenhuollon)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1.258	1.324	1.307	-17	98,7
Toimintakulut	-5.115	-4.993	-5.217	-224	-104,5
Toimintakate	-3.857	-3.669	-3.910	-241	106,6

Hoitopalveluista erikoissairaanhoito

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	11	10	13	3	130,2
Toimintakulut	-6.109	-6.236	-6.221	15	99,8
Toimintakate	-6.098	-6.226	-6.208	18	99,7

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Hoitopalveluiden toimintatuottojen toteutuma oli 14.304 euroa alle talousarvion ja toimintakulujen toteutuma 269.161 euroa yli talousarvion.

Hoitopalvelujen yksiköistä merkittävimmin toimintakulut ylittyivät vastaanottopalveluissa 74.556 eurolla (toteutuma 105 %), vuodeosasto 1:llä 85.749 eurolla (toteutuma 105,5 %), laboratoriossa 29.616 eurolla (toteutuma 111,2 %) ja lääkinnällisessä kuntoutuksessa 23.290 eurolla (toteutuma 121,9 %).

5. SITOvat TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	1.531,87	1.511,40	1.563,18

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Talousarvioseurannassa lokakuun 2008 lopulla näytti vielä siltä, että muiden yksiköiden maltillisemmalla menokehityksellä sekä erityisesti erikoissairaanhoidon alituksilla saadaan talousarvioteutuma pysymään raamissa. Kuitenkin loppuvuoden sijaiskustannukset sekä lääke- ja hoitotarvikkeiden ostot erityisesti vuodeosastolla yllättivät suuruudellaan. Palkkamenojen ja lääke- ja hoitotarvikkeiden ostojen lisäksi ylityksiä aiheuttivat lähinnä asiakaspalvelujen ostot, joita aiheuttivat lääkäripalvelujen ostot niin hammashuollossa kuin vastaanottotyössä sekä laitoskuntoutusjaksot Neuronissa. Tulojen osuus jäi lähes kaikissa yksiköissä arvioitua vähäisemmäksi.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Avohoitokäynnit/asukas	3,6	5,5	5,18
Hoitopäivät/asukas	1,93	2,0	1,92
Laboratoriotutkimukset/asukas	10,56	9,8	9,78
Röntgentutkimukset/asukas	0,69	0,65	0,68

SIVISTYSLAUTAKUNTA**Sivistystoimen hallintopalvelut**

Vastuhenkilö: Sivistystoimi osastopäällikkö Heikki Kuikkaniemi

1. TOIMINTA-AJATUS

Koulutuspalvelujen tuottaminen laajasti, laadukkaasti ja taloudellisesti.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Primus –hallinto-ohjelmaa kehitetään paremmin palvelemaan kaikkia koulumuotoja.	<i>Primus - hallinto-ohjelmaa on laajennettu mm. Wilma - palvelimen kautta lukion kurssi-valintoihin sekä yhtenäiskoulussa poissaolojen seurantaan vuosiluokilla 7. – 9.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1	16	7	-9	43,1
Toimintakulut	-84	-118	-83	35	70,2
Toimintakate	-83	-102	-76	26	74,3

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Täydennyskoulutuksen määrärahat 16.000 euroa on talousarviossa merkitty hallintopalveluiden tulosalueelle. Toteutuneet koulutuskustannukset ovat tulosalueiden kustannukssa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	12,97	15,86	11,91

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/oppilas (sis. poistot)	106,84	137,35	99,99
Oppilaita	753	756	775

Nilsin peruskoulu E – 9-lk:t

Vastuhenkilö: Peruskoulu: osastopäällikkö Heikki Kuikkaniemi
Nilsin yhtenäiskoulu: rehtori Simo Snellman

1. TOIMINTA-AJATUS

Haluamme luoda kouluumme viihtyisän, oppimista edistävän ja turvallisen ilmapiirin. Annamme lapsille ja nuorille mahdollisuuden kasvaa itseensä luottavaksi, toiset huomioon ottavaksi ja vastuuntuntoiseksi ihmiseksi sekä kriittiseksi tiedonetsijäksi. Pyrimme siihen, että koulutamme tulevaisuuteen suuntautuvia, työntekoa arvostavia, luovia ja elämänmuutoksiin valmiita nuoria.

Erityispiirteinä ovat alppikoulun 9-luokkalaiset.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Tuntikehyksen ja määrärahojen pitäminen tasolla, joka mahdollistaa opetuksen järjestämisen oppimisen kannalta sopivissa ryhmissä erityistukea tarvitsevien (oppimisvaikeudet, yksilöllistäminen) oppilaiden suhteellisen määrän lisääntymisestä huolimatta.	<i>Yhtenäiskoulun alakoululle on palkattu valtuuston päätöksen mukaisesti määräaikainen luokanopettaja ja kouluavustaja lv 2008–2010. Esiopetukseen on palkattu yksi kouluavustaja oppilasryhmien suuruuden takia.</i>
Tietokonekannan ajan tasalla pitäminen ja atk-tuen riittävyyden takaaminen. Tietokoneiden opetuskäyttöön tarvittavien lisälaitteiden hankinnan jatkaminen.	<i>ATK-laitteiden hankinta on toteutettu investointibudjetin mukaisesti. Valtiolta saatu osuus oli puolet anotusta. ATK-tuki on ollut riittämätöntä.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	44	18	23	5	129,0
Toimintakulut	-4.004	-4.461	-4.492	-31	100,7
Toimintakate	-3.960	-4.443	-4.469	-26	100,6

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Henkilöstökulut ovat alittuneet talousarviosta 69.416 euroa. Talousarvio on ylittynyt oppilaskuljetusten osalta 60.661 euroa, ruokahuollon kustannusten osalta 31.763 euroa ja sairaalakoulukustannusten osalta 23.000 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/oppilas (sis. poistot) brutto	5.928	7.032	6.885
Tuntikehys, ka (opetus-tunnit)/lukuvuosi	1194,5	1.270	1240,5

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Esiopetukseen on palkattu yksi avustaja suurten oppilasryhmäkokojen takia. (25 000€)

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Oppilasmäärä 20.9. ka	389,5	631	652,5
Tuntikehys/oppilas/lukuvuosi	1,54	2,01	1,91
Menot €/tuntikehys (opetus-tunti)/lukuvuosi	3.751	3.428	3.622

Lukio

Vastuhenkilö: Rehtori Silja Silvennoinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Lukio tarjoaa nuorille yleissivistävää, ylioppilastutkintoon johtavaa koulutusta, valmentaa jatko-opintoihin ja ohjaa aikuisuuteen. Tavoitteena lukiokoulutuspalvelun tuottaminen laajasti, laadukkaasti ja taloudellisesti. Erityispiirteenä alppihiihtovalmennustoiminta.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Tuntikehysten pitäminen tasolla, jossa voidaan tarjota laadukasta ja valtakunnallisesti kilpailukykyistä lukio-opetusta.	<i>Tuntikehys pysyi entisellä tasolla. Esteratsastusvalmennuksen yhteistyö käynnistyi. Kurssitarjonta säilyi laajana ja kilpailukykyisenä, aloitettiin kahden uuden kielen opetus. Uusi imago- ja yrittäjyystyöryhmä aloitti toimintansa, uudet www-sivut julkaistiin. Lukion aloitti 41 opiskelijaa.</i>
Tietokonekannan ajan tasalla pitäminen ja atk-tuen riittävyden takaaminen. Tietokoneiden opetuskäytössä tarvittavien lisälaitteiden hankinnan jatkaminen.	<i>Tietoteknisiä laitteita hankittu budjetin mahdollistaessa. Mukana IsoVerstas- ja Kovikehankkeissa. Atk-tukea kaivattu lisää. Nimettiin AV-vastaava, joka luetteloinut ja huolehtinut ko. laitteistosta.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	17	10	16	6	159,5
Toimintakulut	-895	-926	-899	26	97,1
Toimintakate	-878	-916	-883	32	96,5

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/oppilas (sis. poistot) brutto	6.219	7.387	7.284
Tuntikehys, ka (opetustunnit)/lukuvuosi	271,3	267,3	271,3

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Oppilasmäärä 20.9.	142,5	125	122,5
joista vieraskuntalaisia	29	35	24
Tuntikehys/oppilas/lukuvuosi	1,90	2,14	2,22
Menot €/tuntikehys (opetus- tunnit)/lukuvuosi	3.267	3.442	3.289
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	135,58	141,04	137,17

Kansalaisopisto

Vastuuhenkilö: Kansalaisopiston rehtori Sari Summanen (virka vapaa)
vs. rehtorit Heikki Kuikkaniemi ja Silja Silvennoinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Vapaan sivistystyön oppilaitoksena Nilsin kansalaisopisto on kaikille avoin oppilaitos. Opisto vaikuttaa myönteisesti toimintaympäristöönsä elinikäisen oppimisen perusteiden mukaan. Elinikäinen oppiminen edistää henkistä ja aineellista kasvua.

Opiston tehtävänä on sekä valmentaa että tukea ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Kansalaisopiston palvelut ovat laadukkaita, edullisia ja helposti saatavilla.

Opiston kurssitarjotin rakentuu pääosin opiskelijoilta ja sidosryhmiltä tulleiden toiveiden mukaan. Opetuksen pääpaino on aikuisväestössä. Opisto järjestää myös lasten ja nuorten taiteen perusopetusta kuvataide- ja käsityökouluissa. Alaikäraja kursseille osallistumiseen on 7 vuotta.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Toiminnan kokonaiskustannukset saavat ylittyä talousarvioon varatuin määrärahan vain jos se pystytään kattamaan tuotoilla. Pakollisten lakisääteisten kustannusten tai niihin verrattavissa olevat kustannusten ylitykset hyväksytään Nilsin kaupungin ohjeistukset huomioiden ja niihin anotaan lisämäärärahaa.	<i>Kokonaiskustannukset eivät ole ylittyneet.</i>
Kansalaisopisto tekee yhteistyötä aktiivisesti eri toimijoiden kanssa.	<i>Koillis-Savon kuntien kanssa on laadittu yhdentymisselvitys. Toteutettu yhteistyössä avointa yliopisto-opetusta ja hankkeita.</i>
Kansalaisopisto anoo avustuksia ja osallistuu sopiviksi katsomiinsa hankkeisiin.	<i>Haettiin ja saatiin avustusta Opintoseteli- ja Terveystalkoot – hankkeisiin.</i>
Nilsin kansalaisopiston toimintastrategia päivitetään vuosittain.	<i>Opiston opintosuunnitelma on hyväksytty lautakunnan kokouksessa.</i>
Talouden raportoinnin lisämittariksi laatumittareita, jotka otetaan käyttöön vuonna 2008 talousarvion valmistelussa.	<i>Mittareita ei ole otettu käyttöön.</i>
Opiston hallintojärjestelmä Hellewi päivittyy kokonaan Verkko-Hellewiksi ja se otetaan käyttöön kokonaisuudessaan vuoden 2008 alussa.	<i>Verkko-Hellewi on otettu käyttöön kokonaisuudessaan.</i>

Vuonna 2008 tehdään kansalaisopistolle omat Internet kotisivut Nilsin kaupungin Internet kotisivujen uudistamisen yhteydessä.	<i>Kaupungin kotisivuja ei ole päivitetty, kansalaisopistolle tehty taiteen perusopetuksen perussivut.</i>
Yhteistyötä tehdään TahkoPaja – hankkeen kanssa aktiivisesti.	<i>Yhteistyötä tehty järjestyksenvalvoja- ja ensiapukurssien osalta.</i>
Investoinneissa huomioidaan toiminnalliset kehittämistarpeet.	<i>Investointeja ei ole tehty.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	79	49	90	41	184,4
Toimintakulut	-349	-298	-327	-29	109,9
Toimintakate	-271	-249	-237	12	95,2

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Kansalaisopiston toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitua paremmin, ylitystä talousarvioon 41.348 euroa. Maksutuotot ovat ylittyneet 13.585 euroa sekä tuet ja avustukset 26.764 euroa.

Toimintakulujen ylitys aiheutuu henkilöstökulujen 11.381 euron ja palvelujen ostojen 18.446 euron ylityksestä.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettobudjetti (sis. poistot)	273	252	240
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	41,84	38,49	36,92

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Opiskelijoiden määrä	1.101	1.000	947
Kurssilaisten määrä	2.675	2.000	2.067
Kaikki opetustunnit	5.449	4.900	4.989
Valtionos. oikeuttavat tunnit	5.031	4.400	4.709
Kaikki opetustunnit/asukas	0,83	0,75	0,75
Nettomenot €/kurssilainen (sis. poistot)	102,26	130,00	116,19
Nettomenot €/kaikki opetus- tunnit (sis. poistot)	50,20	53,06	48,14

Kirjasto

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja Riitta Tukiainen

1. TOIMINTA-AJATUS

Kirjaston tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Nilsian, Juankosken, Kaavin ja Tuusniemen kirjastojen aineistotietokantojen yhdistäminen ja kirjastokimpan perustaminen. Neljän kunnan yhteinen kirjastoauto otetaan käyttöön viimeistään toukokuussa.	<i>Kirjastojen aineistotietokannat yhdistettiin kesäkuussa ja yhteinen kirjastoauto otettiin käyttöön heinäkuussa.</i>
Monipuolisen ja laadukkaan kirjastokokoelman varmistaminen riittäväillä aineistohankinnoilla. DVD-kokoelman kartuttaminen.	<i>Aineistoa hankittiin yhteensä 2.408 kpl, josta kirjoja 1.985 kpl. Uusia DVD-levyjä hankittiin 150.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN
(1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	12	6	24	18	374,0
Toimintakulut	-324	-309	-308	1	99,8
Toimintakate	-312	-303	-284	18	93,9

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

5. SITOVA TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	48,80	47,33	44,72

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVA TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Lainat	120.621	125.000	117.580
Lainaaajien lukumäärä	2.966	2.600	2.558
Käyntejä/asukas	11,2	12	11
Lainoja/asukas	18,5	20	17,99
Kirjojen hankinta/1000 as.	320	260	304
Muun aineiston hankinta/1000	54	60	65
Sanoma- ja aikakauslehdet vsk/1000 as	13,6	14	15,3
Lainan hinta	2,58	2,19	2,43

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristölautakunnan hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Janne Airaksinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Ympäristölautakunnan tehtävänä on yhdyskunnan toimintaan ja tekniseen huoltoon liittyvien toimintojen toteuttaminen ja ylläpitäminen.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Päivitetään vesiosuuskuntien rakennushankkeita koskevan kunta-avustuksen myöntämisperusteet.	<i>Toteutunut.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	3	2	2	-	135,6
Toimintakulut	-124	-146	-164	-18	112,0
Toimintakate	-120	-144	-161	-17	111,7

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Toimintakulujen ylitys johtuu ennakoitua suuremmista Kuel-maksuista, ylitys 27.328 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	18,44	22,08	24,83

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Avustettujen vesiosuuskuntien verkoston määrä, km	0	570	0
Vesihuoltoverkostojen piirissä olevat asukkaat	5.820	5.820	5.820

Maankäyttöpalvelut

Vastuuhenkilö: Maankäyttötekniikko Jukka Räsänen

1. TOIMINTA-AJATUS

Onnistuneella maapolitiikalla ja maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset kaupungin kehitymiselle ja kaupunkilaisten hyvinvoinnille sekä mahdollistetaan turvallinen ja elinvoimainen ympäristö asumiselle, elinkeinotoiminnalle ja vapaa-ajalle.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Keskustajaman osayleiskaavan tarkistaminen.	<i>Konsultiksi valittu FCG Planeko Oy. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ollut nähtävillä.</i>
Rinnetoimintojen alueiden asemakaavoituksen jatkaminen.	<i>Kaavaehdotus ollut nähtävillä.</i>
Tahkovuoren osayleiskaavan tarkistus erityisesti selvitysaluemerkinnän ja viheralueiden sekä ulkoilureittien osalta.	<i>Hankkeen aloitus siirtynyt vuodelle 2009</i>
Maankäyttömaksun käyttöönotto vuonna 2008.	<i>Valtuusto hyväksyi maankäyttömaksun käyttöönoton 11.12.2007.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	2	167	7	-160	4,4
Toimintakulut	-206	-203	-215	-11	105,6
Toimintakate	-203	-36	-208	-171	574,1

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Maankäyttömaksun tuotoksi arvioitiin 150.000 euroa. Maankäyttömaksun arvioitu tuotto ei toteutunut lainkaan.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	32,75	7,37	33,63

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Vahvistetut:			
• rantaosayleiskaavat, km	640	640	640
• osayleiskaavan osuus rantaviivasta, %	86	86	86
• asemakaavat, ha	724	720	796
• ranta-asemakaavat, ha	498	470	1082
Hyväksytyt:			
osayleiskaavat, ha	14.400	14.400	14.400

Siivoustoimi

Vastuhenkilö: Palveluesimies Mirja Räsänen

1. TOIMINTA-AJATUS

Siivoustoimen tehtävänä on tuottaa puhtauspalveluja kaupungin eri kiinteistöissä ottaen huomioon kiinteistöjen erilaiset puhtausvaatimukset sekä tuottaa liitännäispalveluja, joita hallintokunnat tarvitsevat mm. terveyskeskuksella ruokahuolto, vaatehuolto, vuodehuolto ym.

Palveluesimies tekee tarvittavat puhdistusaine, -väline ja – kone hankinnat kaupungin siivouskohteisiin. Palveluesimies toimii kaupungin ja ruokahuollosta vastaavan yrityksen välisenä yhdyshenkilönä.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Siirtyminen vedettömämpään siivoukseen kaikissa isoissa työkohteissa, joissa voidaan hyödyntää pyykinpesukonetta. Lattioiden raskaat peruspesut suoritetaan harvennetusti. Pyritään suorittamaan kevyt- ja pintapesuja lattioiden peruskunnostuksissa mahdollisimman paljon. Yhdistelmäkoneen ja nopeakierroksisen lattianhoitokoneen suurempi hyödyntäminen lattiapintojen hoitotoimissa.	<p><i>Vedettömään siivoukseen siirrytty kaikissa kohteissa, joissa on pyykinpesukone. Pienissä kohteissa mietitään pyykinpesun mahdollisuutta isommissa kohteissa (siivouspyyhkeiden kuljetus).</i></p> <p><i>Lattioiden peruspesukertoja on harvennettu (työajansäästö sekä vahanpoistoaineen ja vahan säästö). Käytetään kevyt- ja pintapesuja lattioiden puhdistuksessa ja hoidossa.</i></p> <p><i>Yhdistelmäkoneen ja nopeakierroksisen lattianhoitokoneen käyttöä on lisätty merkittävästi.</i></p>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	901	937	934	-2	99,7
Toimintakulut	-910	-944	-921	23	97,6
Toimintakate	-8	-7	13	20	-199,0

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Henkilöstökulut alittuivat 23.381 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Menot €/siivottu m ² (sis. poistot)	37,17	38,54	34,74

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Siivottavat alat, m ²	24.480	24.480	26.552
Siivottava ala/työntekijä	907	1.024	1.062
Menot €/asukas (sis. poistot)	139,20	144,12	141,80

Kiinteistöhuolto

Vastuuhenkilö: talonrakennusmestari Matti Hartikainen

1. TOIMINTA-AJATUS

Kiinteistöhuollon tehtävänä on tuottaa kiinteistön hoitopalvelut kaupungin kiinteistöissä. Kiinteistön hoitopalveluihin kuuluu kiinteistöjen ja LVIS-laitteiden tarkastus-, hoito-, huolto- ja pienkorjaustehtävät sekä piha-alueiden hoitotehtävät.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Kiinteistöjen kunnossapidon periaatesuunnitelman toteuttaminen merkittävimmistä kiinteistöistä alkaen.	<i>Periaatesuunnitelman toteutus on käynnistynyt kulusseurannan osalta.</i>
Omistajapoliittisen suunnitelman toteuttaminen.	<i>Toteutunut suunnitelman mukaisesti.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN
(1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1.654	1.690	1.657	-33	98,1
Toimintakulut	-1.403	-1.374	-1.520	-146	110,6
Toimintakate	251	316	137	-179	43,4

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Louhosareenan vuokratulojen lakkaaminen lähes kokonaan, alitusta talousarvioon 25.400 euroa.

Lämmityksen, sähkön ja veden toimintakulut ylittyivät 41.280 euroa. Sijaisten palkat ylittyivät 17.491 euroa ja Kuel-maksut -19.870 euroa. Terveyskeskuksen suunnittelemattomia peruskorjauksia 14.614 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Menot €/k-m ²	32,90	33,88	44,76

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Asunto-osakkeiden myynnistä saadut myyntivoitot on kirjattu kaupunginhallituksen toimintatuotoihin, myyntivoitot vuonna 2008 olivat 148.408 euroa. Sen sijaan myynnistä aiheutuneet kustannukset on kirjattu kiinteistöhuollon kuluihin.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Käytössä olevien rakennusten ja huoneistojen pinta-ala k-m ²	42.647	36.317	33.968
Menot €/asukas (sis. poistot)	285,69	257,43	337,64

Ruokahuolto

Vastuhenkilö: Palveluesimies Mirja Räsänen

1. TOIMINTA-AJATUS

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	105	94	79	-15	84,2
Toimintakulut	-190	-174	-154	20	88,5
Toimintakate	-84	-81	-75	5	93,5

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

5. SITOVA TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Menot €/ateria keskimäärin (sis. poistot)			

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVA TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Tuotetut ateriat yhteensä			
Erikseen:			
• Koulukeskus			
• Palvelukeskus			
Menot €/asukas (sis. poistot)	29,87	27,34	26,45

Yhdyskuntapalvelut

Vastuuhenkilö: Maanrakennusmestari Jorma Komu

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhdyskuntapalvelut käsittävät liikenneväylien, valaistuksen, torin, sataman, leikkipaikkojen, ulkoilalueiden, maa- ja metsätilojen hoidon, suunnittelun ja vakuuttamisen sekä yksityisteiden tienpidon avustamisen.

2. SITOVIENTOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Loppujen murskepintaisten teiden päällystykset.	<i>Kadut päällystetty. Kevyen liikenteen väyliä päällystämättä.</i>
Katuvalaistuksen rakentaminen.	<i>Simolan valaistus tehty.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	291	183	227	44	123,9
Toimintakulut	-409	-400	-388	12	97,1
Toimintakate	-119	-217	-161	56	74,4

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Metsänhoitotulojen toteutuma 101.780 euroa, ylitys 65.780 euroa.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	47,83	65,85	61,65

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Metsänhoitotuloja on ollut arvioitua enemmän.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Liikenneväylät			
Kunnossapidettävät kaavatiet, km	25,3	25,7	25,7
Kunnossapidon menot €/tiekilometri	4.333	4.749	4.500
Avustetut yksityistiet kpl, km	169/232	176/233	169/231

Tarkastustoimi

Vastuuhenkilö: Rakennusvalvonta: rakennustarkastaja Matti Markkanen

Ympäristönsuojelu: ympäristötarkastaja Pirkko Nevalainen

1. TOIMINTA-AJATUS

Ympäristölautakunnan valvontajaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena, ympäristönsuojeluviranomaisena, ympäristölupaviranomaisena ja kemikaaliviranomaisena. Keskeisimmät tehtävät määrätään maankäyttö- ja rakennuslaissa, ympäristönsuojelulaissa, maa-aineslaissa, kemikaalilaissa sekä väestökirjalaisissa ja –asetuksessa. Tarkastustoimen pääasialliset tehtävät ovat rakennus- ja toimenpidelupien, ilmoitusten, maisematyö- ja purkulupien käsittely sekä ympäristölupahakemusten ja ilmoitusten käsittely. Tehtäviin kuuluu myös poikkeamislupien valmistelu ja lausuntojen antaminen sekä neuvonta, ohjaus ja valvonta.

Rakennusvalvonnan tehtävänä ovat rakentamiseen kuuluvat viranomaistehtävät, rakentamisen neuvonta ja kehittäminen. Rakennusvalvonnan tehtävät painottuvat tarkastuksiin, valvontaan ja neuvontaan.

Ympäristönsuojelu opastaa yrityksiä ja yksittäisiä kuntalaisia erilaisissa ympäristöasioissa. Ympäristönsuojelu toimii linkkinä muihin ympäristöviranomaistahoihin ja alan yrityksiin. Ympäristönsuojelu vastaa myös maa-ainelupien valmistelusta ja valvonnasta sekä jätehuollon valvonnasta. Myös kemikaalivalvonta kuuluu ympäristönsuojelun tehtäviin. Tehtävät painottuvat tarkastuksiin, valvontaan ja neuvontaan. 20 % ympäristötarkastajan työpanoksesta myydään Rautavaaran kuntaan.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Rakennuslupien käsittely tavoiteaikataulussa, keskimäärin 14 vrk. Rakennusaikaisissa katselmuksissa pysytään kahden viikon tavoiteaikataulussa.	<i>Toteutunut.</i>
Ympäristöluvat käsitellään tavoiteaikataulussa, 4 kk. Viranhaltijapäätökset tehdään välittömästi. Maa-ainesten ottoon liittyvät tarkastukset tehdään vuosittain kaikissa kohteissa. Ympäristölupatarkastukset aikataulutetaan.	<i>Toteutunut.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	166	149	121	-28	81,2
Toimintakulut	-164	-184	-177	7	96,4
Toimintakate	2	-35	-57	-21	160,5

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Rakennustarkastus- ja valvontamaksut toteutuneet 32.493 euroa talousarviossa arvioitua alhaisempina.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	-0,31	5,39	8,78

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

Rakennus- ja toimenpidelupien määrä oli arvioitua alhaisempi.

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
<i>Rakennusvalvonta</i>			
• myönnetyt rakennusluvut, kpl	325	320	250
• myönnetyt rakennuslupien k-m ²	39.959	26.670	20.921
<i>Ympäristönsuojelu</i>			
• suoritettut tarkastukset	71	40	55

Pelastustoimi

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Janne Airaksinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Pelastustoimeen kuuluvat palo- ja pelastustoimi, väestönsuojelu ja öljyvahinkojen torjunta. Lisäksi palolaitos hoitaa ensivastetoimintaa.

Pelastustoimi on siirtynyt alueelliseen pelastuslaitokseen 1.1.2004 lukien.

2. SITOVIENTOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-345	-343	-351	-8	102,3
Toimintakate	-345	-343	-351	-8	102,3

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT
Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	52,83	52,44	54,01

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008

Liikuntatoimi

Vastuhenkilö: liikuntasihteeri Juhani Savolainen

1. TOIMINTA-AJATUS

Tuottaa laadukkaita liikuntapalveluja ja kehittää toimintaedellytyksiä niin paikallisväestön kuin matkailijoidenkin tarpeisiin.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMI- NEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Liikuntatoimi mukana kansalaisopiston hallinnoimassa Terveystalkoot –hankkeessa.	<i>Toteutunut.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN (1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	38	36	36		98,3
Toimintakulut	-348	-370	-374	-4	101,0
Toimintakate	-310	-333	-338	-4	101,3

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettomenot €/asukas (sis. poistot)	53,02	58,54	57,40

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Avustetut liikuntajärjestöt	15	14	14
Avustukset €/järjestö	1.333	1.428	1.428

Vesihuoltolaitos

Vastuhenkilö: Vesihuoltopäällikkö Petri Laiho

1. TOIMINTA-AJATUS

Vesihuoltolaitoksen on turvattava sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi.

2. SITOVIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TALOUSARVIOVUONNA

TAVOITTEET	TOTEUTUMINEN
Talousvesi täyttää sille asetetut vaatimukset ja vettä riittävästi saatavilla. Jätevesihuolto on lupaehtojen mukaista. Tuloksellisuuden ja taloudellisuuden edistäminen.	<i>Tavoitteet saavutettiin.</i>

3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN
(1000 €)

	TP 2007	TA 2008	Toteuma 31.12.2008	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	1.242	1.191	1.130	-61	94,9
Toimintakulut	-424	-534	-486	49	90,9
Toimintakate	817	657	644	-13	98,1

4. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Rakentaminen on hiljentynyt, liittymismaksutulot pienentyneet.

5. SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Asukasluku 31.12.2008 oli **6.505**.

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
Nettotulot €/asukas (sis. poistot)	75,43	44,70	42,09

6. MERKITTÄVÄT POIKKEAMIEN SYYT

7. EI SITOVAT TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Tunnusluku/mittari	TP 2007	TA 2008	TP 2008
<i>Vesilaitos</i>			
Vesiverkoston liittyneet kiinteistöt, kpl	1.640	1.450	1.700
Kunnossapidetty verkosto, km	110	97	110
Laskutettu vesimäärä, m ³	288.000	293.000	280.000
Käyttökustannukset, €/m ³	1,23	0,86	0,86
<i>Viemärlaitos</i>			
Viemäriverkoston liittyneet, kpl	1.620	1.400	1.680
Kunnossapidetty verkosto, km	70,7	65	71
Laskutettu jätevesi, m ³	240.000	240.000	232.000
Käyttökustannukset, €/m ³	2,29	1,07	1,93

Laskutettu vesi- ja jätevesimäärä eri vuosina eivät ole vertailukelpoisia, koska laskutusohjelmassa on ollut virheitä. Tilinpäätöksen 2008 osalta lukemat on tarkistettu. Kunnossapidetyn verkoston kilometrimäärät on myös tarkistettu.

8.3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2008

(kaupungin ulkoiset ja sisäiset, vesihuoltolaitos)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	12 591 868	-200 000	12 391 868	12 306 357	-85 511
Myyntitulot	5 949 790	-200 000	5 749 790	5 673 893	-75 897
Maksutulot	2 392 767		2 392 767	2 283 463	-109 304
Tuet ja avustukset	867 905		867 905	845 858	-22 047
Muut toimintatulot	3 381 406		3 381 406	3 503 143	121 737
Toimintamenot	-39 896 034	-470 860	-40 366 894	-40 738 982	-372 088
Henkilöstömenot	-19 510 064	46 350	-19 463 714	-19 305 862	157 852
Palvelujen ostot	-14 052 361	-391 800	-14 444 161	-15 016 344	-572 183
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 909 627	-21 500	-1 931 127	-2 035 856	-104 729
Avustukset muille	-1 626 252	-54 910	-1 681 162	-1 584 479	96 683
Avustukset liikelaitoksille			0	0	0
Muut toimintamenot	-2 797 730	-49 000	-2 846 730	-2 796 442	50 288
Toimintakate	-27 304 166	-670 860	-27 975 026	-28 432 625	-457 599
Verotulot	16 250 000		16 250 000	16 420 424	170 424
Valtionosuudet	12 700 000	350 000	13 050 000	13 144 627	94 627
Rahoitustulot ja -menot	-237 700		162 300	-413 094	-575 394
Korkotulot muilta	7 000		7 000	30 877	23 877
Korkotulot liikelaitoksilta			0	0	0
Muut rahoitustulot muilta	343 000	400 000	743 000	714 471	-28 529
Korvaus peruspo:sta liikel.			0	86 453	86 453
Korkomenot	-500 000		-500 000	-787 275	-287 275
Muut rahoitusmenot	-87 700		-87 700	-457 620	-369 920
Vuosikate	1 408 134	79 140	1 487 274	719 332	-767 942
Poistot ja arvonalentumiset	-1 222 696		-1 222 696	-1 471 579	-248 883
Suunnitelman muk. poistot	-1 222 696		-1 222 696	-1 471 579	-248 883
Arvonalentumiset			0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Satunnaiset tulot			0	0	0
Satunnaiset menot			0	0	0
Tilikauden tulos	185 438	79 140	264 578	-752 247	-1 016 825
Poistoeron lis- tai väh+					0
Varausten lis- tai väh+					0
Rahastojen lis- tai väh+					0
Tilikauden yli/alijäämä	185 438		264 578	-752 247	-1 016 825

VEROTULOJEN ERITTELY 2008

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	13 400 000		13 400 000	13 458 568	-58 568
Kiinteistövero	1 500 000		1 500 000	1 603 332	-103 332
Osuus yhteisöverosta	1 350 000		1 350 000	1 358 524	-8 524
Koiravero			0		0
Muut verotulot			0		0
Verotulot yhteensä	16 250 000	0	16 250 000	16 420 424	-170 424

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY 2008

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Yleinen valtionosuus	180 000		180 000	183 552	-3 552
Sosiaali- ja terveydenhuolto	10 450 000	300 000	10 750 000	10 755 399	-5 399
Opetus- ja kulttuuritoimi	2 070 000	50 000	2 120 000	2 205 676	-85 676
Harkinnanvarainen rah.av.			0		0
Valtionosuudet yhteensä	12 700 000	350 000	13 050 000	13 144 627	-94 627

8.3.3. Investointien toteutuminen**VUODEN 2008 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN**

Toimielin	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma 31.12.2008	Poikkeama talousarvi- oon	Käyttö %
Kaupunginhallitus						
Maa- ja vesialueet						
Menot	20 000	365 000	385 000	791 991	-406 991	205,7
Tulot	-1 000 000	0	-1 000 000	-108 802	-891 198	10,9
Nettomenot	-980 000	365 000	-615 000	683 189	-1 298 189	-111,1
Osakkeet ja osuudet						
Menot	10 000	0	10 000	24 815	-14 815	248,2
Tulot	-570 000	0	-570 000	-549 346	-20 654	96,4
Nettomenot	-560 000	0	-560 000	-524 531	-35 469	93,7
Alppinistien asuntolan tarveselv.						
Menot	15 000	0	15 000	21 989	-6 989	146,6

Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	15 000	0	15 000	21 989	-6 989	146,6
Kaupunginhallitus yhteensä						
Menot	45 000	365 000	410 000	838 795	-421 806	204,6
Tulot	-1 570 000	0	-1 570 000	-658 148	-911 852	41,9
Nettomenot	-1 525 000	365 000	-1 160 000	180 647	-1 333 658	-15,6
Perusturvalautakunta						
Terveystoimi,irtaimisto						
Menot	190 000	0	190 000	183 273	6 727	96,5
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	190 000	0	190 000	183 273	6 727	96,5
Sosiaalitoimi,irtaimisto						
Menot	29 000	0	29 000	18 859	10 141	65,0
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	29 000	0	29 000	18 859	10 141	65,0
Terveyskeskuksen ja työkeskuksen tarveselvitys						
Menot	15 000	45 000	60 000	61 857	-1 857	103,1
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	15 000	45 000	60 000	61 857	-1 857	103,1
Perusturvalautakunta yhteensä			0			
Menot	234 000	45 000	279 000	263 989	15 011	94,6
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	234 000	45 000	279 000	263 989	15 011	94,6
Sivistyslautakunta irtaimisto			0			
Menot	51 000	0	51 000	39 562	11 438	77,6
Tulot	-20 750	0	-20 750	-12 592	-8 158	0,0
Nettomenot	30 250	0	30 250	26 970	3 280	89,2
Kirjastoauto						
Menot	26 300	0	26 300	24 111	2 189	91,7
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	26 300	0	26 300	24 111	2 189	91,7
Sivistyslautakunta yhteensä						
Menot	77 300	0	77 300	63 673	13 627	82,4
Tulot	-20 750	0	-20 750	-12 592	-8 158	0,0
Nettomenot	56 550	0	56 550	51 081	5 469	90,3
Ympäristölautakunnan irtaimisto						
Menot	19 000	0	19 000	17 406	1 594	91,6
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	19 000	0	19 000	17 406	1 594	91,6
Kuntarekisteriohjelmisto						
Menot	35 000		35 000	35 802	-802	102,3
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	35 000	0	35 000	35 802	-802	102,3

Ympäristolautakunta irtaimisto

Menot	54 000	0	54 000	53 208	792	98,5
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	54 000	0	54 000	53 208	792	98,5

TALONRAKENNUS

Pajulahden koulu ja päiväkot

Menot	1 100 000	160 000	1 260 000	1 237 043	22 957	98,2
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	1 100 000	160 000	1 260 000	1 237 043	22 957	98,2

Pajulahden koulun ja päiväkodin kalustus

Menot	190 000	-25 000	165 000	169 463	-4 463	102,7
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	190 000	-25 000	165 000	169 463	-4 463	102,7

Kuntoarviot,energiakatselmukset

Menot	15 000	0	15 000	13 623	1 377	90,8
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	15 000	0	15 000	13 623	1 377	90,8

Sprinklausjärjestelmä Ollukka - Lokottaja

Menot	70 000	50 000	120 000	111 441	8 559	92,9
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	70 000	50 000	120 000	111 441	8 559	92,9

Palonurmen koulun piha-alue

Menot	0	12 000	12 000	7 195	4 805	60,0
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	0	12 000	12 000	7 195	4 805	60,0

Liikuntasalin peruskorjaus ja kuntosalin laajennus

Menot	20 000	-10 000	10 000	1 305	8 695	13,1
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	20 000	-10 000	10 000	1 305	8 695	13,1

Terveyskeskuksen piha-alue

Menot	20 000	10 000	30 000	22 737	7 263	75,8
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	20 000	10 000	30 000	22 737	7 263	75,8

Talonrakennus yhteensä

Menot	1 415 000	197 000	1 612 000	1 562 807	49 193	96,9
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	1 415 000	197 000	1 612 000	1 562 807	49 193	96,9

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS

Katujen perusparannus

Menot	100 000	0	100 000	96 531	3 469	96,5
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	100 000	0	100 000	96 531	3 469	96,5

Mäntyrinteen tiestö						
Menot	60 000	0	60 000	60 827	-827	101,4
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	60 000	0	60 000	60 827	-827	101,4
Petäjälammien alueen tiestö						
Menot	450 000	-150 000	300 000	262 217	37 783	87,4
Tulot	-61 000	0	-61 000	-61 715	715	0,0
Nettomenot	389 000	-150 000	239 000	200 502	38 498	83,9
Nipasen alueen tiestö						
Menot	150 000	0	150 000	131 669	18 331	87,8
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	150 000	0	150 000	131 669	18 331	87,8
Katuvalojen rakentaminen						
Menot	30 000	0	30 000	31 356	-1 356	104,5
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	30 000	0	30 000	31 356	-1 356	104,5
Puistojen ja leikkikenttien kunnostus						
Menot	34 000	0	34 000	15 109	18 891	44,4
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	34 000	0	34 000	15 109	18 891	44,4
MT5775 kevyen liikenteen väylät ja Tahkolahden liittymä						
Menot	650 000	271 500	921 500	918 939	2 561	99,7
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	650 000	271 500	921 500	918 939	2 561	99,7
Skettipaikan rakentaminen						
Menot	85 000	0	85 000	76 112	8 888	89,5
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	85 000	0	85 000	76 112	8 888	89,5
Moottorikelkkareitin virallistaminen						
Menot	30 000	0	30 000	30 229	-229	100,8
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	30 000	0	30 000	30 229	-229	100,8
Vaellusreitit, kosteikot						
Menot	0	6000	6 000	5 428	572	90,5
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	0	6000	6000	5 428	572	90,5
Valokuituyhteys						
Menot	0	16000	16000	15 718	282	
Tulot	0	0	0	0	0	
Nettomenot	0	16000	16000	15718	282	
Julkinen käyttöomaisuus yhteensä						
Menot	1 589 000	143 500	1 732 500	1 644 135	88 365	94,9
Tulot	-61 000	0	-61 000	-61 715	715	101,2
Nettomenot	1 528 000	143 500	1 671 500	1 582 420	89 080	94,7

VESIHUOLTOLAITOS

Keskustan alue

Menot	60000	0	60 000	43973	16 027	73,3
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	60000	0	60000	43973	16027	73,3

Nipasen alue

Menot	150000	-50000	100000	60355	39645	60,4
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	0	-50000	100000	60355	39645	60,4

Haapaniemi-Tiirinlahti vesihuolto

Menot	200000	-30000	170000	145995	24005	85,9
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	200000	-30000	170000	145995	24005	85,9

Petäjälammen alueen vesihuolto

Menot	150000	0	150000	130828	19172	87,2
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	150000	0	150000	130828	19172	87,2

UV-laite

Menot	12000	0	12 000	11874	126	99,0
Tulot	0	0	0	0	0	0,0
Nettomenot	12000	0	12000	11874	126	99,0

Johtokartta-aineisto

Menot	20000	0	20000	11750	8250	58,8
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	20000	0	20000	11750	8250	58,8

Kankaisen pumppaamo

Menot	50000	-20000	30000	23156	6844	77,2
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	50000	-20000	30000	23156	6844	77,2

Tonttijohtojen rakentaminen

Menot	50000		50 000	30579	19 421	61,2
Tulot	-50000	0	-50 000	0	-50 000	0,0
Nettomenot	0	0	0	30579	-30579	0

Vesihuoltolaitos yhteensä

Menot	692000	-100000	592000	458510	133490	77,5
Tulot	-50000	0	-50000	0	-50000	0,0
Nettomenot	642000	-100000	542000	458510	83490	84,6

Ympäristölautakunta yhteensä

Menot	3 750 000	240 500	3 990 500	3 718 660	271 840	93,2
Tulot	-111 000	0	-111 000	-61 715	-49 285	55,6
Nettomenot	3 639 000	240 500	3 879 500	3 656 945	222 555	94,3

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

Menot	4 106 300	650 500	4 756 800	4 885 117	-121 328	102,7
Tulot	-1 701 750	0	-1 701 750	-732 455	-969 295	43,0
Nettomenot	2 404 550	650 500	3 055 050	4 152 662	-1 090 623	135,9

8.3.4. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2008

(1000 euroa)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	1408	79	1487	719	-768
Satunnaiset erät			0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset				-457	-457
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4106	-651	-4757	-4885	-128
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		0	74	74
Käyttöomaisuuden myyntituotot	1641		1641	1112	-529
Toiminnan ja investointien rahavirta, netto	-1057	-572	-1629	-3437	-1808
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset			0	-34	-34
Antolainasaamisten vähennykset	22		22		-22
Lainakannan muutokset			0		0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3000		3000	1800	-1200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1530		-1530	-1529	1
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	755	755
Oman pääoman muutokset			0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			0	2346	2346
Rahavarojen muutos	435	-572	-137	-99	38

8.3.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

VALTUUSTON HYVÄKSYMIEK SI TOVIEN MÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN 2008

(1000 euroa)

	Sit. B/N	MÄÄRÄRAHAT				TULOARVIOT					
		Alkuper. talousar.	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkuper. talousar.	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Toimielin/Tulosalue											
YLEISHALLINTO											
Keskusvaalilautakunta	B	16		16	10	-6	0		0	0	0
Tarkastuslautakunta	B	18		18	28	10	0		0	0	0
Kaupunginvaltuusto	B	29		29	41	12	0		0	0	0
Kaupunginhallitus	B	1120	5	1 125	1 175	50	443		443	591	148
Hallinto-osasto	B	719	25	744	800	56	620		620	616	-4
Kulttuuri ja vapaa-aika	B	333		333	348	15	103		103	123	20
Elinkeinojen edistäminen	B	329		329	289	-40	37		37	28	-9
YLEISHALLINTO YHT.		2564	30	2 594	2 691	97	1 203	0	1 203	1 358	155
MAASEUTULAUTAKUNTA											
Maaseutuelinkeinojen keh.	B	182		182	176	-6	11		11	21	10
Lomatoimi	B	2570	-100	2 470	2 367	-103	2 564	-100	2 464	2 369	-95
MAASEUTULTK YHT.		2752	-100	2 652	2 543	-109	2 575	-100	2 475	2 390	-85
PERUSTURVALAUTAKUNTA											
Hallintopalvelut	B	897		897	886	-11	534		534	501	-33
Perhepalvelut	B	6602	374	6 976	6 939	-37	1 322	-100	1 222	1 222	0
Vanhuspalvelut	B	5295		5 295	5 381	86	1 076		1 076	1 161	85
					11						
Hoitopalvelut	B	11169		11 169	438	269	1 334		1 334	1 320	-14
					24						
PERUSTURVALTK YHT.		23963	374	24 337	644	307	4 266	-100	4 166	4 204	38
SIVISTYSLAUTAKUNTA											
Hallintopalvelut	B	118		118	83	-35	16		16	7	-9
Peruskoulut E-9 lk:t	B	4437	24	4 461	4 492	31	18		18	23	5
Lukio	B	926		926	899	-27	10		10	16	6
Kansalaisopisto	B	298		298	328	30	49		49	91	42
Kirjasto	B	309		309	308	-1	6		6	24	18
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHT.		6088	24	6 112	6 110	-2	99	0	99	161	62
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA											
Hallintopalvelut	B	146		146	164	18	2		2	2	0
Maankäyttöpalvelut	B	203		203	215	12	167		167	7	-160
Siivoustoimi	B	944		944	921	-23	937		937	934	-3
Kiinteistötoimi	B	1231	143	1 374	1 520	146	1 690		1 690	1 657	-33
Ruokahuolto	B	174		174	154	-20	94		94	79	-15
Yhdyskuntapalvelut	B	400		400	388	-12	183		183	227	44
Liikelaitokset	B	534		534	486	-48	1 191		1 191	1 130	-61
Tarkastustoimi	B	184		184	177	-7	149		149	121	-28
Pelastustoimi	B	343		343	351	8	0		0	0	0
Liikunta	B	370		370	374	4	36		36	36	0
YMPÄRISTÖLT. YHT.		4529	143	4 672	4 750	78	4 449	0	4 449	4 193	-256
					40						
KÄYTTÖTALOUS YHT.		39 896	471	40 367	738	371	12 592	-200	12 392	12 306	-86

TULOSLASKELMAOSA

Verotulot	B					0	16 250		16 250	16420	170
Valtionosuudet	B					0	12 700	350	13 050	13145	95
Korkotuotot	B					0	7		7	31	24
Muut rahoitustuotot	B					0	343	400	743	628	-115
Korkokulut	B	500		500	787	287			0		0
Muut rahoituskulut	B	88		88	285				0		0
Satunnaiset erät				0		0			0		0
Varausten muutos					0	0			0		
Rahastojen muutos					0	0			0		
TULOSLASKELMAOSA YHT.		588	0	588	1072	287	29 300	750	30 050	30224	174

INVESTOINTIOSA

Maa- ja vesialueet	B	20	365	385	792	407	1 000		1 000	109	-891
Terveystoimi irtaimisto	B	190		190	183	-7			0		0
Sosiaalitoimi irtaimisto	B	29		29	19	-10			0		0
Sivistystoimi irtaimisto	B	77		77	64	-13	21		21	13	-8
Ympäristötoimi irtaimisto	B	19		19	17	-2			0		0
Kuntarekisteriohjelmisto	B	35		35	36	1					
Osakkeet	B	10		10	5	-5	570		570	549	-21
Osuudet	B	0		0	20	20			0		0
Alppinistien as.tarveselvitys	B	15		15	22	7					
Tk/työkeskus tarveselvitys	B	15	45	60	62	2			0		0
Sprinklausjärj.Ollukka/Lokottaja	B	70	50	120	111	-9			0		0
Tk:n piha-alueiden perusk.	B	20	10	30	23	-7			0		0
Pajulahden koulu ja päiväkot	B	1100	160	1 260	1 237	-23			0		0
Pajulahden kalustaminen	B	190	-25	165	169	4			0		0
Palonurmen koulun piha-alue	B	0	12	12	7	-5			0		0
Liikuntasalin valaistus	B	20	-10	10	1	-9			0		0
Kuntoarviot	B	15		15	14	-1			0		0
Keskustan tiestö	B	100		100	97	-3			0		0
Mäntyrinteen tiestö	B	60		60	61	1			0		0
Petäjälammen alueen tiestö	B	450	-150	300	262	-38		61	61	62	1
Tahkolahden liittymä/kevyt liik	B	650	271	921	919	-2			0		0
Nipasen tiestö	B	150		150	132	-18			0		0
Katuvalojen rakentaminen	B	30		30	31	1					
Puistojen ja leikkikenttien.kunn.	B	34		34	15	-19			0		0
Vaellusreitit, kosteikot	B		6	6	5	-1					
Skeittirata	B	85		85	76	-9					
Moottorikelkkareitin virallistam.	B	30		30	30	0			0		0
Valokuituyhteys	B		16	16	16	0			0		0
Keskustan alue	B	60		60	44	-16			0		0
Nipasen alue	B	150	-50	100	60	-40			0		0
Petäjälammen alue	B	150		150	131	-19					
Haapaniemi-Tiirinlahti alue	B	200	-30	170	146	-24			0		0
Johtokartta-aineisto	B	20		20	12	-8			0		0
Kankaisen pumpppaamo	B	50	-20	30	23	-7			0		0
UV-laite	B	12		12	12	0			0		0
Tonttijohtojen rakentaminen	B	50		50	31	-19	50		50		-50
INVESTOINTIOSA YHT.		4106	650	4 756	4 885	129	1 641	61	1 702	733	-969

RAHOITUSOSA

Antolainojen vähennys	B			0	0	0	22		22	0	-22
Antolainojen lisäys	B			0	34	34			0		0
Pitkäaikaisten lainojen lyh.	B	1530		1530	1628	98			0		0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	B			0	0	0	3 000		3 000	1800	-1 200
Lyhytaikaisten lainoj.muutos	N			0	0	0			0	854	854
Oman pääoman muutokset	B			0	0	0			0	0	0

Vaikutus maksuvalmiuteen			0	0	0			0	2346	2346
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ	1530	0	1530	1662	132	3 022	0	3022	5000	1 978
Tuloslaskelma yhteensä	40 484	471	40 955	41 810	658	41 892	550	42 442	42 530	88
Sitovat määrärahat/				48						
tuloarviot yhteensä	46 120	1 121	47 241	357	919	46 555	611	47 166	48 263	1 097
B=sitovuus bruttona										
N=sitovuus nettona										

9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA

(kaupungin ulkoiset+vesihuoltolaitos)

	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007
Toimintatuotot	9 248 952,31	9 738 227,10
Myyntituotot	4 833 527,35	5 030 900,87
Maksutuotot	2 272 094,61	2 156 388,02
Tuet ja avustukset	845 858,10	699 392,25
Muut toimintatuotot	1 297 472,25	1 851 545,96
Toimintakulut	-37 681 577,49	-35 902 016,92
Henkilöstökulut	-19 305 862,16	-18 773 124,62
Palkat ja palkkiot	-14 859 042,85	-14 391 590,58
Henkilösivukulut	-4 446 819,31	-4 381 534,04
Eläkekulut	-3 696 854,35	-3 562 142,36
Muut henkilösivukulut	-749 964,96	-819 391,68
Palvelujen ostot	-14 191 580,25	-12 911 966,16
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-2 004 328,62	-1 904 811,28
Avustukset	-1 584 041,59	-1 628 648,83
Muut toimintakulut	-595 764,87	-683 466,03
Toimintakate	-28 432 625,18	-26 163 789,82
Verotulot	16 420 424,34	15 577 721,23
Valtionosuudet	13 144 627,00	11 864 972,00
Rahoitustuotot ja-kulut	-413 093,96	-362 270,36
Korkotuotot	30 876,75	22 684,07
Muut rahoitustuotot	628 017,88	173 211,24
Korkokulut	-787 274,83	-542 837,82
Muut rahoituskulut	-284 713,76	-15 327,85
Vuosikate	719 332,20	916 633,05
Poistot ja arvonalentumiset	-1 471 579,17	-1 155 962,65
Suunnitelman muk.poistot	-1 471 579,17	-1 155 962,65
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-752 246,97	-239 329,60

Poistoeron lis-tai väh+		
Varausten lis-tai väh+		
Rahastojen lis- tai väh+		
Tilikauden yli/alijäämä	-752 246,97	-239 329,60

9.2. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

(kaikki yritykset)	2 008	2 007
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Tulorahoitus	262 249,29	-98 580,86
Vuosikate	719 332,20	916 633,05
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-457 082,91	-1 015 213,91
Investoinnit	-3 698 872,67	-3 354 386,84
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 885 114,32	-5 030 171,52
Rahoitusosuudet investointimenoihin	74 306,60	40 866,50
Käyttöomaisuuden myyntitulot	1 111 935,05	1 634 918,18
Toiminnan ja investointien nettorahavirta	-3 436 623,38	-3 452 967,70
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-34 590,00	-17 050,00
Antolainasaamisten lisäykset (-)	-34 590,00	-17 050,00
Antolainasaamisten vähennykset (+)		
Lainakannan muutokset	1 025 662,71	3 556 341,31
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	1 800 000,00	3 700 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-1 529 808,92	-1 388 187,06
Lyhytaikaisten lainojen muutos	755 471,63	1 244 528,37
Oman pääoman muutokset	0,00	40 231,51
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 346 402,45	-383 415,23
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 937,04	444,39
Vaihto-omaisuuden muutos	42 426,99	19 734,32
Saamisten muutos	813 130,98	-317 891,42
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 487 907,44	-85 702,52
Rahoituksen nettorahavirta	3 337 475,16	3 196 107,59
	-99 148,22	-256 860,11
Rahavarojen muutos		
Rahavarojen muutos	-99 148,22	-256 860,11
Rahavarat 31.12.	787 249,02	886 397,24
Rahavarat 1.1.	-886 397,24	-1 143 257,35

9.3. Tase

TASE	31.12.2008	31.12.2007
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	41 300 116,27	38 584 445,15
Aineettomat hyödykkeet	1 734 118,88	431 456,22
Aineettomat oikeudet	40 874,93	12 809,48
Muut pitkävaikutteiset menot	1 693 243,95	418 646,74
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	22 842 009,16	20 939 059,91
Maa- ja vesialueet	4 976 837,79	4 237 036,85
Rakennukset	10 507 458,33	7 230 182,46
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 545 066,14	6 215 818,02
Koneet ja kalusto	682 483,79	403 908,43
Muut aineelliset hyödykkeet	6 458,42	6 862,07
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	123 704,69	2 845 252,08
Sijoitukset	16 723 988,23	17 213 929,02
Osakkeet ja osuudet	16 603 367,61	17 127 898,40
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	120620,62	86030,62
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	375 378,39	453 549,89
Valtion toimeksiannot	237 923,39	317 938,73
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	137 455,00	135 611,16
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 513 823,83	4 468 530,02
Vaihto-omaisuus	97 028,41	139 455,40
Aineet ja tarvikkeet		
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet/Tavarat		
Muu vaihto-omaisuus	97 028,41	139 455,40
Ennakkomaksut		
Saamiset	2 629 546,40	3 442 677,38
Pitkäaikaiset saamiset	829 696,08	852 121,14
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	829 696,08	852 121,14
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 799 850,32	2 590 556,24
Myyntisaamiset	915 277,74	1 503 089,47
Lainasaamiset	106 519,02	106 519,02
Muut saamiset	424 588,76	624 516,49
Siirtosaamiset	353 464,80	356 431,26
Rahoitusarvopaperit	447 408,93	729 497,82
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	447 408,93	729 497,82
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	339 840,09	156 899,42
	45 189 318,49	43 506 525,06

	31.12.2008	31.12.2007
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-22 484 510,21	-23 236 757,18
Peruspääoma	-23 340 869,38	-23 340 869,38
Liittymismaksurahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten kausien yli-/alijäämä	104 112,20	-135 217,40
Tilikauden yli-/alijäämä	752 246,97	239 329,60
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	-51 964,10	-55 259,39
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	-51 964,10	-55 259,39
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-404 676,71	-479 911,17
Valtion toimeksiannot	-237 923,39	-317 938,73
Lahjoitusrahastojen pääomat	-137 455,00	-135 611,16
Muut toimeksiantojen pääomat	-29 298,32	-26 361,28
VIERAS PÄÄOMA	-22 248 167,47	-19 734 597,32
Pitkäaikainen	-10 595 634,06	-10 452 950,65
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-10 545 756,65	-10 366 669,99
Lainat julkisyhteisöiltä	-49 877,41	-86 280,66
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat		
Lyhytaikainen	-11 652 533,41	-9 281 646,67
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-4 800 913,34	-4 624 443,34
Lainat julkisyhteisöiltä	-36 403,25	-85 365,58
Lainat muilta luotonantajilta	-1 500 000,00	-744 528,37
Saadut ennakot	-277 499,00	
Ostovelat	-2 398 711,02	-1 544 074,82
Muut velat	-681 037,47	-444 953,33
Siirtovelat	-1 957 969,33	-1 838 281,23
	<u>-45 189 318,49</u>	<u>-43 506 525,06</u>

9.4. Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	2008	2007
Toimintatuotot	24 581 973,27	
Toimintakulut	-52 280 691,33	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-13 049,58	
Toimintakate	-27 711 767,64	
Verotulot	16 420 424,34	
Valtionosuudete	13 144 627,00	

Rahoitustuotot-kulut	-603 846,19
Korkotuotot	63 539,81
Muut rahoitustuotot	631 239,29
Korkokulut	-1 003 122,37
Muut rahoituskulut	-295 502,92
Vuosikate	1 249 437,51
Poistot ja arvonalentumiset	-2 285 223,55
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 285 223,55
Tilikauden yli- ja alipariarvot	
Arvonalentumiset	
Satunnaiset erät	-16 207,16
Tilikauden tulos	-1 051 993,20
Tilinpäätössiirrot	130 107,34
Vähemmistöosuudet	-2 235,85
Tilikauden yli/alijäämä	-924 121,71

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2008	2007
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 262 282,72	
Satunnaiset erät	-16 207,16	
Tulorahoituksen korjauserät	-473 111,98	
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 860 523,54	
Rahoitusosuudet	81 567,92	
Luovutustulot	1 476 711,89	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 529 280,15	
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-70 654,01	
Antolainojen lisäys	-70 654,01	
Antolainojen vähennys		
Lainakannan muutokset	1 318 152,02	
Pitkäaik.lainojen lisäys	2 865 924,59	
Pitkäaik.lainojen vähennys	-2 247 407,53	
Lyhytaik.lainojen muutos	699 634,96	
Oman pääoman muutokset	41 809,97	
Muut maksuvalmiuden muut	2 366 554,07	
Toimeksiantojen muutos	6 031,05	
Vaihto-omaisuus muutos	41 252,66	
Saamisten muutos	834 209,67	
Korottomien lainojen muut.	1 485 060,69	
Rahoituksen rahavirta	3 655 862,05	
	126 581,90	
Rahavarojen muutos	126 581,90	
Rahavarat 31.12.	1 877 510,65	
Rahavarat 1.1.	-1 750 928,75	

KONSERNITASE

	2008	2007
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	45 089 554,52	42 509 372,60
Aineettomat hyödykkeet	1 930 963,03	604 211,17
Aineettomat oikeudet	234 742,01	175 481,05
Muut pitkävaikutteiset menot	1 696 221,02	428 730,12
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Konserniaktiiva	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	41 195 936,76	39 525 197,13
Maa- ja vesialueet	5 539 106,08	4 936 758,64
Maa- ja vesialueet, arvonorotukset		
Rakennukset	26 033 769,77	23 248 992,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 592 691,64	6 273 560,55
Koneet ja kalusto	1 744 644,59	1 443 022,08
Muut aineelliset hyödykkeet	530 545,07	575 429,26
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	755 179,61	3 047 433,85
Sijoitukset	1 962 654,73	2 379 964,30
Osakkeet ja osuudet		
Kuntayhtymät	0,00	0,00
Tytäryhtiöt	0,00	0,00
Osakkuusyhtiöt	48 772,48	253 990,82
Muut osakkeet ja osuudet	1 548 977,23	1 892 204,59
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	364 905,02	233 768,89
ARVOSTUSERÄT	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	529 960,78	562 810,94
Valtion toimeksiannot	351 524,84	385 470,66
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	145 935,18	144 613,92
Muut toimeksiantojen varat	32 500,76	32 726,36
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 908 151,29	5 589 586,04
Vaihto-omaisuus	249 410,07	278 682,20
Aineet ja tarvikkeet	143 676,33	129 158,68
Keskeneräiset tuotteet	8 477,65	10 029,06
Muu vaihto-omaisuus	97 256,09	139 494,46
Ennakkomaksut		
Saamiset	2 781 230,58	3 559 976,88
Pitkäaikaiset saamiset	82 138,35	93 336,17
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset kuntayhtymiltä		
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset muilta	80 553,27	80 553,27
Muut saamiset	1 585,08	12 782,90
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	2 699 092,23	3 466 640,71
Myyntisaamiset	1 630 685,87	2 205 762,35
Lainasaamiset kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Lainasaamiset tytäryhtiöiltä	0,00	0,00
Kunnan sisäiset lainasaamiset	0,00	0,00

Lainasaamiset muilta		
Siirtosaamiset	466 724,83	505 230,44
Muut saamiset	601 681,53	755 647,92
Rahoitusarvopaperit	454 325,32	736 523,39
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteih	447 408,93	729 497,82
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut arvopaperit	6 916,39	7 025,57
Rahat ja pankkisaamiset	1 423 185,32	1 014 403,57
	<u>50 527 666,59</u>	<u>48 661 769,58</u>
	2008	2007
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	19 662 592,89	20 528 182,29
Peruspääoma	23 340 869,38	23 340 869,38
Osakepääoma	0,00	0,00
Lainanlyhennysrahasto	106 807,78	101 527,78
Liittymismaksurahasto		
Muut omat rahastot		
Edellisten kausien yli-/alijäämä	-2 860 962,56	-2 416 149,97
Tilikauden yli-/alijäämä	-924 121,71	-498 064,90
VÄHEMMISTÖOSUUS	119 762,11	153 312,68
VARAUKSET	675 864,83	801 142,66
Poistoero	33 013,41	20 671,82
Vapaaehtoiset varaukset	212 894,58	344 813,41
Pakolliset varaukset	429 956,84	435 657,43
ARVOSTUSERÄT	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	563 931,14	594 553,90
Valtion toimeksiannot	350 479,55	385 485,01
Lahjoitusrahastojen pääomat	151 534,34	149 966,04
Muut toimeksiannot	61 917,25	59 102,85
VIERAS PÄÄOMA	29 505 515,62	26 584 578,05
Pitkäaikainen	14 806 499,88	14 002 912,65
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 348 698,77	12 675 406,79
Lainat julkisyhteisöiltä	1 457 801,11	1 327 505,86
Laskennallinen verovelka	0,00	0,00
Lainat konserniyhtiöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat		
Muut velat	0,00	0,00
Lyhytaikainen	14 699 015,74	12 581 665,40
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 242 767,90	5 214 757,91
Lainat julkisyhteisöiltä	37 871,93	86 735,84
Lainat muilta luotonantajilta	1 500 000,00	744 528,37
Saadut ennakot	438 814,81	151 531,79
Ostovelat	3 224 775,31	2 447 863,11
Siirtovelat	3 377 296,53	3 087 456,72
Muut lyhytaikaiset velat	877 489,26	848 791,66
	<u>50 527 666,59</u>	<u>48 661 769,58</u>

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT**10.1. Tuloslaskelman liitetiedot****TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN**

	Konserni 2008	2007	Kunta 2008	2007
Yleishallinto	2098260	0	739959	1240436
Sosiaali- ja terveystoimet				
Opetus- ja kulttuuritoimet	58407		58407	52938
Yhdyskuntatoimet				
Muut palvelut	2039853		681552	1187498
Maaseutulauska	2389459	0	2389459	2293866
Sosiaali- ja terveystoimet				
Opetus- ja kulttuuritoimet				
Yhdyskuntatoimet				
Muut palvelut	2389459		2389459	2293866
Perusturvalauska	17573207	0	4077500	3890127
Sosiaali- ja terveystoimet	15280983		1785276	1652950
Opetus- ja kulttuuritoimet				
Yhdyskuntatoimet				
Muut palvelut	2292224		2292224	2237177
Sivistyslautakunta	981266	0	159474	158890
Sosiaali- ja terveystoimet				
Opetus- ja kulttuuritoimet	876935		55143	54929
Yhdyskuntatoimet				
Muut palvelut	104331		104331	103961
Ympäristölauska	1882560	0	1882560	2154908
Sosiaali- ja terveystoimet				
Opetus- ja kulttuuritoimet				
Yhdyskuntatoimet	116568		116568	156089
Muut palvelut	1765992		1765992	1998819
Toimintatuotot yhteensä	24924752	0	9248952	9738227

VEROTULOJEN ERITTELY

	2008	2007
Kunnan tulovero	13 458 568	12 733 842
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 358 524	1 451 778
Kiinteistövero	1 603 332	1 392 101
Muut verot		
Verotulot yhteensä	16 420 424	15 577 721

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2 008	2 007
Laskennalliset valtionosuudet		
Yleinen valtionosuus	183 552	198 144
Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus	10 755 399	9 484 419
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	2 205 676	2 182 409
Laskennalliset valtionosuudet yhteensä	13 144 627	11 864 972
Harkinnanvarainen valtionosuus		
Valtionosuudet yhteensä	13 144 627	11 864 972

SATUNNAISET ERÄT

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ole vuosina 2008 ja 2007.

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Käyttöomaisuuden arvon 1.1.1997 ja poistojen laskennassa noudatetaan poistonalaisessa käyttöomaisuudessa seuraavia perusteita:

1. Poistojen arvoperustana on käyttöomaisuuden hankintamenot. Käyttöomaisuuden hankintahinnan jäännösarvo 1.1.1997 lasketaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti siten sovellettuna, että ennen vuotta 1973 hankitun käyttöomaisuuden hankintahintana pidetään hyödykkeen arvoa, joka on ollut pohjana KULAUS-suosituksen mukaisen pääomakustannuslaskennan käyttöönottovaiheessa. Vesi- ja viemärlaitoksen käyttöomaisuuden osalta hankintahinnat on selvitetty myös tätä aiemmalta ajalta.

2. Käyttöomaisuushyödykkeen perusparannusmeno, käytettäessä tasapoistoa, lisätään poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan alkuperäisen hyödykkeen jäljellä olevana poistoaikana, mikäli perusparannusmenon osuus on alle 25 prosenttia käyttöomaisuushyödykkeen alkuperäisestä hankintahinnasta ja alle 84.094 euroa. Edellä sanotun ylittävistä perusparannuksista muodostetaan oma ”kohde”, joka poistetaan jäljempänä olevina poistoaikoina.

3. Hyödykkeen tai hyödykekokonaisuuden hankintamenon ollessa alle 3.364 euroa, se kirjataan kokonaan hankintatilikauden kuluksi.

4. Käyttöomaisuushyödykkeiden poistot lasketaan seuraavin perustein:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	4 vuotta
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	4 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	4 vuotta

Muut pitkävaikutteiset menot

Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	4 – 20 vuotta
------------------------------	------------	---------------

Kaupunginhallituksella on oikeus määritellä hankkeittain erillisellä päätöksellä muiden pitkävaikutteisten menojen poistoaika.

Lisäksi kaupunginhallitus voi päättää erillisellä päätöksellä hyväksytyä poistosuunnitelmaa lyhyemmän poistoaajan soveltamisesta.

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset

Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Muut rakennukset	Tasapoisto	30 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 %
Vesijohtoverkosto ja laitteet	Menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkosto ja laitteet	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	10 %

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut koneet ja kalusto	Tasapoisto	5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
--------------	------------------------	--

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN JA POISTONALAISTEN INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA

	2007	2008	2009	2010	2011
Suunnitelman mukaiset poistot	1 155 963	1 471 579	1 475 818	1 336 768	1 275 905
Poistonalaisten investointien omahankintameno	4 888 075	3 994 001	1 396 000	2 835 000	1 759 000
Poikkeama (€)	-3 732 112	-2 522 422	79 818	-1 498 232	-483 095
Poikkeama %	-76,4	-63,2	5,7	-52,8	-27,5

Viiden vuoden keskiarvo

Suunnitelman mukaiset poistot	6 716 033
Poistonalaisten investointien omahankintameno	14 872 076
Poikkeama (€)	-8 156 043
Poikkeama -%	-55

SELVITYS TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVISTÄ PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSISTA**PAKOLLISET VARAUKSET**

	Konserni 2008	2007	Kunta 2 008	2 007
Eläkevastuu 1.1. Lisäykset tilikaudella	40 700,00			

Vähennykset tilikaudella	-1 000,00		
Eläkevastuu 31.12.	39 700,00		
Kaatopaikan maisemointi 1.1.	55 259,39	55 259,39	58 195,90
Lisäys tilikaudella		0,00	0,00
Vähennys tilikaudella	-3 295,29	-3 295,29	-2 936,51
Kaatopaikan maisemointi 31.12.	51 964,10	51 964,10	55 259,39
Potilasvakuutusmaksuvastuu 1.1.	378 800,79		
Lisäys tilikaudella			
Vähennys tilikaudella	-3 507,15		
Potilasvakuutusmaksuvastuu 31.12.	375 293,64		

SELVITYS TOIMINTATUOTTOIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOISTA JA MUIHIN TOIMINTAKULUIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTITAPPIOISTA

KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT

		2008	2007
Osakkeiden myyntivoitto	270 078,26	270 078,26	100 385,23
Maa-alueiden myyntivoitto	221 304,96	221 304,96	905 622,49
Rakennusten myyntivoitto	9 961,70	2 604,73	28 507,72
Kaluston myyntivoitto	33 090,07	21 702,92	0,00
Muut myyntivoitot	767,96		
	535 202,95	515 690,87	1 034 515,44
Maa-alueiden myyntitappio	12 777,40	12 777,40	12 596,60
Rakennusten myyntitappio	146 921,10	49 125,85	9 641,44
Muut myyntitappiot	406,43		
	160 104,93	61 903,25	22 238,04

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

		2008	2007
Osinkotuotot		609 803,49	153 648,55
Viivästyskorot		11 105,33	12 885,14
Peruspääoman korot ky:ltä		4 064,06	3 634,47
Muut rahoitustuotot		3 045,00	3 043,08
		628 017,88	173 211,24
Viivästyskorkomenot		1 421,63	1 680,89
Arvonlennukset		282 088,89	12 410,75
Muut rahoituskulut		1 203,24	1 236,21
		284 713,76	15 327,85

10.2. Tasetta koskevat liitetiedot

PYSYVÄT VASTAAVAT

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikuttei- set menot	Yhteensä	Maa-alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Soran- otto alueet	
Poistamaton hankintameno 1.1.	12 809	418 647	431 456	4 237 037	7 230 182	6 215 818	403 908	6 862	18 093 808
Lisäykset tilikauden aikana	36 180	978 706	1 014 886	791 991	1 370 683	1 155 068	428 185		3 745 927
Rahoitusosuudet tilikaudella			0			61 715	12 592		74 307
Vähennykset tilikaudella			0	52 190	140 717		2 082	404	195 392
Siirrot erien välillä		355 498	355 498		2 627 898	-162 363			2 465 536
Tilikauden poisto	8 114	59 607	67 721		580 589	601 742	134 936		1 317 267
Arvonlennukset ja niiden pal.									0
Poistamaton hank. 31.12.	40 875	1 693 244	1 734 119	4 976 838	10 507 458	6 545 066	682 484	6 458	22 718 304
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	40 875	1 693 244	1 734 119	4 976 838	10 507 458	6 545 066	682 484	6 458	22 718 304
Olennaiset lisäpoistot									
Aineettomat oikeudet sisältävät vesihuoltolaitosta				7.378 euroa					
Kiinteät rakenteet ja laitteet sisältävät vesihuoltolaitosta				3.876.258 euroa					
Koneet ja kalusto sisältävät vesihuoltolaitosta				10.402 euroa					

OSAKKEET JA OSU- DET

	Kuntayhtymä osuudet	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet osakkuushteisöt	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1.	4 519 672	10 598 721	253 991	1 755 515
Lisäykset	19 815			5 000
Vähennykset			-190 389	-358 957
Hankintameno 31.12.	4 539 487	10 598 721	63 602	1 401 558
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 539 487	10 598 721	63 602	1 401 558

Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus	Kaupunkikonsernin osuus (1000 e)		
			omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt					
Kiinteistö Oy Nilsin Vuokratalot	Nilsin	93,06 %	557	2325	

Nilsin Teollisuuskylä Oy	Nilsin	87,70 %	864	1513	-307
Asunto Oy Nilsin Vellikello	Nilsin	92,80 %	109	468	
Tahkovuoren Liikuntakeidas Oy	Nilsin	100,00 %	8676	356	27
Yhteensä			10206	4662	-280

Kuntayhtymät

Pohjois-Savon amm.koulutuksen ky	Kuopio	1,14 %	328	314	33
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	Kuopio	3,93 %	3362	2697	123
	Pieksämäen mlk				
Vaalijalan kuntayhtymä		2,75 %	196	150	28
Pohjois-Savon Liitto	Kuopio	2,40 %	12	11	1
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Mäntyharju	0,72 %	12	8	-2
Yhteensä			3910	3180	183

Osakkuusyhteisöt

Koillis-Savon Kehitys Oy	Juankoski	25 %	108	48	10
Tahkon Markkinointi Oy	Nilsin	25 %	25	48	42
Yhteensä			133	96	52

Saamisten erittely

	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset	
	2008	2007	2008	2007
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset			10009,55	-16631,14
Lainasaamiset	749 142,81	771 567,87	106519,02	106519,02
Muut saamiset			209,13	-3314,37
Siirtosaamiset			1053,71	1109,17
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset			462220,24	369527,93
Lainasaamiset				
Muut saamiset				-677,5
Siirtosaamiset				
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset			321,13	160,05
Lainasaamiset				
Muut saamiset			273,36	75,83
Siirtosaamiset				
Saamiset yhteensä	749 142,81	771 567,87	580 606,14	456 768,99

Siirtosaamiset

	Konserni		Kunta	
	2008	2007	2008	2007
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	9 390		7 286	6 104

Menoennakot	22 250			
Kelan korvaus työterveyshuollos- ta	22 415			
Tuet ja avustukset	19 979			
Muut siirtosaamiset	393 532		346 179	350 327
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	467 566	0	353 465	356 431

Rahoitusarvopaperit

	2 008	2 007		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin				
Jälleenhankintahinta	840 940		840 940	
Kirjanpitoarvo	447 409		729 498	
Erotus	393 531		111 442	
Yhteensä rahoitusarvopaperit	447 409		729 498	

OMA PÄÄOMA

	Konserni		Kunta	
	2008	2007	2008	2007
Peruspääoma 1.1.	19977111	19977111	23340869	23340869
Rahaston siirto tilikaudella	3363759	3363759	0	0
Vähennykset tilikaudella			0	0
Peruspääoma 31.12.	23340869	23340869	23340869	23340869
Lainanlyhennysrahasto 1.1.	101528	101528	0	0
Siirrot rahastoon tilikaudella	5280		0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella			0	0
Lainanlyhennysrahasto 31.12.	106808	101528	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-2416150	-2428596	135217	533411
Siirto yli/alijäämä	-444813	12446	-239330	-438425
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				40232
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-2860963	-2416150	-104113	135217
Tilikauden yli/alijäämä	-924122	-498065	-752247	-239330
Oma pääoma yhteensä	19662593	20528182	22484510	23236757

Pitkäaikaiset velat

	2 008	2 007		
Joukkovelkakirjalainat				
Lainat rahoitus- ja avakuutuslaitoksil- ta	10 545 757		10 366 670	
Lainat julkisyhteisöiltä	49 877		86 281	
Lainat muilta luotonantajilta				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Pitkäaikaiset velat yhteensä	10 595 634		10 452 951	

VELKOJEN ERITTELY

	2008		2007	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		-15895,27		-15 654,62
Muut velat				
Siirtovelat				
Velat kuntayhtymille, joissa jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		155573,39		154 169,65
Muut velat				
Siirtovelat				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Siirtovelat yhteensä	0	139678,12	0	138515,03
Sampo-Pankin limiitti				
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.		500000,00		344528,37

Siirtovelkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2008	2007	2008	2007
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus	2 879 089		1 608 677	1 488 316
Valtionosuusennakot			0	46 466
Siirtyvät korot	118 803		65 591	2 617
Muut siirtovelat	380 460		283 702	300 882
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 378 351		1 957 969	1 838 281

10.3. Vakuutuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2008	2007
Leasingvastuiden yhteismäärä		
Leasingvastuiden yhteismäärä	49 556	74 901
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	2 723 664	2 723 664
Jäljellä oleva pääoma	2 256 153	1 911 038

Muut vastuusitoumukset

Takaukset muiden puolesta

Alkuperäinen pääoma 554 550 554 550

Jäljellä oleva pääoma 364 311 393 270

Maankäyttömaksu 277 499**Huollettavien varat**

Huollettavien varat ja pääomat 4 466 7 379

Elatustukisaamiset

Elatustukisaamiset oma kunta 1.1. 222 570 213 337

Muutokset tilik.aikana(perityt,maksetut,vapautukset) 11 973 9 233

Elatustukisaamiset oma kunta 31.12. 234 543 222 570

Kirjattu rahoitusomaisuuden muihin saamisiin 5 046 5 046

10.4. Henkilöstöä koskevat liitetiedot**KAUPUNGIN PALKATUN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2008**

Toimintayksikkö	Vaki- naiset	Sijaiset, Määräaik.	Työllis- tetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Keskushallinto ja tarkastustoimi	13	2	0	15	15
Sosiaali- ja terveystoimi	193	83	3	279	276
Opetus- ja kulttuuritoimi	68	26	0	94	94
Ympäristö- ja tekniset palvelut	56	11	1	68	67
Maataloustoimi	53	28	0	81	81
YHTEENSÄ	383	150	4	537	533

KAUPUNGIN PALKATUN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2007

Toimintayksikkö	Vaki- naiset	Sijaiset, Määräaik.	Työllis- tetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Keskushallinto ja tarkastustoimi	14	1	0	15	15
Sosiaali- ja terveystoimi	196	102	12	310	298
Opetus- ja kulttuuritoimi	67	26	0	93	93
Ympäristö- ja tekniset palvelut	58	6	0	64	64
Maataloustoimi	48	31	0	79	79
YHTEENSÄ	383	166	12	561	549

KAUPUNGIN PALKATUN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2006

Toimintayksikkö	Vaki- naiset	Sijaiset, Määräaik.	Työllis- tetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Keskushallinto ja tarkastustoimi	14	1	0	15	15
Sosiaali- ja terveystoimi	190	93	12	295	283
Opetus- ja kulttuuritoimi	68	29	2	99	97
Ympäristö- ja tekniset palvelut	72	18	2	92	90
Maataloustoimi	49	37	0	86	86
YHTEENSÄ	393	178	16	587	571

Henkilöstökulut

	2 008	2 007
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	19 305 862	18 773 125
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	31 554	69 905
Henkilöstökulut yhteensä	19 337 416	18 843 030

10.5. Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmatTULOSLASKELMA
VESIHUOLTOLAITOS

	2008	2007
Liikevaihto	1 126 556,03	1 238 401,06
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	3 716,39	3 160,62
	1 130 272,42	1 241 561,68
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-157 429,13	-120 220,94
Palvelujen ostot	-124 023,63	-106 488,81
Materiaalit ja palvelut	-281 452,76	-226 709,75
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-152 662,47	-147 926,24
Eläkekulut	-37 024,09	-35 304,65
Muut henkilösivukulut	-1 885,22	-7 105,64
Henkilösivukulut	-38 909,31	-42 410,29
Henkilöstökulut	-191 571,78	-190 336,53
Poistot ja arvonalentumiset	-370 624,88	-324 076,44
Suunnitelman mukaiset poistot	-370 624,88	-324 076,44
Liiketoiminnan muut kulut	-12 829,54	-7 331,66
Liikeyli-/alijäämä	273 793,46	493 107,30

Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	471,24	2 039,91
Muulle maksetut korkokulut	-111 335,67	-70 258,34
Korvaus peruspääomasta	-86 453,02	-86 453,02
Muut rahoituskulut	-3,68	0,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-197 321,13	-154 671,43
Yli-/alijäämä ennen sat.	76 472,33	338 435,87
Tilikauden yli-/alijäämä	76 472,33	338 435,87

TASE

VESIHUOLTOLAITOS	2008	2007
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	7 378,12	0,00
Aineettomat oikeudet	7 378,12	0,00
Aineelliset hyödykkeet	3 886 659,72	3 798 617,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 876 257,83	3 635 247,28
Koneet ja kalusto	10 401,89	12 264,91
Keskeneräiset hankinnat	0,00	151 105,16
Sijoitukset	27 050,00	14 400,00
Muut sijoitukset	27 050,00	14 400,00
Pysyvät vastaavat	3 921 087,84	3 813 017,35
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset	193 886,47	276 965,06
Myyntisaamiset	201 743,51	278 729,98
Muut saamiset	-7 857,04	-1 783,39
Siirtosaamiset	0,00	18,47
Lyhytaikaiset saamiset	193 886,47	276 965,06
Rahat ja pankkisaamiset	2 319 614,10	2 195 580,66
Rahat ja pankkisaamiset	2 319 614,10	2 195 580,66
Vaihtuvat vastaavat	2 513 500,57	2 472 545,72
Vastaavaa	6 434 588,41	6 285 563,07
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Jäännöspääoma	-1 440 883,63	-1 440 883,63
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-2 211 617,74	-1 873 181,87
Tilikauden ylijäämä	-76 472,33	-338 435,87
Oma pääoma	-3 728 973,70	-3 652 501,37
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	-2 338 637,74	-2 211 700,23
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-2 338 637,74	-2 211 700,23
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lyhytaikainen	-366 976,97	-421 361,47
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-306 862,49	-264 333,22
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	-13 455,00
Ostovelat	-31 298,98	-117 781,36
Siirtovelat	-25 272,96	-21 675,12
Muut velat	-3 542,54	-4 116,77
Vieras pääoma	-2 705 614,71	-2 633 061,70
Vastattavaa	-6 434 588,41	-6 285 563,07

Vesihuoltolaitoksen rahoitusvaikutuslaskelma

	2008	2007
Tulorahoitus		
Liikeliiketoiminta	273 793,46	493 107,30
Poistot ja arvonalentumiset	370 624,88	324 076,44
Rahoitustuotot ja -kulut	-197 321,13	-154 671,43
Tulorahoitus	447 097,21	662 512,31
Investoinnit	-466 045,37	-847 808,18
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-466 045,37	-886 949,68
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	39 141,50
Rahoitustoiminta		
Antolainauksen muutokset	-12 650,00	-11 950,00
Antolainojen lisäys	-12 650,00	-11 950,00
Lainakannan muutokset	156 011,78	1 140 850,18
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	433 800,00	1 371 700,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-277 788,22	-230 849,82
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-380,18	-11 906,17
Myyntisaamisten muutos	83 078,59	130 614,53
Ostovelkojen muutos	-83 458,77	-142 520,70
Vaikutus kaupungin kassavaroihin	124 033,44	931 698,14

11. LUETTELOT JA SELVITYKSET**LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA**

Päiväkirjat	atk-ajoina
Pääkirjat	atk-ajoina
Tasekirja	sidottu

Osakirjanpitoina:

AdeEko+ -ostoreskontra	velkakirjaukset yhdisteltyinä
AdeEko+ -käyttöomaisuus	viennit yhdisteltyinä
Prima-palkat	viennit yhdisteltyinä

Sivukirjanpitoina:

AdeEko+ -myyntireskontra	viennit tapahtumittain
AdeEko+ -ostoreskontra	menokirjaukset ja laskut tapahtumittain
Rondo-ostoreskontra	viennit tapahtumittain
Budjetti-taloussuunnittelu	viennit tapahtumittain

**12. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖS-
MERKINNÄT**

Nilsia, 6. päivänä huhtikuuta 2009

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaisesti. Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Nilsissä, . päivänä . kuuta 2009

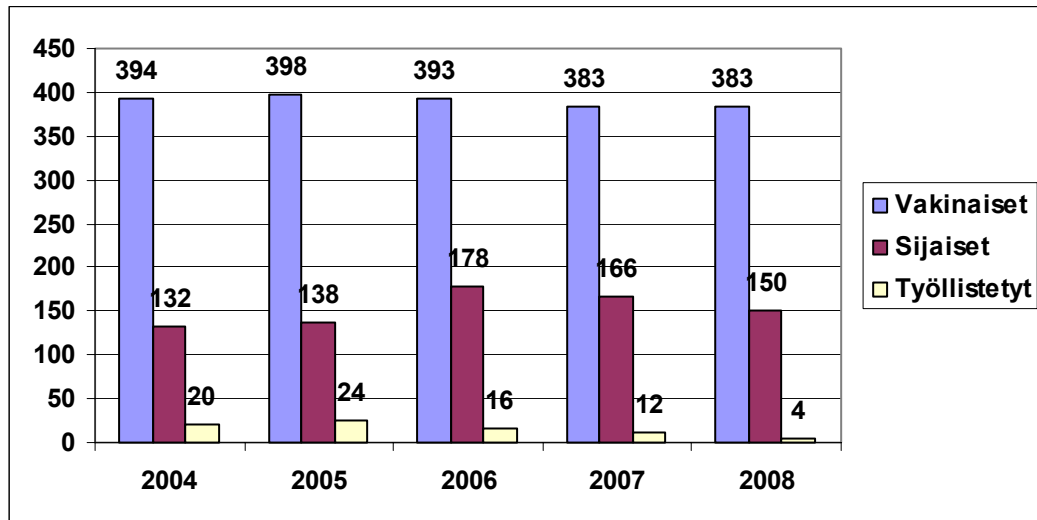
AUDIATOR OY
JHTT-yhteisö

Esko Kekäläinen
JHTT

Henkilöstöraportti

1. HENKILÖSTÖVOIMAVARAT

1.1. Henkilöstön määrä 31.12.

Taulukko 1: Henkilöstön määrä 31.12. vuosina 2004 - 2008

Henkilöstön määrää tarkastellaan 31.12. tilanteen mukaan. Nilsin kaupungin henkilöstön määrä 31.12.2008 oli yhteensä 537, kun se vuotta aikaisemmin oli 561. Henkilöstön määrä on siten vähentynyt edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 24 henkilöllä. Sijaisten ryhmään sisältyy myös määräaikaisen henkilöstö 31.12.2008.

Nilsin kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä 103 (27 %) on virkasuhteessa ja 280 (73 %) työsuhteisia. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen mukaan työsuhteisten osuus on kunta-alalla kasvanut vuosittain ja virkasuhteisten osuus vastaavasti vähentynyt. Vuonna 2007 virkasuhteisia oli kunta-alan henkilöstöstä 33 % ja työsuhteisia 67 %. Siten Nilsin kaupungin henkilöstöstä virkasuhteisia on vähemmän kuin koko maassa keskimäärin ja vastaavasti työsuhteisia on enemmän.

Kunta-alalla työskentelee yhteensä 424.000 henkilöä. Vaikka henkilöstömäärä kunnissa vähenee, vakinaisen henkilöstön määrä tulee kasvamaan, sillä suurin osa uudesta henkilöstöstä palkataan vakinaisiin palvelusuhteisiin. Uusia työntekijöitä palkataan pääasiassa eläkkeelle jäävien tilalle. Lisää henkilöstöä tarvitaan erityisesti terveydenhuollossa.

Kunnallisen työmarkkinalaitoksen mukaan vakinaisen henkilöstön suhteellinen osuus kasvoi kunta-alalla vuonna 2007 noin prosenttiyksiköllä. Vuonna 2007 kunnissa ja kuntayhtymissä työskentelevistä vakinaisia oli 76 %. Määräaikaisia oli 22 % ja työllistettyjä 2 % henkilöstöstä. Naisvaltaisella alalla lakisääteiset perhevapaat oikeuttavat pitkiin poissaoloihin. Perhevapaiden, vuosilomien sekä opinto- ja vuorotteluvapaiden ajaksi tarvitaan sijaisia. Suurin osa kuntien määräaikaisista onkin sijaisia.

Määräaikaisissa työsuhteissa Nilsin kaupungissa on noin 28 prosenttia koko henkilöstöstä. Suurin osa määräaikaisissa tehtävissä työskentelevistä työskentelee sijaisena. Määräaikaisia työsuhteita on Nilsin kaupungissa enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

Vakinaisen henkilöstön määrä toimielimittäin vuosina 2004 – 2008

Lautakunta	2004	%-osuus	2005	%-osuus	2006	%-osuus	2007	%-osuus	2008	%-osuus
Kaupunginhallitus	14	3,6	14	3,6	14	3,6	14	3,7	13	3,4
Maaseutulautakunta	51	12,9	53	13,3	49	12,5	48	12,5	53	13,8
Perusturvalautakunta	187	47,5	189	47,5	190	48,3	196	51,2	193	50,4
Sivistyslautakunta	71	18	71	17,8	68	17,3	67	17,5	68	17,8
Ympäristölautakunta	71	18	71	17,8	72	18,3	58	15,1	56	14,6
Yhteensä	394	100	398	100	393	100	383	100	383	100

Taulukko 2: Vakinaisen henkilöstön määrä toimielimittäin vuosina 2004 – 2008

Vakinaista henkilöstöä on eniten perusturvalautakunnan alaisuudessa, yli puolet (50,4 %) koko vakinaisen henkilöstön määrästä. Vähiten henkilöstä on kaupunginhallituksen alaisuudessa 3,4 %.

Vakinaisen henkilöstön määrä ei ole vähentynyt vuodesta 2007 vuoteen 2008. Vakinaisen henkilöstön määrässä ei viiden vuoden tarkastelujakson aikana ole tapahtunut muutosta, kuten taulukosta 1 nähdään.

Osa-aikatyötä tekevät/vuorotteluvapaalla

	2004	2005	2006	2007	2008
Osa-aikalisällä	1	1	0	0	0
Vuorotteluvapaalla	11	9	17	13	15
Osa-aikaeläkkeellä *)	8	9	8	20	14
Osittaisella hoitovapaalla	8	10	9	10	11
Yhteensä	28	29	34	43	40

*) ei sisällä osatyökyvyttömyyseläkkeellä olevia

Taulukko 3. Osa-aikatyötä tekevät vuosina 2004 – 2008

Osa-aikatyötä tekeviä oli vuonna 2008 yhteensä 40, edellisenä vuonna 43 henkilöä. Vuonna 2008 osa-aikaeläkkeellä olevien määrä on vähentynyt 20 henkilöstä 14 henkilöön, muissa osa-aikaisten ryhmissä ei ole tapahtunut muutoksia edellisestä vuodesta.

Kuntien henkilöstöstä kokoaikatyössä on 83 prosenttia kuukausipalkkaisista ja osa-aikaisia on 13 prosenttia.

Työllistetyt

Työllistettyjen määrä Nilsin kaupungissa 31.12.2008 on yhteensä 4 henkilöä ja keskimäärin työllistettyjen määrä kuukauden lopussa oli 10,25 henkilöä. Työllistetyt työskentelevät Pisatuotteella, ympäristöosastolla YTY-projektissa, fysioterapiassa, päiväkodissa, Hukankulmassa, Koivikossa,

kotihoidossa, siivoustoimessa ja nuorisotalolla. Kaupunki pyrkii työllistämään pitkäaikaistyöttömiä, mikäli se vain on mahdollista. Työllistettyjen määrä on pysynyt lähes ennallaan viime vuosina. Yksi henkilö työllistetyistä oli oppisopimussuhteessa vuonna 2008.

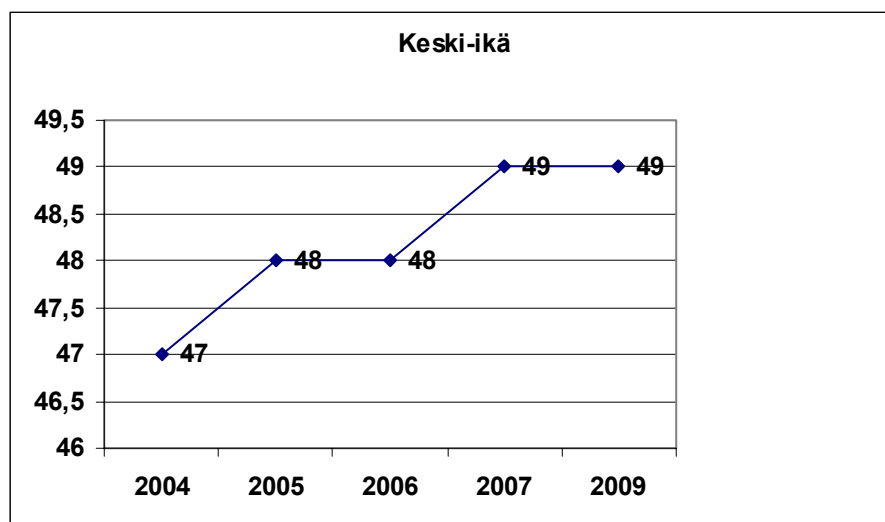
Keskimääräinen työttömyysaste oli vuonna 2008 Nilsiässä edelleen alhaisella tasolla ja lähes samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2008 oli Nilsiässä 7,1 %, mikä on 0,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2007.

1.2. Henkilöstön rakenne

Sukupuolirakenne

Kuntasektorin henkilöstöstä on naisia noin 78 %. Nilsiän kaupungin henkilöstöstä naisten osuus vuonna 2008 oli 76 %, joka on valtakunnallisen määrän mukainen.

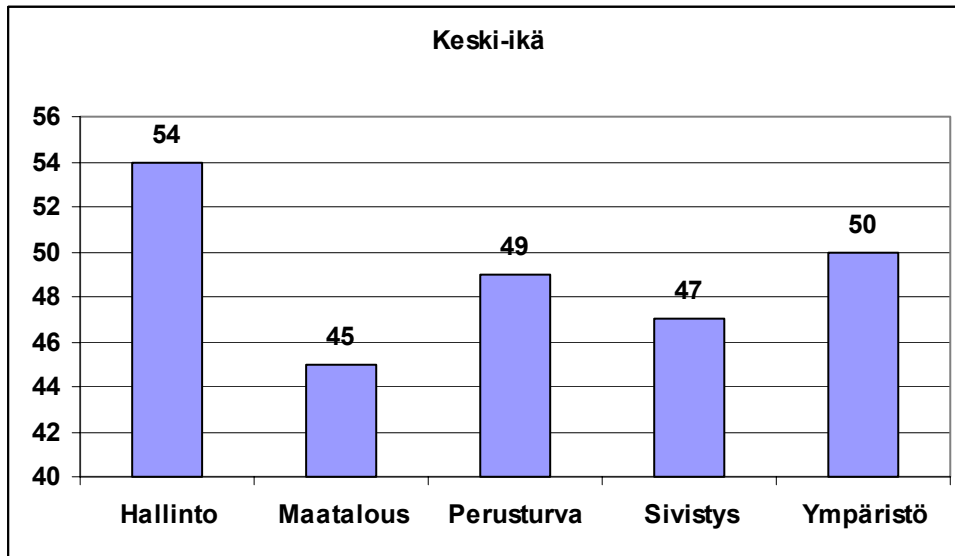
Ikärakenne

Taulukko 4: Nilsiän kaupungin vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuosina 2004 - 2008

Nilsiän kaupungin vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2008 on 49 vuotta. Vuonna 2007 kunta-alalla työskentelevien keski-ikä oli 45,3 vuotta, joten Nilsiän kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkeampi kuin kunnissa keskimäärin. Henkilöstön keski-ikä on kunta-alalla korkeampi kuin muilla työmarkkinasektoreilla. Yli puolet kunta-alan henkilöstöstä on 30 – 49-vuotiaita ja joka kymmenes on alle 30-vuotias. Runsas kolmasosa on vähintään 50-vuotiaita.

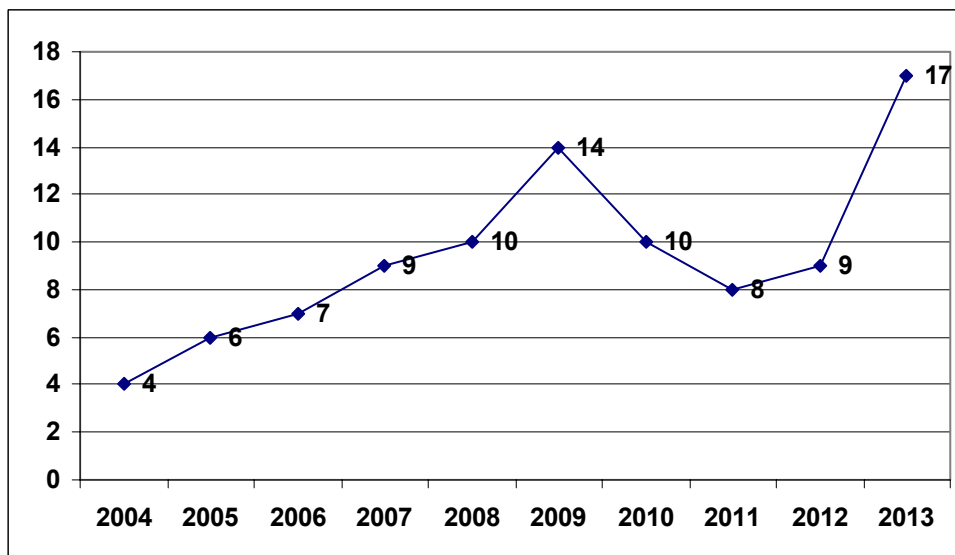
Keski-ikä osastoittain

Taulukko 5: Nilsin kaupungin henkilöstön keski-ikä osastoittain vuonna 2008

Hallintokunnittain tarkasteltuna korkein keski-ikä on hallinto-osastolla ja ympäristöosastolla. Alhaisin keski-ikä on maatalousosastolla. Vakinaisen henkilöstön keski-ässä on merkittävää vaihtelua eri hallintokuntien välillä.

1.2. Eläkkeelle siirtyminen

Taulukko 6. Nilsin kaupungin vanhuuseläkkeelle siirtyneiden/siirtyvien lukumäärät vuosina 2004 – 2016.

Ikään perustuva ennuste palvelusuhteessa olevan henkilöstön siirtymisestä vanhuuseläkkeelle (KVTEL ja VEL) on kuvattu yllä olevassa kuviossa. Eläkkeelle lähtevien määrä vuonna 2008 oli 10, mutta tulevana vuosina määrä lisääntyy. Eläkkeelle lähtevien määrä on tulevana vuosina tosiasiasa suurempi, sillä osa henkilöstöstä jää eri syistä eläkkeelle ennen eläkeikää. Eläkkeelle siirtyvien

määrät yllä olevassa kuviossa ovat suurimmat vuosina 2009 ja 2013. Kuntien eläkevakuutus on arvioinut, että lähivuosina Nilsin kaupungin henkilöstöstä työkyvyttömyyseläkkeelle jää vuosittain 9 henkilöä, jolloin tosiasiallinen eläkepoistuma on suurempi kuin yllä olevassa kuviossa on esitetty.

Kuntien eläkevakuutuksen mukaan vuosina 2008 – 2025 eläkkeelle siirtyy 271.000 kuntien työntekijää, joka on yli puolet (55 %) nykyisestä kuntien työntekijämäärästä. Vastaavana aikana Nilsin kaupungin työntekijöiden eläkepoistuma on yli 60 % eli yli 5 % korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.

Nilsin kaupungin henkilöstön keskimääräinen eläkkeelle jäämisikä Kuntien eläkevakuutuksen tilaston mukaan vuonna 2006 oli 57 vuotta, kun keskimääräinen eläkkeelle jäämisikä kuntasektorilla vuonna 2006 oli 58 vuotta. Ylipäätään eläkkeelle siirtyvien keski-ikä vaihtelee vuosittain reilusti, koska eläkkeelle siirtyvien lukumäärät ovat suhteellisen pieniä, tulee satunnaisvaihtelua. Vuodesta 1995 vuoteen 2008 keski-ikä Nilsin osalta on vaihdellut alhaisimmillaan 52 vuotta ja korkeimmillaan 60 vuotta. KuEL-eläkkeelle jääneiden keski-ikä on vuosina 2007 ja 2008 noussut siten, että keski-ikä on ko. vuosina ollut 60,2 ja 60,7 vuotta.

Henkilöstön vaihtuvuus tulee tulevina vuosina kasvamaan eläköitymisen seurauksena ainakin sosiaali- ja terveystoimessa sekä opetustoimessa.

1.4. Eläkepäätökset ja niiden kustannukset vuosina 2004 – 2008

Taulukko kuvaa kunkin vuoden aikana tulleita eläkepäätöksiä eri eläkemuodoittain ja eläkepäätöksistä kaupungille aiheutuneita kustannuksia.

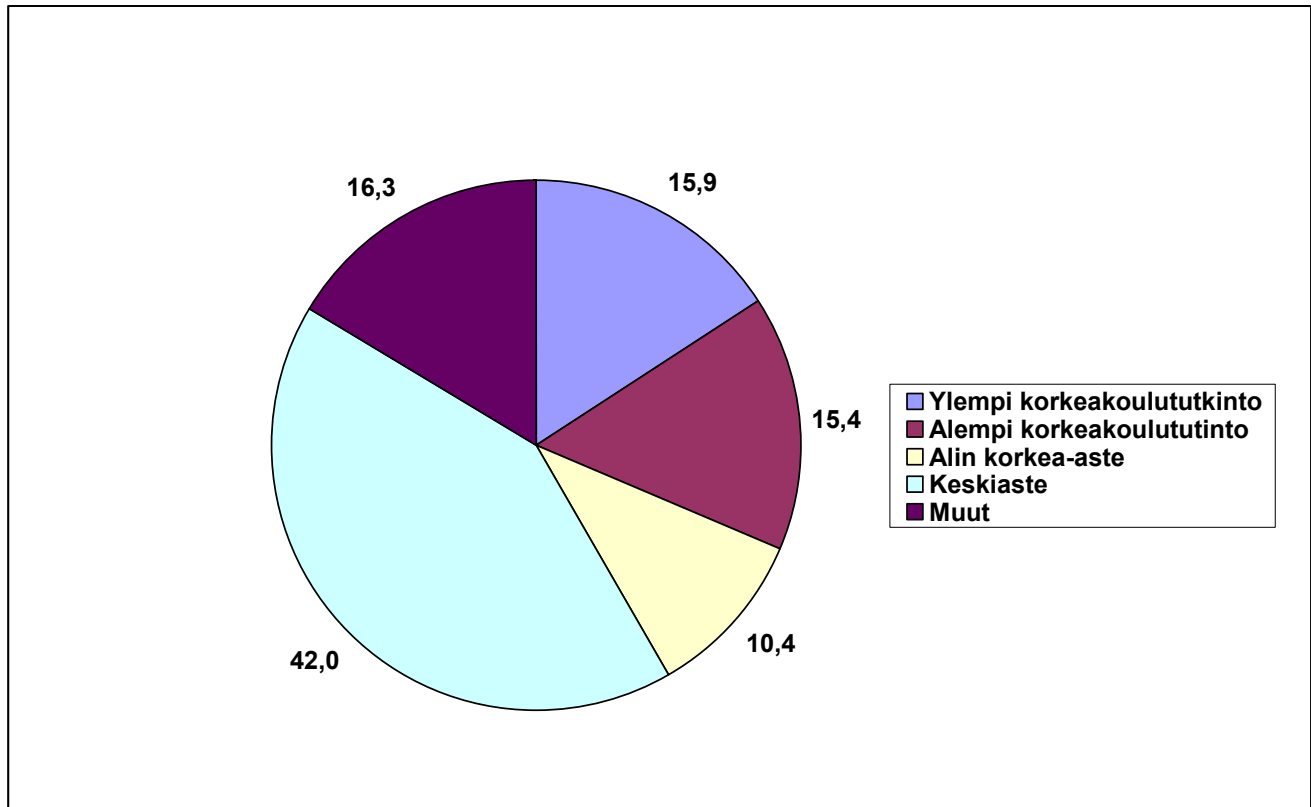
Eläkemuoto/kpl	2004	2005	2006	2007	2008
Työkyvyttömyyseläke	4	3	6	1	4
Määräaikainen työkyvyttömyyseläke tai osatyökyvyttömyyseläke					
Yksilöllinen varhaiseläke	7	6	3	3	4
Työttömyyseläke	1				
Varhennettu vanhuuseläke	1		1		
Osa-aikaeläke	0	2	0	11	2
Vanhuuseläke	4	6	7	9	10
Yhteensä	18	17	17	24	20

Taulukko 7: Eläkepäätökset vuosina 2004 – 2008

Vuonna 2008 erilaisille työkyvyttömyyseläkkeille jääneiden määrä oli yhteensä 8 henkilöä. Osa-aikaeläkkeelle jäi 2 henkilöä.

2. OSAAMINEN

2.1. Henkilöstön koulutustaso

Taulukko 8: Vakinaisen henkilöstön koulutus 31.12.2007 (Tilastokeskuksen luokitus)

Vakinaisesta henkilöstöstä reilulla 80 prosentilla on ammatillinen koulutus/tutkinto 31.12.2007. Tavallisin koulutus on jokin keskiasteen tutkinto. Ylempi korkea-asteen tutkinto on noin 16 prosentilla vakinaisesta henkilöstöstä.

Ylemmän korkeakouluasteeseen luetaan tutkijakoulutus ja ylemmät korkeakoulututkinnot, näiden Nilsin kaupungin vakinaisella henkilöstöllä on 15,9 %, koko maassa osuus on vähän suurempi, 17 %.

Alempaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, osuus Nilsissä 15,4 %, koko maassa 13 %.

Alimpaan korkea-asteeseen luetaan sairaanhoitajan, opistoasteen merkonomien, tekniikon, agrologin, hortonomien ja artemien tutkinnot, joiden osuus Nilsissä on 10,4 %, koko maassa se on suurempi, 21 %.

Keskiasteen koulutuksilla tarkoitetaan ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja, joiden osuus Nilsissä on 42,0 %, koko maassa se on pienempi, 39 %.

Luokassa ”muut tai tuntematon” ovat yleissivistävän koulutuksen saaneet sekä ne, joiden tutkintoja ei ole rekisteröity henkilötietojärjestelmään, joita on Nilsissä lähes joka viides vakinaisesta henkilöstöstä, 17,8 %. Koko maassa osuus on pienempi, 9 %.

2.2. Henkilöstön kehittäminen

Osaaminen nähdään Nilsin kaupungin organisaatiossa tärkeänä voimavarana. Henkilöstön koulutukseen on varattu vuosittain lautakuntien talousarviossa määräraha, joka pääsääntöisesti käytetään vakinaisen henkilöstön koulutukseen.

Vuonna 2008 henkilöstön koulutukseen käytettiin yhteensä 112.810 euroa, vuonna 2007 vastaava määrä oli 84.861 euroa.

3. TYÖSSÄ JAKSAMINEN JA TYÖKYKYÄ YLLÄPITÄVÄ TOIMINTA

3.1. Sairauspoissaolot

Vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolot/henkilö osastoittain 2004 – 2008, kalenteripäivää

Osastoittain/kalenteripäivittäin	2004	2005	2006	2007	2008
Koko vakinainen henkilöstö	15,94	17,19	15,91	14,35	16,86
Hallinto-osasto	22,28	13,50	1,14	3,29	7,07
Maaseutuelinkeino-osasto	19,25	22,16	30,82	26,88	32,54
Sosiaaliosasto	18,09	20,99	22,35	12,04	19,47
Terveysosasto	12,63	14,24	15,63	16,87	10,75
Sivistysosasto	7,97	17,66	12,28	11,50	9,42
Ympäristösosasto	15,46	14,60	13,24	15,51	20,97

Taulukko 9: Vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolot/henkilö osastoittain vuosina 2004 – 2008

Jos tarkastellaan koko vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolosten määrää vuonna 2008, se on lisääntynyt edellisestä vuodesta 2,56 kalenteripäivää.

Osastoittain tarkasteltuna sairauspoissaolosten määrä vaihtelee paljon. Selvästi alhaisin sairauspoissaolosten määrä on hallinto-osastolla, jossa sairauspoissaolosten määrä on alhainen, 7,07 kalenteripäivää/vakinainen henkilö. Selvästi korkein sairauspoissaolosten määrä on maaseutuelinkeino-osastolla, 32,54 kalenteripäivää vakinaista henkilöä kohden.

Nilsin kaupungin henkilöstöstä 42,3 prosentilla ei vuoden 2007 aikana ollut lainkaan sairauspoissaoloja. Suomalaisista palkansaajista noin 40 % ei ole ollut lainkaan vuoden aikana poissa töistä sairauden takia. Nilsissä tämä osuus oli vuonna 2007 hieman korkeampi.

Sairauspoissaoloja voidaan tarkastella paitsi aikaperusteisesti (päivät) myös tapahtumaperusteisesti (kerrat). Nilsissä sairauspoissaoloja tarkastellaan aikaperusteisesti. Sairauslomapäivien lukumäärä antaa organisaatiolle kuvan siitä, kuinka paljon työaikaan menetetään sairauksien takia, mutta henkilöstön terveyden seurannassa sairauspäivien määrä ei ole välttämättä hyvä mittari, koska valtaosa päivistä kertyy pienelle määrälle henkilöstöä, joilla on pisimmät sairaslomat. Kuntatyö 2010-tutkimuksen mukaan puolet kunnan sairauspoissaoloista muodostuu pienen ryhmän sairauspoissaoloista (7 – 8 %).

Nilsin kaupungissa on käytössä varhaisen puuttumisen malli, jonka tarkoituksena on puuttua henkilöstön sairauspoissaoloihin mahdollisimman varhain.

3.2. Työtaturmat

	2004	2005	2006	2007	2008
Työtaturmat ja ammattitaudit	34	47	33	44	35
Korvauspäivät joilta maksettu päivärahaa	547	211	260	546	922
Saadut tapaturmakorvaukset €/vuosi	26.599	16.074	19.048	30.752	57.635
Työtaturmista aiheutuneet poissaolopäivät	853	396	119	452	834

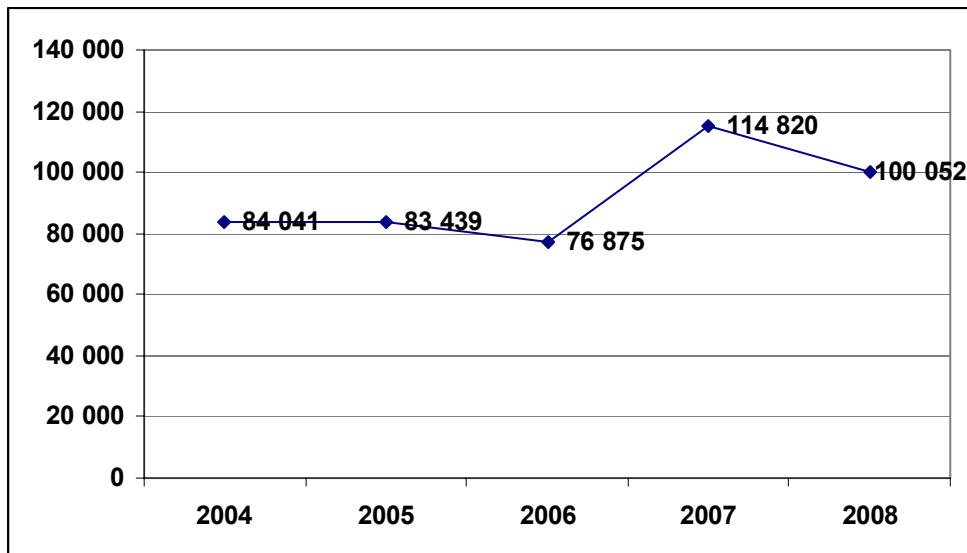
Taulukko 10: Työtaturmat ja ammattitaudit vuosina 2004 – 2008

Työtaturmien ja ammattitautien määrä ajalla 1.1.–31.12.2008 on yhteensä 35 kpl, vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna on 9 kpl. Korvauspäiviä, joilta vakuutusyhtiö on maksanut päivärahaa, on 922 päivää, joka on 376 päivää enemmän kuin edellisenä vuonna. Myös työtaturmista aiheutuneet poissaolopäivät ovat lisääntyneet huomattavasti edellisestä vuodesta, 382 päivää.

3.3. Työterveyshuolto

Kaupunki ostaa henkilöstönsä työterveyshuollon oman kaupungin työterveyshuollosta, työterveyshuoltoon kuuluu myös sairaanhoito. Työterveyshuollossa työskentelee päätoimisesti kaksi työterveyshoitajaa. Terveyskeskuslääkäreistä yksi on erikoistunut työterveyshuoltoon.

Työterveyshuollon kustannukset olivat vuonna 2008 yhteensä 100.052 euroa, joka on 14.768 euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Kaupunki saa Kelalta palautuksena työterveyshuollon kustannuksista n. 50 %.

Taulukko 11: Työterveyshuollon kustannukset 2004 - 2008

3.4. Työkykyä ylläpitävä toiminta

TYKY-toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla työnantaja ja työntekijät sekä työpaikan yhteistyöorganisaatiot yhteistyössä pyrkivät edistämään ja tukemaan jokaisen työelämässä mukana olevan työ- ja toimintakykyä hänen työuransa kaikissa vaiheissa.

Nilsin kaupungin työkykyä ylläpitävä toiminta on käynnistynyt vuonna 1997. TYKY-työryhmä on perustettu samaan aikaan. TYKY-työryhmään kuuluu jäsen jokaiselta osastolta sekä työnantajan edustaja, työterveyshoitaja, psykologi, työsuojelupäällikkö ja työsuojelutoimikunnan edustaja.

TYKY-toimintaan käytettiin 19.458 euroa. Liikuntaseteleitä käytettiin kpl ja niihin käytettiin euroa. Loppuosa määrärahasta käytetään henkilöstön koulutukseen. TYKY-koulutuksena järjestettiin koko henkilöstölle työhyvinvointiin ja jaksamiseen liittyvä koulutus. Koulutukseen osallistui n. 160 henkilöä kaupungin eri toimipisteistä.

4. PALKKAUS

Toiminnan tuloksellisuus, henkilöstön motivoiminen ja tasa-arvo edellyttävät oikeudenmukaista palkkausjärjestelmää.

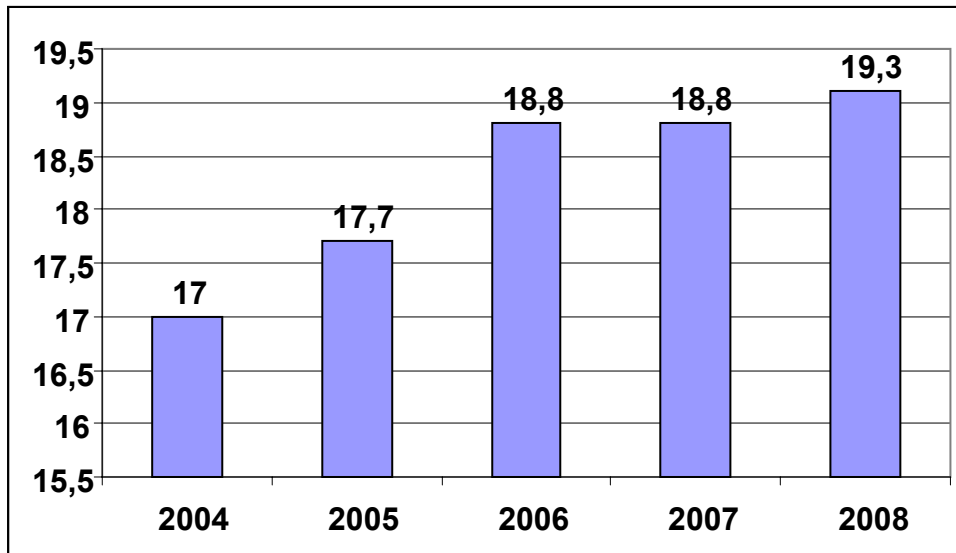
Kannustavaa palkkausjärjestelmää ja tehtäväkohtaista palkkausta on kehitetty Nilsin kaupungissa vuodesta 2003 alkaen. Vuoden 2003 aikana saatiin valmiiksi työn vaativuuden arvioinnin järjestelmä KVTES:n osalta ja uudistettiin TS:n työnvaativuuden arviointia. Työn vaativuuden arvioinnin avulla pyritään samassa palkkaushinnoittelussa olevat tehtävät asettamaan tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella oikeudenmukaiseen järjestykseen ja määrittelemään tehtäville tavoitteelliset tehtäväkohtaiset palkat.

Nyt tehtyä tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmää tulee seurata ja kehittää tulevina vuosina paremmin vastaamaan sitä tavoitetta mikä tehtävien vaativuuden arvioinnille on määritelty.

Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi aloitettiin vuoden 2004 syksyllä. Tulospalkkiojärjestelmää ei ole käytössä Nilsin kaupungissa.

5. HENKILÖSTÖKULUT

Henkilöstökulut vuosina 2004 – 2008

Taulukko 12: Henkilöstökulut vuosina 2004 - 2008

Henkilöstökulut vuonna 2008 olivat yhteensä 19,3 milj. euroa. Henkilöstökulut sisältää sekä palkka- että henkilösivukulut. Henkilöstökuluissa on kasvua edelliseen vuoteen 2,8 prosenttia.